

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Aylık ücretsiz bülten. İLKE Vakfı tarafından yayımlanır.

TEMMUZ
2022

19

Postnormal Zamanlarda
Müslüman Topluluklar

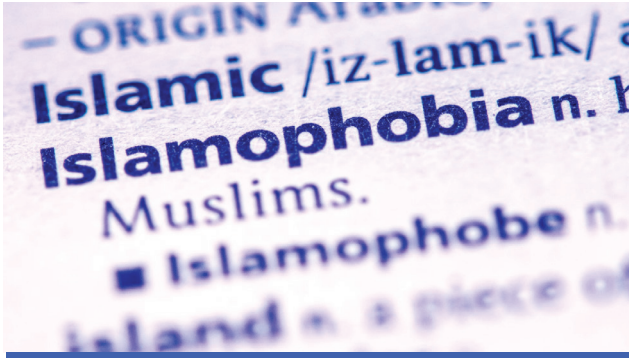

Tunus ve Kays Said: Politik Yabancıdan
Bölücülüğe Uzanan Hikâye

YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

YTB Başkanı Abdullah Eren ile Söyleşi

İslamofobi ve İslam Karşıtlığının Üretimi

Taha Abdurrahman: Mutasavvıf Filozof

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, Müslüman Toplumlarda Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Bültende 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor. Bunlar arasından nitelikli içeriğe sahip faaliyetler "Temel Hak ve Özgürlükler", "Uluslararası Politika", "Toplumsal Refah", "Kültürel Faaliyetler" olmak üzere dört farklı kategoride sunuluyor. Müslüman dünyanın gündemine dair oluşturulan bu envanter ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

Proje Yürütücüsü : Lütfi Sunar

Editörler : Büşra İnce, Selvanur Demircan

Katkıda Bulunanlar : Beyza Karabulut, Ceyda Bostancı, Fatıma Zehra Mican, Esra İbrahimagaoglu

Tasarım : Betül Berra Kurt

©İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, İstanbul 2022

İLKE Yayın No : 145

Online ISSN : 2822-4817

DOI : <http://dx.doi.org/10.26414/mdfbb09>

İLKE Vakfı, toplumsal meselelerle ilgili bilgi, politika ve strateji üreten, karar alıcılara yol gösterecek araştırmalar yapan ve gelecek için gerekli birikimin oluşmasına katkı sağlayan bir sivil toplum kuruluşudur.

Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi (TODAM); adil, hakkaniyetli ve müreffeh bir toplum hedefini hayata geçirmek üzere düşünce ve strateji üretmektedir.

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr

© Tüm hakları saklıdır. İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nın yazılı izni olmadan bu eserin hiçbir kısmı elektronik ya da mekanik yollarla çoğaltılamaz. Yazıda belirtilen görüşler yazara aittir ve İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nı bağlayıcılığı yoktur.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteninin 19. Sayısı Nasıl Hazırlandı?

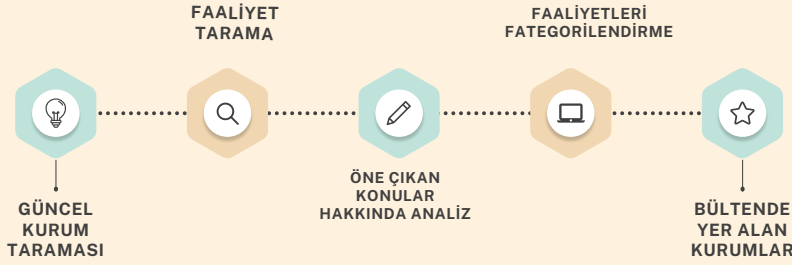

43 ÜLKE

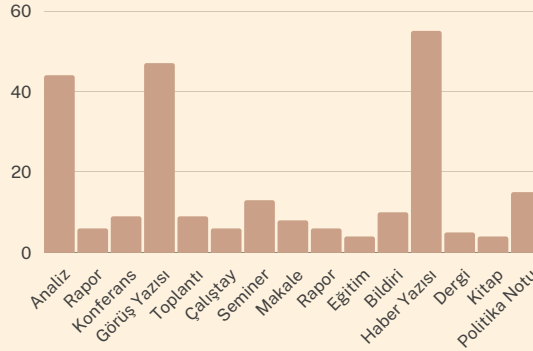
Temmuz ayında Müslüman dünyadan 245 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşu tarandı.

Kuzey Afrika, Orta Doğu, Güney ve Güneydoğu Asya ülkeleri gibi Müslüman nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerin yanında Batı Avrupa, ABD, Balkanlar ve Orta Asya ülkeleri de incelendi.

Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bülteni 19. Sayı Yayın Süreci

SAYILARLA TEMMUZ AYI FAALİYET GÖRÜNÜMÜ

TEMMUZ AYINDA ÖNE ÇIKAN KURUMLAR

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı kurulduğundan bu yana araştırma birimleri ve alt kuruluşlarıyla birlikte Türkiye'nin yüzleşmekte olduğu sorunları tespit ederek çözüm önerileri getirmeye devam ediyor. Bu faaliyetler kapsamında bugüne kadar yayımlamış olduğu raporlar, politika notları, görüş yazıları; gerçekleştirdiği seminerler, söyleşiler ve çevrimiçi panellerin kapsamını büyütme üzere yeni ve iddialı bir adım atıyor. Çalışma alanlarını ve hedef kitesini büyütme üzere atacağı bu adımda "Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi" isimli yeni bir araştırma merkezini kurmuş bulunuyor. Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi (TODAM), Türkiye'den başlayarak Müslüman toplumların gündemini yoğun biçimde işgal eden kitlesel sorunları nedenleri ile incelemeyi ve aralarındaki ilişkileri analiz etmeyi, bu sorunlara incelediği toplumun birikimi ile İLKE tecrübesini birleştirerek somut çözüm önerileri getirmeyi hedefliyor. Merkezden çevreye yayılan bir yöntem ile gerçekleştireceği araştırma ve yayın çalışmalarında; Türkiye ve Müslüman toplumların en önde gelen işsizlik, gelir eşitsizliği, beyin göçü, sığınmacı, kentleşme, insan hakları ihlalleri, aile içi şiddet, emeklilik sistemi ve konut gibi sorunlarını ele alıp nicel veriler ışığında çözüm önerileri sunmayı hedefliyor. TODAM; bilhassa 2000 yılı sonrası Türkiye'de ve Müslüman toplumlarda hukuk, eğitim, ekonomi ve sosyal hizmet alanlarında yürütülen çalışmaların istatistiki verilerini araştırmacıların istediği biçimde kıyaslayabileceği yahut farklı verileri birleştirebileceği bir veri tabanında istifadeye sunuyor. Hedeflerini gerçekleştirmek üzere temin edeceği nicel verileri, oluşturduğu veri tabanı üzerinden araştırmacıların erişimine açarak yürütülecek bağımsız akademik çalışmalara da alan ve imkân sunan bir merkez işlevi görüyor. Böylelikle uzun yıllardır eksikliği hissedilen bir toplumsal ihtiyaç daha yine İLKE Vakfı tarafından giderilmiş oluyor.

İçindekiler

İslamofobi ve İslam Karşıtlığının Üretimi	8
<i>Mahmut Hakkı Akın</i>	
Tunus ve Kays Said: Politik Yabancıdan Bölücülüğe Uzanan Hikâye	13
<i>Abdenmour Toumi</i>	
Kitap Değerlendirmesi: Postnormal Zamanlarda Müslüman Toplular	18
<i>Ömer Faruk Uğurlu</i>	
Taha Abdurrahman: Mutasavvıf Filozof	25
<i>Afşın Murat Taştan</i>	
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Kurum Başkanı Abdullah Eren ile Söyleşi	32
Kitap Tanıtımı : Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce	38
Aylık Faaliyet Görünümü	40
Bültende Yer Alan Kurumlar	61

Takdim

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, TODAM bünyesindeki Müslüman Toplumlarda Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında 2021 yılından bu yana aylık olarak yayımlanmaktadır. Bülten Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Güney-Güneydoğu Asya, Orta Asya, Batı Avrupa ve Balkan bölgelerinde yer alan 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranarak hazırlanmaktadır. Her ay yayımlanan bültenle birlikte Müslüman toplumlarda hangi meselelerin ön plana çıktığını, gündemlerinde neler olduğunu takip ederek Müslüman toplumların güncel meseleleri çok yönlü bir şekilde okuyucuya sunulmaktadır. Orta Doğu'dan Afrika'ya, Asya'dan Avrupa'ya pek çok ülkeden güncel çalışmaların takibi Müslüman toplumların gündemini bölgesel ve tematik olarak mukayeseli bir biçimde izleme imkânı sağlamaktadır. Bütün bu çalışmalar neticesinde Müslüman toplumların fikrî birikimi kayıt altına alınmakta ve geniş bir veri tabanı oluşturulmaktadır.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nin 19. sayısında farklı gruplar tarafından çok çeşitli araçları kullanarak üretilen İslamofobi ve İslam karşıtlığının, oluşturulan korku ortamlarında bir algı yönetme süreci olduğu Prof. Dr. Mahmut Hakkı Akın'ın kaleme aldığı "İslamofobi ve İslam Karşıtlığının Üretimi" isimli analizinde ele alınmaktadır. Bu çerçevede, Mayıs ayında Filistin'de gerçekleştirilen "Batı'daki Müslüman Olmanın Zorlukları ve İslamofobi" adlı panel, konuya ilişkin öne çıkan faaliyet olarak kaydedilmektedir. İslam'ın terörizmle ilişkilendirilmesine yönelik yanlış algılar ve İslamofobi'nin üretilmesine yönelik siyasi tavırlar söz konusu panelin gündemini oluşturmaktadır.

Kuzey Afrika Çalışmaları Uzmano Abdennour Toumi'nin "Tunus ve Kays Said: Politik Yabancıdan Bölücülüğe Uzanan Hikâye" isimli analizinde ise, Cumhurbaşkanı Kays Said'in 2019 yılında Yasemin Devrimi ruhuna atıfta bulunarak kazandığı seçimden Temmuz 2022'de Başbakanı görevden aldığı sürece dek değişime ve dönüşüme uğrayan siyasi anlatıları irdelenmektedir. Mayıs ayında Türkiye'de İlmî Etüdler Derneği Siyaset Çalışmaları Merkezinin düzenlediği "Tunus'ta Demokrasinin Sonu mu?" başlıklı seminer, ilgili gelişmelere yönelik öne çıkan faaliyet olarak bültende yer edinmektedir.

Ziyaüddin Serdar, Jordi Serra ve Scott Jordan tarafından kaleme alınan *Muslim Societies in Postnormal Times: Foresights for Trends, Emerging Issues and Scenarios* başlıklı kitabın değerlendirmesi ise Ömer Faruk Uğurlu tarafından kaleme alınmıştır. Söz konusu kitap değerlendirmesi ile okuyucu, 21. yüzyılda meydana gelen önemli toplumsal/küresel gelişmeler ışığında “gelecekte” Müslüman dünyayı bekleyen olası senaryolar hakkında düşünmeye davet edilmektedir. Bültenin 19. sayısındaki portre- analiz bölümünde ise mutasavvıf filozof, ahlak filozofu, “felsefe fakihî” sıfatları ile bilinen Faslı düşünce insanı Taha Abdurrahman ve onun genel felsefe düşünceleri yer almaktadır. Ayrıca bülteninin bu sayısında Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Kurum Başkanı Abdullah Eren ile yapılan bir söyleşi bulunmaktadır. Yapılan söyleşi ile kurumun misyonuna, faaliyetlerine ve hedeflerine ilişkin sorulara cevaplar aranmakta ve yerküre üzerindeki milyonlarca insana ulaşan bu kurum okuyucu ile buluşturulmaktadır.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nin 19. sayısının okuyucularına ve ilgililerine sunarak yararlı olmasını temenni ediyoruz.

Prof. Dr. Lütfi Sunar

İLKE Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

Gıda krizi dünyayı ve Müslüman ülkeleri nasıl etkiliyor?

GIDA KRİZİ

Jeopolitik olayların sebep olduğu fiyat artışları dünyayı 70 yılın en kötü gıda kriziyle karşı karşıya bıraktı.

Orta veya şiddetli gıda güvensizliği sekiz yıldır yavaş yavaş artmakta ve şu anda dünya nüfusunun yüzde 30'undan fazlasını etkilemektedir.

GIDA GÜVENLİĞİ

Ülkeler dünyayı tehdit eden gıda krizine karşı farklı gıda güvenliği politikalarına başvurdu.

Gıda krizine yönelik tedbirler için ülkeler korumacı ve milliyetçi bir anlayışı benimsedi. Rusya, Ukrayna, Kazakistan ve Hindistan gibi ülkeler buğday ihracatına yönelik yasaklar koydu.

GIDA GÜVENSİZLİĞİ

Verilere göre Gıda Güvensizliği sıralamasındaki ilk 54 ülkeden 28'i Müslüman ülkelerdir.

Afganistan

Nüfus

40.4 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

36.9 milyon

Myanmar

Nüfus

53,7 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

14,2 milyon

Suriye

Nüfus

20,4 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

9,6 milyon

Nijerya

Nüfus

202.8 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

56.0 milyon

Somali

Nüfus

12,3 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

10,9 milyon

Pakistan

Nüfus

220,9 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

39,5 milyon

Bangladeş

Nüfus

161,4 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

20,4 milyon

Mali

Nüfus

19,1 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

12,1 milyon

Yemen

Nüfus

30,0 milyon

Yetersiz gıda sıkıntısı çeken insan sayısı

16,5 milyon

İslamofobi ve İslam Karşıtlığının Üretimi

*Mahmut Hakkı Akın**

İslam'ın dünyaya yayılışı, ilk Müslümanlar döneminde içsel bazı gerilimlere rağmen gerçekleşmiştir. Bu yayılmanın çok kısa bir sürede çok geniş bir coğrafyaya ulaşması önemle üzerinde durulmayı gerektirir. Çünkü kısa sürede geniş bir coğrafyada İslam'ın ve dolayısıyla Müslümanların varlığı, sadece savaşlar ya da fetihler üzerinden izah edilemez. Bu yayılmanın en önemli sebeplerinden biri, Müslümanların farklı dinlere ve kültürlere mensup insanlarla karşılaştıklarında iyi olanın lehine alternatif sunmalarıyla ilgilidir. Daha iyi bir alternatifi sunma, ilk Müslümanlar için aynı zamanda örnek haline gelmeyi de sağlamıştır. Bu örneğin temelinde ise İslam'ı, kendi bütünlüğüyle idrak etme ve yaşama çabası keşfedilebilir. İlk nesillerden itibaren dinin bir yönünün ibadetler ve Allah'a kulluk, buna bağlı diğer yönünün ise bu dünyanın daha adil ve iyi bir yer olmasına katkı olarak anlaşılması ve yaşanması kurumlaşmıştır. Böylece İslam'ın yayılış hamlesi, kaynağını Müslüman bir bilinç ve pratikten almıştır.

İslam'a inanan ve onun temsilcileri olan Müslümanlar, farklı coğrafyalara ve kültürlere İslam'ın temel esaslarını yaymışlardır. Bu esasların ya da ilkelerin yayılmasında temiz, adil, merhametli, güler yüzlü, ölçülü ve güvenilir olmanın büyük rolü olmuştur.

Ahlak ve sorumluluk ilkeleri, ticari ilişkilere, yönetime, aile hayatına, eğitime ve bütünüyle toplumların kurumlaşmasına katkı sağlamıştır. Bu süreklilik, yüzyıllar boyunca dünyanın değişimine katkı sağlamıştır. Bu değişimin tarih boyunca birkaç önemli merhalesi bulunsa bile birkaç yüzyıldır Müslümanların bu hamleden neden uzak kaldıkları sorusu önemli bir gündem olmaya devam etmektedir. Burada bu konularla ilgili detaylara girilmeyecek ve tarih boyunca yaşanan gelişmelerin neler olduğu üzerinde durulmayacaktır. Yakın dönemde Müslümanların İslamofobi ve İslam karşıtlığı üzerinden itham edilmelerinin sebepleri ve yakın gelecekte bu karşıtlığın kendini sürdürme imkanları değerlendirilecektir.

Bir Savunma Psikolojisi Yaratma Biçimi Olarak İslamofobi

İslam, bir din olarak ortaya çıktığı andan itibaren başka dinlere mensup olanlardan onu benimseyenler olduğu gibi ona tepki gösterenler de olmuştur. İslam'ın coğrafi olarak yayılma ve daha sonra geri çekilme sürecinde de bu durum devam etmiştir. Müslümanlar, son iki yüzyılda farklı etkilere muhatap olmuştur. Yaşanan değişimlerin

* İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi

ve Batı medeniyetinin bilim ve teknikteki gücü karşısındaki konumlanmaların ürettiği yeni tarihsel ve sosyolojik konjonktür ortaya çıkmıştır. Bu konjonktürde Batı'nın dünya tarihini kendisini merkeze alarak yeniden yazması, teknik üstünlüğüyle Müslüman coğrafyanın önemli bir kısmını sömürge haline getirmesi ve Batı'nın üstünlüğünü kabul eden Müslümanların kendi durumlarını sorgulamaları önemli bir yerde durmaktadır. Batı'da İslam'ı ve Müslümanları öteden beri "öteki" olarak görmeyle ilgili tarihsel bir hafızadan bahsedilebilir. Ancak bu öteki olarak görme ve tanımlama durumu zaman içinde güçlenmeyle ve zikredilen konjonktürel durumla başka yönlere evrilmiştir. Genel olarak Müslümanlardan çekinen bir öteki kabulünden zamanla onları tanımlayan güç odaklı bir öteki yargısına evrilme söz konusudur. Burada fobi olarak ortaya çıkan durum, geçmişten gelen korkuyla ilişkilidir ve bu İslamofobi olarak kolayca tanımlanabilmiş ve üretilebilmiştir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken konu, tanımdan çok tanımlamak; tanımlarken de olanlardan çok olmayanları kurgulamak gibi tercihlerin öne çıkmasıdır.

İslamofobinin sürdürülmesi, başlı başına bir algı yönetme süreci olarak devam etmiştir. Burada korkunun üretilmesi ve sürdürülmesi, zayıf olanın kendinden güçlü olandan korkması değil, daha çok gücünü koruması ve hasmını savunma durumunda bırakmasıyla ilgilidir. İslamofobi, Müslümanları, kendilerini iddia ve itham edildikleri gibi olmadıklarıyla ilgili savunma halinde bırakmaktadır. Burada her şeyden önce sosyal psikolojik bir süreç işlemektedir. Müslümanlar açısından gerek sömürülen toplumlarda

Burada korkunun üretilmesi ve sürdürülmesi, zayıf olanın kendinden güçlü olandan korkması değil, daha çok gücünü koruması ve hasmını savunma durumunda bırakmasıyla ilgilidir. İslamofobi, Müslümanları, kendilerini iddia ve itham edildikleri gibi olmadıklarıyla ilgili savunma hâlinde bırakmaktadır.

gerekse Batılılaşma yanlısı toplumlarda bu sosyal ve psikolojik hâlin Batılı etkilerle birlikte kendi içinde hem İslamofobiyi hem de İslam karşıtlığını ürettiği tespit edilebilir. Bu nedenle Batı merkezli gibi gözükse bile İslamofobi ve İslam karşıtlığının Müslüman toplumlarda Müslüman olduğunu iddia ya da inkâr eden pozitivist Batıcı, etnik kökeninin Müslümanlık öncesine vurgu yapan milliyetçi ve diğer solcu kesimler tarafından farklı biçimlerde üretildiği görülmüştür. Geleneksel ya da yenilikçi İslami vurgulara sahip dindar gruplar, oluşturulan korku ortamında kendilerini savunma durumunda bırakılmıştır. İslamofobi ve İslam karşıtlığı tartışmalarının sadece Batı, oryantalizm ya da sömürgecilik literatürü sınırlarında ele alınması büyük bir eksiklik. On dokuzuncu yüzyıldan itibaren Müslüman toplumların kendi içlerinde İslamofobi ve İslam karşıtlığı bir iç mesele olarak da ayrıca ortaya çıkmıştır. Geri kalmışlık, kendi asıl kültüründen uzaklaşma ya da toplumda sömürü kaynağı olma gibi ithamlarla İslam'ın top-

İslamofobi ve İslam karşıtlığı tartışmalarının bir başka yönü, Müslüman toplumlarda dindar ve İslam'a bağlı olduklarını iddia edenlerin kendi içlerindeki bölünmüşlük ve çatışmalardır.

lumdaki etkilerinin azaltılması ya da tamamen ortadan kaldırılmasıyla ilgili girişimler pek çok ülkede yaşanmıştır.

Müslüman toplumlarda İslamofobi ve İslam karşıtlığı, bu toplumların kendi iç bölünmüşlüğünde karşılık bulmuştur. Gündelik hayatta dinî sembollerin bazı ritüellerde kullanılması ve dinin genel hayatın tali bir unsuru gibi kabul edilmesi, seküler hayat tarzına sahip bazı insanlar tarafından benimsenmiştir. Burada temel farklılaşma, hayat tarzı üzerinden yaşanmıştır. Kültürel bölünme dolayısıyla oluşan kültürel mesafe, hayat tarzlarının içinde bulunduğu gerçeklikleri de birbirinden ayırmıştır. Dolayısıyla fobiyi ortaya çıkaran ve sürdüren şey, mesafenin oluşturduğu belirsizliktir. Aynı şehrin ortak kamusal mekanlarını kullansalar bile bu mesafe dolayısıyla birbirlerini anlayamayan iki tip ortaya çıkmıştır. Birinin güçlenmesi, diğeri korkutmuştur. Kültürel konumlanmalar ve hayat tarzlarındaki sembolik farklılaşmalar, İslam'a bireysel hayatlarında saygı duyan bazı insanların da dindarlara mesafeleri dolayısıyla İslamofobiye dolaylı katkıda bulunmalarına sebep olmuştur. Burada belirtmek gerekir ki verilen bu örnek, İslamofobi için uygun bir örnek olsa bile İslam karşıtlığı değildir. Müslüman toplumlarda kavramların

anlamının kendi tarihsel ve sosyolojik bağlamında farklılaşması mümkündür. Türkiye, devrim öncesi İran, Mısır, Cezayir gibi pek çok ülkede bu kültürel bölünmüşlük İslam'ın ve Müslümanların durumunu sürekli tartışma konusu olarak gündemde tutmuştur.

İslamofobiyi Yalnızca “Dışarıda” mı Aramalı?

İslamofobi ve İslam karşıtlığı tartışmalarının bir başka yönü, Müslüman toplumlarda dindar ve İslam'a bağlı olduklarını iddia edenlerin kendi içlerindeki bölünmüşlük ve çatışmalardır. Yazının başında ilk İslam toplumunun yayılmasında Müslümanların kendileri gibi olmayanlara ahlaki ve insani alternatif sunmalarıyla ilgili başarılarına dikkat çekilmişti. Burada şu soru akla gelebilir: Malik bin Nebi'nin “sömürülebilirlik” kavramını açıklarken işaret ettiği gibi “Müslümanların kendileriyle ilgili olumsuz durumun oluşmasında payları yok mudur?” Sadece sömürgecinin değil; sömürülebilirlik şartlarını oluşturarak onun işini kolaylaştıranın payı da göz ardı edilmemelidir. Burada bir denge halinin tespit edilmesi gerekmektedir. İki tarafın da kolaya kaçtığı bir anlayış birbirini üretebilir. Başka bir deyişle İslamofobi'yi ve İslam karşıtlığını tamamen Batı'ya, oryantalizme ve sömürgeciliğe yükleyerek kendi sorumluluğundan kaçma ve özeleştirme yapmama tavrı bir tür konformizmdir. Malik bin Nebi haklıdır, ancak kısmen haklıdır. Diğer taraftan sadece Müslümanların olumsuz durumlarını eleştirerek İslamofobi'nin ve İslam karşıtlığının bütün günahını Müslümanlara yüklemek de başka bir konformizmdir. Her iki konformizmin korkuya ya da sorgulan-

madan kabul edilen bir karşıtlığa karşılıklı olarak kaynaklık etmeleri anlaşılabilir.

Batı'da, Müslüman toplumlarda ve Doğu'da İslamofobi ve İslam karşıtlığı, kendi şartlarında üretilmeye devam etmektedir. Çin ve Hindistan başta olmak üzere Asya'daki pek çok ülkede Müslümanlara karşı benzer bir algı operasyonu düzenlenmekte ve şiddete başvurulmaktadır. Yirmi birinci yüzyıl, Müslümanlar açısından imkanlarının yanında ciddi bir imtihana dönüşmüştür. İslamofobi, sosyal medya başta olmak üzere pek çok mecrada güçlü bir şekilde üretilmektedir. Yalanlar ve kurgular, belirsizliği ve korkuyu daha da arttıracak silahlardır. Aslında ilk nesilden itibaren tarih boyunca Müslümanların karşı karşıya kaldıkları olumsuz şartlarda da benzer bir durum söz konusudur.

İslam'ın ilk yayılma hamlesi, ilkeler dolayısıyla tarihin değişimine sebep olmuştur. Burada Allah'ın dünyaya ve tarihe müdahil olduğuna duyulan inanca dikkat çekilebilir. Bugün İslamofobiyi ve İslam karşıtlığını Batı'da, Müslüman toplumlarda ve Doğu'da üreten paradigmanın temelinde, insanın ne olduğu ve bu dünyada neden var olduğu sorularına verilen cevapları göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Şayet insan, bütünüyle bu dünya hayatıyla sınırlı bir canlıysa ya da gelişmiş bir hayvan türüyse bu paradigmayı benimseyenler açısından İslam en tehlikeli ve korkulması gereken bir anlayışı temsil etmektedir. Müslümanlar, insanı fitrat ve denge üzerinden tanımlayan ve bu denge halini korumaya odaklanan bir anlayışa sahip olmuşlardır. Bu anlayışa bağlı olarak insanlık tarihine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Zamanla fitrat ve denge halinin kaybedilmesinin sadece Müslüman-

İslamofobi ve İslam karşıtlığı tartışmalarının sadece Batı, oryantalizm ya da sömürgecilik literatürü sınırlarında ele alınması büyük bir eksikliktir. On dokuzuncu yüzyıldan itibaren Müslüman toplumların kendi içlerinde İslamofobi ve İslam karşıtlığı bir iç mesele olarak da ayrıca ortaya çıkmıştır.

lara değil dünyaya da maliyeti olmuştur. Çünkü insan ve dünya arasındaki ilişkinin farklı tarzda kurulduğu, insanın fitrat ve denge halini esas almayan bir paradigma hâkim hâle gelmiştir.

İslamofobi ve İslam karşıtlığının temelinde değişen insan paradigmasının merkezi bir rolü vardır. İlk Müslüman topluluk, İslamofobi ve İslam karşıtlığıyla mücadele etmişlerdi. Bu mücadele, bütün zorluklarına rağmen hasımlarınıninkinden farklı bir insan kabulüne dayanıyordu. Bu insan kabulü, ahlaki üstünlüğün de kaynağıydı. Bugün Müslümanların içeriden ve dışarıdan karşı karşıya kaldıkları pek çok meselenin temelinde "İnsan nedir?" sorusuna verilecek cevabın hayati bir yeri olduğunu söylemek aşırı bir iddia olmayacaktır. Farklı coğrafyalarda, Müslüman toplumların içinde ve dışında üretilen İslamofobinin ve İslam karşıtlığının temelinde de bu soru bulunmaktadır. Hazır cevaplara dayanan karşılıklı konformizmin dışına çıkmak ve alternatif üretmek buradan başlayabilir.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Batı’daki Müslüman Olmanın Zorlukları ve İslamofobi” adlı panel gerçekleştirildi.

ندوة حوارية: المسلمون في الغرب وتحديات الوجود والإسلاموفوبيا

T: 17.05.2022

D: Arapça

Ü: Filistin

T: Panel

Baytül Hikme tarafından gerçekleştirilen panele İngiltere’de bulunan ThinkForward Vakfı üyeleri de katılım sağladı. Panelde Batı’daki Müslümanlar ve diğerleri arasındaki muğlak engellerin yıkılması gerektiğinden, İslam’ın terörizmle ilişkilendirilmesi hakkındaki yanlış algılardan ve İslamofobinin siyasi üretiminden bahsedildi.

<https://bit.ly/3pzYXcl>

“Güneş Batı İmparatorluğunda mı Batıyor? Küresel Güç ve İslamofobik Düşüncedeki Değişimleri Keşfetmek” başlıklı İslamofobi Konferansı 9-11 Aralık 2022 tarihinde düzenlenecek.

Is the Sun Setting on the Western Empire? Exploring Shifts in Global Power and Islamophobic Thinking

T: 9-11.12.2022

D: İngilizce

Ü: İngiltere

T: Konferans

İslâmî İnsan Hakları Komisyonu ve paydaşları tarafından düzenlenen İslamofobi 2022 Konferansı 9-11 Aralık 2022 tarihinde çevrim içi platformlarda gerçekleştirilecek. Konferansta Batı hegemonyasının çöküşünün İslamofobi üzerindeki etkileri tartışılacaktır. Ülkelerinde azınlık ya da çoğunluk olarak yaşayan Müslümanların kültürel ve jeopolitik dönüşümden nasıl etkileneceğine dair ihtimaller üzerinde durulacak.

<https://www.ihrc.org.uk/is-the-sun-setting-on-the-western-empire-exploring-shifts-in-global-power-and-islamophobic-thinking/>

Tunus ve Kays Said: Politik Yabancıdan Bölücülüğe Uzanan Hikâye

*Abdennour Toumi**

Tunus istisnacılığı (Tunisian exceptionalism), analistleri Tunus iç siyasetiyle alakalı merak içerisinde bıraktı. Bu istisnacılık yerel sanılabilir, ancak yerellik dışında her anlama gelebilir. Cumhurbaşkanı Kays Said, 2019 yılı sonbaharında Yasemin Devrimi ruhunu yansıtan bir slogan belirleyerek seçimleri kazandı: “İnsanlar istiyor!”

Said, Nahda partisi başta olmak üzere geleneksel siyasi partilere rağmen rahat bir zafer elde etti. 2019’da elde ettiği seçim zaferini yeni bir devrim olarak nitelendirdi. Ancak bugün sormamız gereken asıl soru şudur: Kays Said’in yönetim tarzını ve Yasemin Devrimi anlatısını değişime uğratan şey nedir?

Kays Said bir sene önce yaptığı cesur siyasi hamlenin ardından, 25 Temmuz Pazar gecesi başbakanı görevden aldı, meclisi askıya aldı ve bütün milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırdı. Mecliste bağımlı olduğu bir siyasi partisi olmayan Said, Ekim 2019 seçimlerinden bu yana Tunus’un içinde bulunduğu anayasal krizi açacağına düşünen bağımsız eski bir anayasa hukuku profesörüdür.

Güç Mücadelesi

Kays Said seçildiğinde, anayasanın cumhurbaşkanına geniş yürütme yetkisi vermeme-

si ve yürütme yetkisini parlamentoya karşı sorumlu olan hükümete bırakması nedeniyle muktedir bir iktidar değildi. Cumhurbaşkanı sadece askerî ve dış işlerinde etki alanı bulunmaktaydı. Tunusluların 25 Temmuz’da referandumda oyladığı taslak seçimde Kays Said’in elde ettiği güç Tunus’u daha bölünmüş hâle getirdi.

Said’in, seçilmesinden itibaren yaklaşık üç yıllık görev süresi boyunca, Meclis Başkanı Raşid el-Gannuşi ve daha sonra kendisinin adamı olduğuna inanılan Başbakan Hişam el-Meşişi ile cephesel bir çatışmaya girmesi siyasi gerginliklere ve bölünmelere neden oldu. Bu yüzden, Cumhurbaşkanı siyasi çekişmeler ve son derece kötü durumdaki sosyoekonomik durumdan aylar sonra ve Covid-19’un Tunus ekonomisinin belkemiği olan “turizme” etkilerini takiben kritik bir karar verdi. Şu anda da ülke Ukrayna’da devam eden savaşın neden olduğu dünya tahıl krizi sebebiyle sosyal kıtlığın eşiğinde.

Bu nedenle, Kays Said’in kararları, örneğin Cezayir ve Mısır’da demokratik olarak seçilmiş İslamcı partileri deviren, daha fazla istikrarsızlığa ve kötü yönetime yol açan bölgedeki geçmiş deneyimleri hatırlatmaktadır. Said’in taraftarları atılan bu adımları, 2011’den bu yana Tunus siyasi sürecini ve

* ORSAM, Kuzey Afrika Çalışmaları Uzmanı

Fotoğraf 1. Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said, Ulusal Güvenlik Konseyi'ne başkanlık ediyor, 30 Mart 2022.

***Cumhurbaşkanı Kays Said'in
U dönüşü teşkil eden siyasi
"reformları" demokrasi için on
yıllık umut ışığını sona erdirdi.***

istikrarını korumak için yerel ve bölgesel olarak gerekli olduğunu savunmaktadır. Ancak en-Nahda'ya göre Kays Said'in eylemi, Cezayir ve Mısır tecrübeleriyle paralellik göstermektedir.

2019'da erken cumhurbaşkanlığı seçimleri, eski siyasi sisteme ve radikal sekülerlerin ütopyik söylemini ortadan kaldırması ve yasal İslamcı hareketlerin retorik seyrini açıklığa kavuşturması anlamına gelen entelijansiyanın hegemonyasına son verdi. Batı medyası kamuoyunu yanlış bilgilendirmeye ve halkın sivilliliğinin, yönetiminin ve umutlarının sonlandığını, milyonlarca kadın ve

erkeğin özgürlük, onur ve demokrasi mücadelesini hiçe sayarken Tunus'ta bu tür bir siyasi haber "saptırılmasının" devam etmesi siyasi partiler teorisi ve sosyolojinin makul bir yorumu nedeniyle dikkatlere şayandır.

Bir yanda İslamcılar ve sekülerlerin ideolojik mücadelesi, diğer yanda oligarşik rejim ve bunlar arasındaki hikâyenin denklemini oluşturmak, ülkenin politik ve etnik olarak istikrarlı olan toplumsal önemini gösterir. Ancak, birinci ve ikinci Arap ayaklanmaları sonrası ortaya çıkan netice, insanları karşı-devrimciler ile radikal distopik gruplar arasında bırakan bir siyasi paradigma üretti. Bölgedeki otoriter rejimlerin ve kibirli seçkinlerin tahtlarına yönelik her türlü ikna edici muhalefeti ezmek için kullandıkları mazeret ise şuydu: "Suriye, Mısır ve Sudan'da olduğu gibi, insanlar adaletsizliğe karşı ayaklanmadan önce daha iyi bir yaşam sürüyorlardı."

Meşruiyet ve Kanuniliğin Diyalektiği

Kırılgan bir anayasanın satır aralarını okuma yeteneğine sahip bir başkan, Said, tarafından organize edilen post modern darbe, Ben Ali sonrası yeni Tunus'ta Nahda partisinin kanatlarını kırmak ve etkisini sınırlamak amacıyla gerçekleştirildi. Said, ülkeye yönelik ciddi bir tehdit gerekçesiyle 2014 Anayasası'nın 80. maddesinde düzenlenen olağanüstü hâl kanununu devreye soktu. Böylece ordunun rolünü dolaylı olarak güçlendirdi. 25 Temmuz 2022 tarihli yeni anayasa taslağında ise orduyu siyasi arenaya taşıyarak bu arenanın yeni bir zorunluluğu haline getirdi. Eski Cumhurbaşkanı Habib Burgiba bile bunu yapmamıştı. Hatta tam tersine polisi ve iç istihbaratını kullanarak orduyu kenara çekmişti.

Said, teknokrat bir hükümetle yönetebileceğinin daha kolay olacağına inanıyordu. Çünkü olağanüstü hâlin devam ettiği bu anayasal koşullar altında, Nahda'ya karşı çok yüksek sesle karşı çıkan, yasama organına ve Meclis Başkanına şiddetle engel olmaya çalışan Özgür Anayasa Partisinin lideri Milletvekili Moussi Abir gibi devrim karşıtı kampla ilişkileri iyiydi. Ancak, Milletvekili Moussi Abir bile Nahda partisi gibi Said'in anayasa taslağına boykot çağrısı yaptı. Toplu boykot çağrılarının sonucunda dokuz milyon seçmenin sadece yüzde 30'u referanduma katıldı. Bağımsız Yüksek Seçim Kurumu'na (ISIE) göre salı akşamı, seçime katılan Tunusluların yüzde 94,6'sı anayasaya referandumuna "evet" dedi.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde on yıllık bir demokrasiden veya en

Kays Said son kartını büyük bir atılım yapmak ve ülkeyi rahatça yönetebilmek amacıyla kullanıyor. Ancak Tunusluların ise kaybedecek bir şeyleri hâlâ yok ve Tunuslular Yasemin Devrimi'nin gerçeklerini yanlış okuyan Said'in tüm hamlelerinin ardındaki bölgesel güçleri uyandırmadan özgürlük için savaşılmaya kararlılar.

azından katılımcı ve "karşılıklı mutabakata dayanan" demokrasiyi öğrenme sürecinden sonra Tunus çıkmaza girdi. Bu çıkmazda Kays Said, meclis ve hükümet kanadının seçmenlere gönderdiği bütün olumsuz işaretlere rağmen milletvekillerinin dokunulmazlıklarını askıya alarak ve hükümeti görevden azlederek diğer otoriter liderler gibi davrandı. Cumhurbaşkanı Kays Said'in U dönüşü teşkil eden siyasi "reformları" demokrasi için on yıllık umut ışığını sona erdirdi.

Yanlış Giden Neydi?

Kays Said son kartını büyük bir atılım yapmak ve ülkeyi rahatça yönetebilmek amacıyla kullanıyor. Ancak Tunusluların ise kaybedecek bir şeyleri hâlâ yok ve Tunuslular Yasemin Devrimi'nin gerçeklerini yanlış okuyan Said'in tüm hamlelerinin ardındaki bölgesel güçleri uyandırmadan özgürlük için savaşılmaya kararlılar.

Tunus'un istisnacılığı, askerî müesses nizamın şimdiye kadar siyasi meselelere uzaklığının yanı sıra toplumsal homojenliği, dinî ve etnik bölünmelerin olmaması durumunu ve Nahda Partisinin ideolojik düşmanlarıyla siyasi uzlaşmaya dayalı olarak benimsediği siyasi yaklaşımı ifade etmekteydi. Said'in eylemleri sonucu, siyasi istikrar ve ilerlemenin tüm bu olumlu işaretleri Tunusluların hayalleriyle buharlaşarak yok oldu ve Tunus'ta da artık çevresindeki siyasi manzaradan farklı bir manzara görülmemektedir. Aradan yıllar geçmesine rağmen Tunuslular, yasama ve yürütme organları arasında güçlü bir hukuki araç olacak Anayasa Mahkemesi fikrini, Cumhurbaşkanı Kays Said'in sıcak bakmamasına rağmen, daha iyi bir kontrol mekanizması getireceği için desteklemeye devam etmektedir.

Tunus, bir yanda seçkinler sınıfı ve kitleler arasındaki derin bölünme, diğer yanda birbirli laikler ve muhafazakârlar/gelenekçiler

arasındaki ikilemde sıkışıp kaldı. Bu arada kalmışlık aynı zamanda Arap laik devletlerinde de bir ikilemi ifade etmektedir. Bu yüzden Arap devletlerini şaşkına çeviren bir siyasi düşünce ortaya çıktı. Fransız tipi katı laiklik anlayışının hâkim olduğu ve demokrasinin kırmızı çizgi haline geldiği Türkiye'deki 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi bunun en iyi karşı örneğini oluşturmaktadır.¹

Sonuç olarak Tunuslular ne yazık ki Mısırlıların 3 Temmuz 2013'te Sisi'nin darbesine teslim olması gibi bu darbeye teslim oldular. Ancak belirtmek gerekir ki Tunuslular günlük ihtiyaçlarına çözüm bulamayan ve vatandaşlarını yerine getiremeyen politikacılardan bıktı. Bu noktada Tunuslular iki seçeneği olan bir siyasi yörüngeye doğru sürükleniyorlar: ya etkili yönetim (diğer bir ifadeyle demokrasi) ya da daha da kötü bir seçenek olarak Sri Lanka senaryosu.

1 2016 darbe girişimi karşısında siyasi olgunluk ve demokrasiyi gerçek bir kırmızı çizgi olarak gösteren Türkiye'nin aksine, Tunus'taki siyasi düşünce Arap devletlerini şaşkına çevirdi.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Tunus’ta Demokrasinin Sonu mu?” başlıklı seminer gerçekleştirildi.

T: 11.06.2022 D: Türkçe Ü: Türkiye T: Seminer

İlimi Etüdler Derneği Siyaset Çalışmaları Merkezinin ev sahipliği yaptığı seminerde Tunus’un demokratikleşme hikâyesi Arap Baharı’ndan itibaren 2021 yılında gerçekleşen öz darbeye kadar olan süreç içinde tahlil edilmiş ve ülkenin geleceğine dair perspektifler sunulmuştur. İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü üyesi Dr. Süleyman Güder moderatörlüğünde yürütülen seminere, Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Dr. Muhammed Tahir Kılavuz konuşmacı olarak katılmıştır.

<https://www.ilem.org.tr/tunusta-demokrasinin-sonu-mu-sunumu-gerceklesti>

“Seçim Kanunu Değişikliğinden Sonra Tunus Nereye Gidiyor?” başlıklı analiz yayımlandı.

Where is Tunisia Headed After the Election Law Amendment?

T: 18.05.2022 D: İngilizce Ü: BAE T: Analiz

Emirlikler Politika Merkezi tarafından yayımlanan analizde, Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said’in 22 Nisan 2022’de Bağımsız Seçim Yüksek Otoritesi (ISIE) üyelerini atama ve görevden alma konusunda kendisine mutlak yetki evren yeni kararnamenin yerel ve uluslararası sonuçları analiz ediliyor. Analizde ayrıca Tunus’taki siyasi krizin geleceğine dair bir değerlendirilmede bulunuluyor.

<https://www.epc.ae/en/details/featured/>

[where-is-tunisia-headed-after-the-election-law-amendment-](https://www.epc.ae/en/details/featured/where-is-tunisia-headed-after-the-election-law-amendment-)

“Tunus’ta Parlamentonun Feshedilmesinin Etkileri” başlıklı analiz yayımlandı.

T: 31.03.2022 D: Arapça Ü: Mısır T: Analiz

Al-Ahram Siyasi ve Stratejik Araştırmalar Merkezi tarafından yayımlanan analizde Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said’in 25 Temmuz 2022 tarihinde Ulusal Güvenlik Konseyi toplantısında sekiz ay süreyle meclisi askıya alındığını duyurması üzerine ülkede başlayan çalkantılı süreç değerlendirildi.

<https://acpss.ahram.org.eg/News/17456.aspx>

Kitap Değerlendirmesi: Postnormal Zamanlarda Müslüman Topluluklar

Ömer Faruk Uğurlu*

Sardar, Z., Serra, J., & Jordan, S. (2019). Muslim Societies in Postnormal Times: Foresights for Trends, Emerging Issues and Scenarios. UK: International Institute of Islamic Thought (IIIT).

21. yüzyılın ilk çeyreğinin bitmeye yaklaştığı günümüzde geçen 25 yılda hem dünyada hem de Müslüman topluluklarda ciddi değişiklikler meydana gelmiştir. Teknolojik ve bilimsel gelişmelerin yanı sıra küresel ısınma, iklim değişikliği, hava ve çevre kirliliği, su kıtlığı, uluslararası göç krizi, insan hakları ihlalleri gibi bütün insanlığı ilgilendiren bir değişim süreci hâlen devam etmektedir. Bu yazıda değerlendireceğimiz Ziyaüddin Serdar, Jordi Serra ve Scott Jordan tarafından kaleme alınan *Muslim Societies in Postnormal Times: Foresight for Trends, Emerging Issues and Scenarios* başlıklı kitap, Müslüman toplumların şimdiki durumlarını ve gelecek tasavvurlarını gelecek çalışmaları kapsamında inceleyen bir eserdir.

Çalışmanın ana odak noktasını Müslüman toplumlar oluşturmaktadır. Gelecek çalışmaları bağlamında Müslüman toplumların mevcut durumlarının analizinin yanı sıra yakın-orta-uzak gelecekteki olası konuları hakkında analizler yapan çalışma, esasen "Neden gelecek hakkında düşünmeliyiz veya endişe duymalıyız?"

sorusuna cevap aramaktadır. Çalışmanın odak noktası Müslüman toplumlar olduğu için "Müslümanlar olarak kendimiz ve diğer toplumlar için yaşanabilir bir geleceği nasıl inşa edebiliriz veya gelecekteki olası senaryolara karşı nasıl tedbirler almalıyız?" sorusu da ana sorulardan biri olarak ortaya çıkmaktadır. Gelecek hakkında düşünmek veya geleceği şekillendirmeye çalışmak güncel çalışmalara bağlı olduğu gibi gelecekte karşılaşılabilecek sorunlara karşı hazırlıklı olmak için olası senaryoları tahayyül etmek de önem arz etmektedir. Çünkü günümüz dünyası hiç olmadığı kadar hızlı değişmekte ve bu değişim düzen ve kararlılıktan ziyade kaos, düzensizlik ve kompleks ilişkilerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır.

Çalışma amaç olarak sadece Müslümanların değil aynı zamanda bütün insanlığın refah ve mutluluğu için Müslümanların gelecekteki üzerinde düşünmesini sağlamayı, güncel sorunlar, tehditler ve zorluklar karşısında çözüm önerileri geliştirerek gelecek nesillere daha güzel bir miras bırakılmasına katkı sunmayı hedeflemektedir.

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Siyaset ve Sosyal Bilimler Anadalı, Doktora Öğrencisi.

Bu bağlamda günümüz dünyasının nereye gittiğinin farkına vararak, seçimlerimizin, toplu veya bireysel kararlarımızın güncel durumumuzu etkilediği kadar geleceğimizi de inşa ettiğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Çalışmada vurgulanan bu hedefleri gerçekleştirebilmek için herkesin “gelecek okuryazarı” olması gerektiği belirtilmektedir (s. viii). Çalışmada belirtildiği üzere Müslüman toplulukların eğitim müfredatlarında gelecek çalışmaları ya hiç bulunmamakta ya da kendine çok az yer bulabilmektedir. Bu sebeple çalışmanın yazarları Müslüman toplumların alternatif gelecek tasavvurlarını analiz etmesini sağlayacak gerçekçi ve pratik bir kılavuzu karar alıcılar, öğrenciler ve akademisyenler için hazırlama amacını taşıdığına da belirtmektedir.

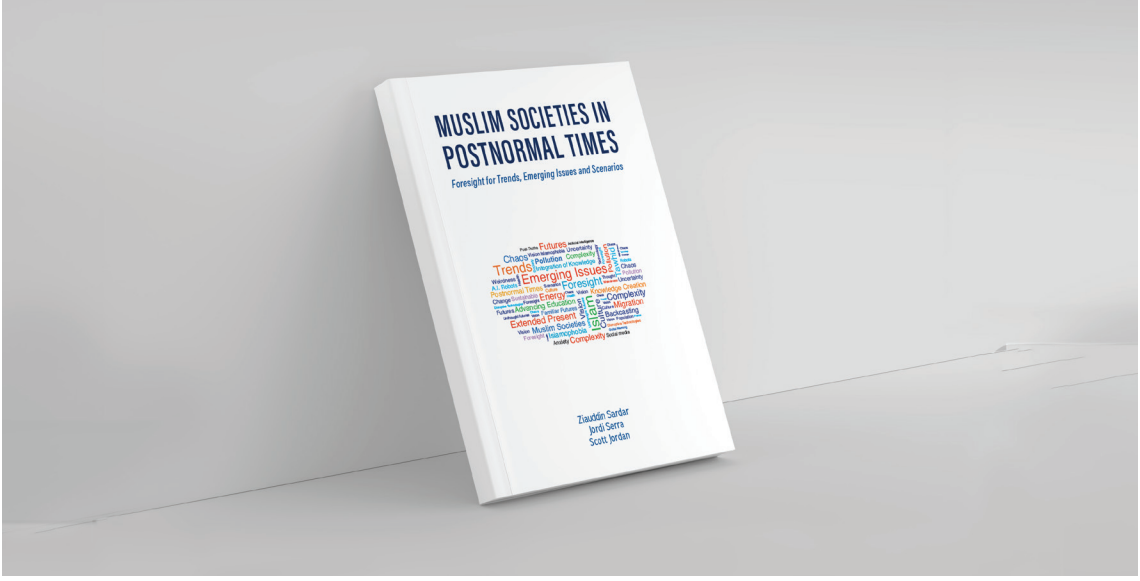
Çalışmada teorik çerçeve olarak kavramsallaştırılan Postnormal Zamanlar Teorisi, Ziyaüddin Serdar ve çalışma arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Postnormal Zamanlar Teorisi, birden fazla değişkenin çok sayıda etkileşime girmesiyle karmaşık, kaotik ve çelişkili ilişkilerle şekillenen bir zamanı analiz etmektedir. Postnormal zaman belirsiz ve karmaşık doğası sebebiyle olayların belirsiz hale gelmesine ve normallik fikrinin yıkılmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda Postnormal Zaman Teorisi, ilerleyen bölümlerde yakın, orta ve uzak geleceklerdeki tutarsız ve girift görülebilecek ilişkileri kuramsal bir zemine oturtması sebebiyle önem arz etmektedir. Yazarların ifadesiyle Postnormal Zaman Teorisi “eski ortodoksilerin öldüğü, henüz yeni olanların doğmadığı ve çok az şeyin anlamlı

Günümüz dünyasının nereye gittiğinin farkına vararak, seçimlerimizin, toplu veya bireysel kararlarımızın güncel durumumuzu etkilediği kadar geleceğimizi de inşa ettiğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Çalışmada vurgulanan bu hedefleri gerçekleştirebilmek için herkesin “gelecek okuryazarı” olması gerektiği belirtilmektedir.

göründüğü bir ara dönemi” ifade eder (s. xv). Normal zamanlarda olaylar, durumlar veya fikirler karşısında öne sürülen kesin yargı, çözüm önerisi veya yorumlar yerlerini Postnormal zamanlarda problemlerin birbirine bağlanmış ve iç içe geçmiş doğasına, sürekli değişime açık, karmaşıklık ve belirsizliğin baskın olduğu bir ilişki ağına bırakmaktadır.

Çalışma önsözden sonra “Genel Değerlendirme”, “Trendler”, “Yeni Meseleler”, “Senaryolar” ve “Son Söz” olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır. “Genel Değerlendirme” başlığında gelecek çalışmalarına kısaca giriş ve Müslüman toplumların neden gelecek çalışmalarına önem vermesi gerektiği tartışılmaktadır.

“Trendler” başlığında değişen faktörlerin durumları genel olarak ele alınmakta ve her başlıkta Müslüman toplumlar için çıkarımlar yapılmaktadır. Nitel veya nicel verilere dayanarak oluşturulan “Trendler” dünya içindeki faktörlerin değişken yapısı-

Fotoğraf 1. Muslim Societies in Postnormal Times

nı ele aldığı için gelecek projeksiyonlarının öngörülerine katkı sağlamaktadır. Yazarlar “Trendler” başlığında nüfus ve gençlik, çevre ve yaşanabilirlik, kirlilik ve tehlikede olan şehirler, göç ve mülteciler, ekonomi ve enerji, bilim ve teknoloji, silahlı çatışmalar ve terörizm, siber saldırılar ve siber savaşlar, eğitim ve yaratıcılık, sağlık ve refah, cinsiyet eşitsizliği, din ve kültür, eğlence ve spor, İslamofobi ve aşırı sağın yükselişi, sosyal medya ve yapay zeka, İslam ve dinî düşünce, belirsizlik ve cehalet, kaygı ve gariplik alt başlıklarında Müslüman toplumlardaki mevcut durumu, olumsuzlukları ve olası çözüm önerilerini tartışmaktadır. Her bölümün sonunda eklenen “Çıkarımlar” başlığı ile Müslümanların karşılaşılabileceği olumlu veya olumsuz durumlar hakkında yorum yapılmaktadır. Bu bölümde vurgulanan temalar Müslümanların güncel ve gelecekteki problemlerini anlamak için oldukça önemlidir. Trendler yakın ve uzak gelecekteki gelişmelerin yapıtaşını oluşturu-

racığı için, Müslüman toplulukların mevzu bahis trendleri analiz edip çözüm önerileri geliştirmesi gerekmektedir. Bunun olmadığı durumlarda çalışmanın birçok çıkarımında belirtildiği üzere Müslümanlar nasıl ki günümüzde terör, iç savaş ve işgal, eşitsizlik, adaletsizlik, ekonomik kriz, cehalet ve kaygı gibi kronik sorunlar yaşıyorsa gelecek senaryolarında daha büyük sorunlarla karşı karşıya kalacaklardır. Ayrıca çalışmada vurgulandığı üzere Müslüman toplumların genç nüfus, yüksek doğurganlık, enerji kaynaklarının bolluğu, dünya genelinde artan Müslüman nüfus ve gelişime dönük potansiyel fırsatları içermesi sebebiyle mevzu bahis sorunlara çözüm önerisi getirme potansiyeline sahip olduğu görülmektedir.

“Yeni Meseleler” başlığında gelecek çalışmalarına temel oluşturabilecek olası durumlar ele alınmaktadır. “Yeni Meseleler” gelecek tasavvurlarında çeşitli senaryoların meydana gelebilme ihtimalini birtakım

güncel veriler ışığında ortaya koyması sebebiyle gelecek çalışmalarında önemli yer tutmaktadır. Çalışmada “Yeni Meseleler” üç hayvan metaforuyla incelenmektedir. Bunlar “Siyah Filler”, “Siyah Kuğular” ve “Siyah Denizaneleridir”. Siyah Filler metaforu yüksek olasılıklı ancak düşük güvenilirliğe sahip gelecek tasavvurlarındaki olayları ve bir olayın sonucuna ilişkin nasıl ve neden inandığımızı değerlendirme kapasitemizi içerir. Siyah Kuğular alternatif seçenekleri önleyerek gelecekte ortaya çıkacak bir durumun belirli şekilde olacağına ve davranacağına göre inandırılmayı ifade eden önyargılar şeklinde anlaşılmaktadır. Buna göre beklenmedik bir durumda ortaya çıkabilecek bir durumun öngörüyle tespit edilmesi zor olsa da kaos, süreksizlik ve karmaşıklardan yansıyan verilerle gelecek tasavvurları hakkında yorum yapılabilir. Siyah Denizenası küçük ve dikkatsiz görülen ancak belirli koşullar meydana geldiğinde ortaya çıkabilecek durumları öngörmemizi sağlar. Birbirinden alakasız gördüğümüz durumların şartlar olgunlaştığında ortaya çıkması, gelecek tasavvurlarının öngörülmesi zor meselelerini anlamamızda yardımcı olur. Bu bağlamda her bölümde alt başlık olarak dikkat çekilmesi gereken etmenlerin analizinden sonra olası çatışma ve çözümler için spesifik çıkarımlar yapılmaktadır. Bu bölümde seçilen gelecek senaryoları karşısında üretilen olası çözüm önerileri, çok katmanlı olması sebebiyle girift bir mesele olarak ortaya çıkmakta ve gelecek senaryosunun Müslümanlar için nasıl şekilleneceği belirli şart ve durumlara göre ele alınmaktadır.

Siyah Filler bölümünde Avrupa Birliği’nin dağılması, Batı üstünlüğünün çöküşü, demokrasinin metaformozu, Müslüman diasporalardaki sosyal refah krizi, robotların yükselişi, bilgisayar sistemlerindeki çatışmalar, gıda devrimi, Müslüman kadınların bağımsızlık mücadelesi, Müslüman aile yapısının yeniden inşası başlıklarıyla güncel tartışmalarda emareleri görülen olası çatışma ve çözüm önerilerinin yakın gelecekteki durumları ele alınmaktadır.

Siyah Kuğu bölümünde potansiyel ABD-Çin Savaşı, füzyon gücü, disiplinlerin sonu, suç için web tabanlı uygulamalar, asteroid madenciliği, kompleks beynin haritalanması, sanal gerçeklik yoluyla sosyal bozulma gibi başlıklarla gelecekteki Siyah Filler bölümünde emareleri görülen olası gelecek tasavvurlarına örnek oluşturabilecek meseleler ele alınmaktadır.

Siyah Denizenası bölümünde post-kapitalizm, genetik modifikasyonlar, akıllı yaşam, algoritmalar tarafından yönetim, şehir ve korporatif devlet, yeni antibiyotiklere dirençli bakteriler, kuantum bilgisayarları ve mega data, Balkan hayaletlerinin dönüşü, savaş sonrası Müslüman toplumların dejenerasyonu gibi başlıklar ele alınmaktadır. Özellikle daha uzak gelecekte oluşabilecek problemlere karşı çıkarımların yapıldığı bu başlıkta Müslümanların yeni teknolojiler ve çatışmalar karşısındaki konumu irdelenmektedir.

“Senaryolar” başlığında olası gelecek senaryoları “Genişletilmiş Şimdiki Zaman”, “Tanıdık Gelecekler” ve “Düşünülmemiş Gelecekler” şeklinde üç farklı perspektiften

ele alınmaktadır. "Genişletilmiş Şimdiki Zaman" gelecek on yılı etkileyebilecek gelişme ve trendleri ele alan ancak kaos ve karmaşıklıklarla değişiklik de gösterebilecek gelecek tasavvurunu, "Tanıdık Gelecekler" ağırlıklı olarak bilim kurgu roman, film, imge ve imajlardan etkilenen, popüler bilim ve fütürolojinin kavramlarından etkilenerek oluşturulan gelecek tasavvurunu ve "Düşünülmemiş Gelecekler" ise hayal edilmesi daha güç olan, mevcut gelenek, düşünce ve paradigmanın ötesine geçerek alternatif idealler ve imajlardan beslenen gelecek tasavvurları olarak ele alınmaktadır. "Senaryolar" alternatif gelecekler için oluşturulan bir dizi olasılıkları içeren alt başlıklardan oluşmaktadır. Bu bölümde yazarlar olası gelecek senaryolarının ana hatlarına ve birden fazla gelecek olasılığına odaklanarak, Postnormal zamanlarda artan belirsizlik ve kaosun sebep olabileceği durumları incelemektedir.

Yazarlar "Genişletilmiş Şimdiki Zaman" bölümünde yakın gelecekte oluşabilecek bazı senaryoları ele almışlardır. Müslümanların iklim değişikliği, su kıtlığı, mezhep savaşları yaşayabileceği senaryo, güneş enerjisi paneli gibi çalışan şehirlerin kurgulandığı Pil Şehirler senaryosu, yapay zeka, robot işçiler ve dronlar neticesinde yükselen işsizlik, yapay zeka botları neticesinde üretilen yalan ve sahte haberlerle yükselen aşırı sağ, İslamofobi ve ayrımcılığın artması senaryosu, Müslüman toplumlarda ortaya çıkacak girişimci Akıllı Gençlik senaryosu, hiper-sanayileşmiş Çin'in Müslüman ülkeler atılımı ve işbirliği senaryosu, Müslüman ülkeler arasında ortaya çıkabilecek siber savaş senaryosu, büyük bir ticaret

ve eğlence merkezi kurularak oluşturulan Sınırsız Dubai senaryosu, DAİŞ gibi terör örgütlerinin eylemlerini fiziksel alandan siber alana taşıyarak yol açtığı uluslararası krizler senaryosu gibi olası senaryolar tartışılmaktadır.

"Tanıdık Gelecekler" bölümünde "Genişletilmiş Şimdiki Zaman" senaryolarını değiştirebilecek veya devam ettirebilecek olası senaryolar ele alınmaktadır. Bölümde Batı'nın çökmesinden sonra ortaya çıkan yeni küresel güçler senaryosu, Mekke ve Medine'nin saldırı altında kalmasıyla Müslümanların kutsal topraklardan koparılması siber ve radyoaktif saldırılarla Arap coğrafyasının alt yapısının yok edilmesi senaryosu, bu saldırılarla sarsılan Müslümanların canlanarak iş birliği içinde sorunların üstesinden gelip kendi aralarındaki mezhep ve geleneklerdeki tüm farklılıkları giderip uluslararası bir Müslüman hareketi başlatacağı senaryosu, Kolonizasyon 3.0 ile birlikte çip teknolojisi sayesinde bireyin beyine herhangi bir bilginin kolayca yüklenerek bireylerin sömürgeleştirilebileceği senaryosu, Transİslam kavramsallaştırmasıyla Müslümanların kendi aralarındaki içtihat tartışmaları ve reform talepleri sonrasında farklılıkların ötesine geçerek Şeriat'ın "maksadı" bağlamında çeşitliliğin sağlanması senaryosu, Batı'da yükselecek kutsal savaş mantalitesiyle Müslümanlara karşı yeni bir Haçlı seferinin başlayacağı, aşırı sağ, Evanjelik Hristiyanlar ve diğer aşırı dinî grupların ABD ve Avrupa'da yönetime geleceği, Kudüs meselesinde kilise ve politikacıların işbirliğiyle işgal girişimlerinin oluşacağı hatta bu saldırıları yapacak yapay zeka ve robotların kilise tarafından vaftiz edileceği

senaryosu tartışılmaktadır. Bu senaryoların yanı sıra asteroid madenciliğindeki gelişmelerle Müslümanların bu teknolojiyi elde edeceği ve Müslüman ülkeler iş birliğiyle yeni teknoloji, girişim ve şirketlerin kurulacağı ve Mars'ta ilk Müslüman kolonilerinin inşası gibi olası senaryolar da tartışılmaktadır. Çalışmada tartışılan senaryoların gelecek öngörüsü şeklinde spekülatif tartışmalar olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle yazarların bir senaryoyu ele alırken kurguladığı şirket isimleri, kurulacak örgütler, ülkeler arası olası iş birlikleri gibi tahayyüller, senaryoları daha ilgi çekici hale getirmektedir. Mesela Kolonizasyon 3.0 başlığında ortaya çıkacak olan yeni sömürgeciliğin işleyiş mekanizmasını somutlaştırmak için CorteDisk adlı bir şirketin tahayyül edilmesi veya asteroid madenciliğinde Zafar 8734 adlı asteroidin Küresel İslam Yatırım Bankası tarafından fonlanacak girişimlerle ticari amaç için maden çalışmasında kullanılması gibi örnekler kitabın senaryo yorumunu güçlendirmekte, okuyucuya gelecek öngörüsünü zihninde somutlaştırabilme imkânı vermektedir.

Son olarak "Düşünülmemiş Gelecek" senaryolarında "Genişletilmiş Şimdiki Zaman" ve "Tanıdık Gelecekler" başlıklarının ötesine geçerek Postnormal perspektiften gelecek tasavvurları ele alınmaktadır. Bu bölümde artık kimsenin kendisini Müslüman olarak isimlendirmede, İslam'ın artık tarih kitaplarında kaldığı Müslümanlıktan İslam ve yeni neslin kendini ifade edebilmesi ve kabul görebilmesi için İslamofobik Müslüman tutumu sergilemesi gerektiği şeklindeki olumsuzluk senaryosu, Müslü-

Dünyaya rol model olabilecek bir Müslüman toplumu idealinin yanı sıra olabilecek en kötü senaryoları yaşayabilecek veya yaşatabilecek bir Müslüman toplumu distopyası da gelecek tasavvurlarında bulunmaktadır. Bu senaryolardan hangisinin "gerçekleşeceği" ise Müslümanların "şimdi" ne yaptıkları ve "gelecekte" ne yapacaklarına bağlı olduğu açık gözükmektedir.

man toplumların yaşam tarzlarının uluslararası moda haline geldiği "Helal Dünya" senaryosu, dünyanın çeşitli bölgelerine göç eden genç, eğitilmiş ve yetenekli Müslüman toplulukların nüfusu yaşlanan ve ekonomisi gerilemeye başlayan ülkeleri tekrar kalkındırdığı ve Müslüman kimliğinin meslek ve iş hayatında üstünlük, teknolojiye öncülük, sanat ve edebiyatta orijinallik gibi yeniden tanımlanmış bir kimlikle şekillendiği "Hümanite'ye" nazire olacak şekilde "Ummanite Çağı" senaryosu, kendi kendine öğrenme robotu gibi çalışarak klasik ve modern dönemdeki tüm İslami yorum ve içtihatları içinde barındıran ve herhangi bir alimin edinebileceği bilgi birikiminden çok daha fazlasına sahip olabilecek bir yapay zeka botunun İslami meselelerde tek hakem olmak isteyeceği ve ayrıca bu durumun kendisine otoriter bir şahsiyet kazandıracığı "Siber İslam" senaryosu tartışılmaktadır.

Çalışmanın en kısa bölümü olan “Son Söz” kısmında yazarlar Müslümanlara güncel ve gelecek sorunlarını göz önünde bulundururken pusula olacak sadece bir ayet ve bir hadis paylaşmaktadır:

“Bir toplum kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez.” (Kur’an-ı Kerim, 13:11)

“Deveni bağla sonra Allah’a tevekkül et.” (Hadis-i Şerif)

Sonuç olarak Ziyaüddin Serdar, Jordi Serra ve Scott Jordan gelecek çalışmalarına önemli katkı sundukları bu çalışmalarında 21. yüzyılda Müslümanların karşılaşacağı olası trend, senaryo ve gelişmeleri analiz etmektedir. İlk çeyreğini bitirmeye yaklaştığımız 21. yüzyılın Müslümanlar açısından sıkıntılı ve acı tecrübelerle başladığı aşikardır. Müslüman devletlerin ve toplumların karşılaştığı işgaller, kendi içlerinde uzun yıllardır devam eden iç çatışmalar, mül-

teci krizleri, eğitim ve sağlık alanındaki zafiyetler, yetişmiş iş gücünün ve kalifiye bireylerin beyin göçü, eşitliksizlik, adalette bozulma ve ekonomik kriz gibi kronik sorunların yanında küresel ısınma, su kıtlığı, iklim değişikliği, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının bilinçsive kullanılması, çevre, hava ve su kirliliği, çarpık kentleşme gibi küresel sorunlar da Müslümanların önümüzdeki yıllarda göz önünde bulundurması gereken meselelerdir. Çalışmada yazarların ele aldığı senaryolarda görüldüğü üzere Müslümanlar için ütopya veya distopya şeklinde sonuçlanabilecek durumlar söz konusudur. Dünyaya rol model olabilecek bir Müslüman toplumu idealinin yanı sıra olabilecek en kötü senaryoları yaşayabilecek veya yaşatabilecek bir Müslüman toplumu distopyası da gelecek tasavvurlarında bulunmaktadır. Bu senaryolardan hangisinin “gerçekleşeceği” ise Müslümanların “şimdi” ne yaptıkları ve “gelecekte” ne yapacaklarına bağlı olduğu açık gözükmektedir.

Taha Abdurrahman: Mutasavvıf Filozof

*Afşın Murat Taştan**

Fotoğraf 1. Taha Abdurrahman

Çağdaş İslam düşüncesinin önde gelen isimlerinden, Arapların mutasavvıf filozof, ahlak filozofu, “felsefe fakihî” gibi sıfatlarla anılan Faslı düşünce adamı Taha Abdurrahman bir tecdit, ihya ve inşa amacıyla eserler ortaya koyan bir düşünürdür. Bu nedenle “Çağımızın Gazali’si” diye de anılır. İslami tecdit faaliyetlerini gerçekleştirirken içinde bulunduğu gelenek ile çelişmeden ve her türlü taklitten uzak durarak hareket etmeye özen göstermiştir. Taha Abdurrahman’a göre çağın sorularına cevap veremeyen medeniyetler varlıklarını sürdürmezler. Bir medeniyeti bundan daha kötü duruma

düşüren durum ise çağa ait soruları başkalarının cevaplarını kullanarak cevaplamaktır. Kendi cevaplarımız ise ancak kendi kavramlarımız kullanılarak üretilebilir. Bu nedenle Taha Abdurrahman yazdığı otuzu aşkın eserde her zaman kendi kavramsallaştırmalarını kullanmıştır. Abdurrahman tarafından ortaya konan özgün kavramların çokluğu nedeniyle Arapça bilenler için bile eserlerini kavrayabilmek bir hayli zordur. Taha Abdurrahman’a İslam düşüncesinin tecdidine, ihyasına ve inşasına yaptığı katkılardan ötürü 2020 yılında Necip Fazıl Uluslararası Kültür Sanat Ödülü verilmiştir.

* İbn Haldun Üniversitesi, Medeniyetler İttifakı Enstitüsü, Medeniyet Araştırmaları Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi.

Taha Abdurrahman'a göre çağın sorularına cevap veremeyen medeniyetler varlıklarını sürdürmezler. Bir medeniyeti bundan daha kötü duruma düşüren durum ise çağa ait soruları başkalarının cevaplarını kullanarak cevaplamaktır.

Kendisi daha çok bir ahlak filozofu olarak tanınsa da Fıkıh, Kelam ve Tasavvuf ilmine yönelik ihya ve inşa çabasından dolayı siyaset felsefesinden, iletişim felsefesine çok çeşitli konuları ele almıştır. Bu yazıda ise Taha Abdurrahman'ın modernlik ile ilgili görüşleri genel felsefi düşünceleri çerçevesinde incelenecektir.

Genel Felsefi Düşünceleri

Taha Abdurrahman yeni kavramlar üreten bir düşünür olarak fikirlerini iki temel paradigma üzerinden sunmaktadır. Bunların ilki ilahi sözleşme ve emanet paradigması da diyebileceğimiz ahlaki bir felsefe olan "i'timaniye felsefesi", ikincisi ise İslami pragmatik ve söz eylem kuramı da diyebileceğimiz epistemolojik ve dilsel bir felsefe olan "tedavülüye felsefesidir".

İ'timaniye felsefesi taraflarının birinin Allah, diğerinin ise insan olduğu bir sözleşmedir. Taha bu şekilde Batılı seküler toplum sözleşmelerinin karşısına ilahi bir sözleşme koymaktadır. Bu ilahi sözleşmenin değer-varlık ilişkisine dayanması hasebiyle her türlü seküler sözleşmeden daha üstün

olduğunu belirtmektedir (Abdurrahman, 2021, s. 20-21).

Bu değer-varlık ilişkisi ahlaka dayalı bir ilişkidir. Ahlak ise insanın fitratından gelen ve onunla uyumlu bir olgudur. Abdurrahman, insan kelimesinin nisyan (unutmak) kelimesinden türediğini, insanın akıl eden değil, unutan bir varlık olduğunu söylemektedir. İnsan daimî olarak unutma eylemi içerisindedir. Fitrat ise insanın aslı hafızasıdır. Allah'ın bir rahmeti olarak hatırlaması gereken her şey fitratında kayıtlıdır. Dine muhatap kişi sürekli zikrederek, fitrata dayalı bu hatırlama faaliyetini sürdürerek, "teşhid/fizikleştirme" eylemini yapar. Teşhid/Fizikleştirme metafizik değerlerin fizikî aleme aktarılmasıdır. Bunun karşısında ise "tagyib/metafizikleştirme" eylemi vardır. Bu hakikatte bir kutsallığı olmayan fizikî-fani aleme metafizik değer atfıdır ki seküler insanın yaptığı da budur (Abdurrahman, 2021, s. 27-90).

Taha Abdurrahman'a göre günümüzde insanlık büyük teknolojik ilerlemeler katetmesine rağmen inanılmaz bir gaflet içindedir. Bunun en büyük nedeni insanın ayırt edici özelliğinin salt akletmeye indirgenmesidir. Modern Batılı insan, aklın özelliğini "yanlıştan arındırılmış bir doğruyu kesin olarak bilmekten yoksunluk" olarak telakki etmektedir. Oysa bu yoksunluk insanın, hayvanların da sahip olduğu idrak kuvveti cinsinden akıl etmesiyle ilgili olarak geçerlidir. Yani modern Batılı insan hayvanlara ait idrak kuvvetini akıl diye isimlendirmektedir. Bu idrak kuvveti hayvanlardan sadece derece bakımından üstündür, mahiyet olarak değil. Dolayısıyla

Abdurrahman, insanı hayvandan ayıran sınırın akıl değil, ahlak olduğunu savunmaktadır. Hayvanlar da rızıkına ulaşmak için akli idrak kabiliyetini kullanır ancak iyiliğe ulaşmaya çalışmazlar. İnsan yaratılmışlar içinde şerefli kılınmıştır ve her şeyin zıttı ile kaim olmasından dolayı ahlaklılık ve ahlaqsızlıkta insana özgü bir durumdur. Bu da insanın ayırt edici vasfını teşkil etmektedir. İnsan ise Abdurrahman'a göre dinsiz ve ahlaklı olamaz. İnsanlar üzerine indirilmiş en kâmil din de İslam olduğu için bir insan İslam'ın emir ve yasaklarına göre yaşayan bir Müslüman olmadan ahlaklı bir varlık olamaz. (Abdurrahman, 2021, s. 22-23).

Abdurrahman, bu ahlaka dayanan akli, "amelî akıl" diye isimlendirir. Amelî ise fiilden ayırır. Her amel bir fiildir ancak her fiil bir amel değildir; tıpkı her fiilin bir hareket ancak her hareketin bir fiil olmaması gibi. Hareket bir yer değiştirme içerir ancak her hareket bir iz bırakmaz. Dolayısıyla her hareket bir fiil değildir. Çünkü fiil bir etki doğurur. Amelde gerçekleşen faaliyet ise rastgele değil, yönlendirilmiş bir faaliyettir, bir gaye ile sınırlandırılmıştır. Gaye olmadan amel olmaz. Bu gaye hakikate yönelik bir kasıt taşıdığı zaman ahlaklı bir amel, tersi durumda ahlaqsız bir amel gerçekleştirilmiş olur. İnsanın akıl etmesi de bu şekilde ahlaka dayalı amelî bir akıl etmedir. (Abdurrahman, 2021, s. 29).

Taha Abdurrahman'a göre Modernlik Kavramı

Modernlik kavramına itimaniye felsefesi çerçevesinde yaklaşan Taha Abdurrahman'a göre tek ve sabit bir modernite

Abdurrahman, insanı hayvandan ayıran sınırın akıl değil, ahlak olduğunu savunmaktadır. Hayvanlar da rızıkına ulaşmak için akli idrak kabiliyetini kullanır ancak iyiliğe ulaşmaya çalışmazlar. İnsan yaratılmışlar içinde şerefli kılınmıştır ve her şeyin zıttı ile kaim olmasından dolayı ahlaklılık ve ahlaqsızlıkta insana özgü bir durumdur.

yoktur; moderniteler vardır. Bizim bugün modernite dediğimiz şey aslında modernizmin Batılı tatbikinden ibarettir. Modernitenin bu Batılı tatbikinden başka gayet tabii olarak modernitenin İslami tatbiki de mümkündür. Buradaki modernlikten kasıt şu an gerçekleşmekte olan durumu (hadese) ifade eder. Taha Abdurrahman, her dönemin kendine ait bir "modernlik ruhuna (ruhu'l hadese)" sahip olduğunu belirtir. Bu modernlik ruhuna tâbi olarak çeşitli modernlik tatbiklerinin geliştirilmesinin mümkün olduğunu söyler. Yazdığı *Modernlik Ruhu* adlı eserin "Nasıl ki ortada gayri İslami bir modernlik varsa aynı şekilde İslami bir modernlik de olmak durumundadır" savını ispat ettiğini ileri sürer (Abdurrahman, 2022, s. 18). Bu noktada modernlik ruhu ve modernlik realitesi arasında bir ayırım yapar. En temelde modernlik realitesi Batı'da yahut farklı bir medeniyette

gerçekleşmekte olan modernlik ruhunun bir tatbikini ifade ederken, modernlik ruhu yaşanan çağın ruhunu ifade eder.

Modernlik Ruhunun İlkeleri

Taha Abdurrahman'a göre yaşadığımız çağın ruhunu ifade eden üç temel ilke vardır: rüşt/olgunluk ilkesi, tenkit/eleştiri ilkesi, şümül/kuşatma ilkesi (Abdurrahman 2022, s. 20). Modernliğe dair genel olarak kabul edilen akılcılık, öznellik, bireycilik, laiklik gibi ilkelerin modernlik ruhuna değil modernlik realitesine ait olduğunu söyler. Taha Abdurrahman İslami modernlik inşasını bu ilkeler üzerinden geliştirirken, modernliğin Batılı tatbikini de yine bu ilkeler üzerinden eleştirir. İslami tatbikteki modernliğin gerekli durumda geçmişle ilişkiyi koparmayı gerektirdiğini, başka durum da ise geçmişle olan ilişkiyi ayakta tutmayı gerektirdiğini söyler çünkü ona göre İslami tatbikteki modernlik zamanın modernliği değil değerlerin modernliğidir (Abdurrahman, 2022, s. 45).

Taha Abdurrahman modernliğe dışa dayalı bir uygulama olarak değil, içe dayalı bir uygulama olarak yaklaşmak gerektiğini belirtir. İslam dünyasında birkaç yüzyıldır yapılmaya çalışılan modernleşme hareketlerini dışa dayalı taklitçi bir hareket olarak tanımlar. Bu dışa dayalı olarak yapılan modernleşme hareketlerinin zararlı modernlikler olduğunu söyler (Abdurrahman, 2022, s. 37).

Abdurrahman'a göre sağlıklı bir modernlik hareketi için önce ahlakın yenilenmesi

gerekir. Daha sonra fikirlerin yenilmesi tabii kurumların modernizasyonu en son ise araç-gereçlerin modernizasyonu gereklidir. Ancak şu an da İslam dünyasındaki modernlik, Batılı tatbikin taklidi oluğu için İslam dünyasında modernizasyon araç-gereç üzerinden başlamış ve ters istikamette seyretmiştir (Abdurrahman, 2022, s. 67).

Rüşt/Olgunluk İlkesi

Taha Abdurrahman, "rüşt/olgunluk ilkesi" dediğimiz ilkenin modernlikte asıl olanın yetersizlik halinden, olgunluk haline geçiş olduğunu söyler. Burada yetersizlik bir başkasının himayesi olmadan kişinin kendi düşüncesini kullanamaması olurken olgunluk ise diğer kişilerden bağımsız kişinin kendi düşüncesini kullanabilmesidir. Olgunluk ilkesinin iki temel esası vardır: özgürlük ve özgünlük. Özgürlük esasına göre olgun insan bir otoriteye bağlı olmadan düşünebilmelidir. Böylece hareket kabiliyeti geliştirmiş olur. Özgünlük ilkesinin gereği olarak ise bu düşünceler her türlü taklitten uzak olmalıdır. Özgürlük esası modernliğin Batılı tatbikinde "menkul özgürlük", Taha Abdurrahman'ın inşa etmeye çalıştığı modernliğin İslami tatbikinde ise "mesul özgürlük" halini alır. Batılı menkul özgürlük anlayışında kişi, özgürlüğe ulaşma amacıyla başkasını taklit yoluna sapar. İslami tatbikteki mesul özgürlükte ise kişi her türlü dünyevi vesayetden azade olduğundan dolayı gerçek özgürlük enerjisiyle hareket etme kabiliyeti kazanır. Özgünlük esası ise İslami tatbikte "mevsul özgünlük" şeklinde karşımıza çıkar. Bu özgünlük anlayışında faydası yok olmuş veya zararı fay-

dasını geçmiş olan şöyle irtibat kesilir ve bu sayede kişi kendini keşfetmesini sağlayacak vasıtaları yeniler. Batılı tatbikte ise özgünlük karşımıza “mefsul özgürlük” olarak çıkar. Bu Batılı tatbikteki özgünlüğün tek amacı geçmişle ilişkinin koparılmasıdır (Abdurrahman, 2022, s. 179-180).

Tenkite/Eleştiri İlkesi

Modernlik ruhunun ikinci ilkesi olan “tenkit/eleştiri ilkesi” bir şeyi kendi hakkında delil olmaksızın kabul etme durumundan, o şeyin kabul edilmesi için delil talep etme durumuna geçilmesini ifade eder. Bu duruma göre eleştiri ilkesinin de iki temel esası vardır: akılcılık ve ayırım. Taha Abdurrahman burada akılcılık esastan kastın alemdeki fenomenleri, toplumsal kurumları ve insan davranışlarını akli esasların hükmü altına sokmayı kastettiğini belirtir. Ayırım esası ise bir şeye ait benzer unsurları homojenlik vasfından, heterojenlik vasfına aktararak farklı unsurlar haline getirmektir (Abdurrahman, 2022, s. 22-23). Abdurrahman’a göre Müslümanlar bir süredir siyasi, hukuki ve sosyal kurumlarını tenkide tabi tutma gayreti içindedir ancak bu tenkit hareketi başkalarına ait modernlik realitesini taklit etmek suretinde olmuştur. Bundan dolayı Müslümanların akılcılığı taklit esaslı bir akılcılık olmaktadır. Bundan kurtulabilmeleri için Batılı akılcılık tatbikinin içine düşmüş olduğu buhrandan kurtulabilmeleri gerekir. Batılı akılcılık tatbikinin içine düştüğü buhrana sebep olan üç tane kabul vardır: “Akıl her şeyi akıl eder”, “İnsan tabiata hükmeder”, “Her şey eleştiri kabul eder”. Akılcılıkla ilgili “Akıl her şeyi akıl

İslam dünyasında birkaç yüzyıldır yapılmaya çalışılan modernleşme hareketlerini dışa dayalı taklitçi bir hareket olarak tanımlar. Bu dışa dayalı olarak yapılan modernleşme hareketlerinin zararlı modernlikler olduğunu söyler.

eder” kabulü Batılı tatbikin en temel kabulüdür ancak modernlik ruhu, sadece aklın kullanımını zorunlu kılar. Bu kullanımın boyutu ve şekli başka bir tatbikte farklı olabilir. Bu Batılı tatbikin gözden kaçırdığı nokta ise aklın kendisini akıl edemeyişidir. Aklın kendisi bir bütünün parçasıdır ve parça bütünü akıl edemez. Bu demektir ki mantıki olarak akıl dilemesi mümkün olmayan şeylerde mevcuttur. Bu minvalde, Batılı akılcılık tatbikinde “araçsal akıl” kullanılırken, İslami akılcılık tatbikinde ise değersel akıl/ahlaki akıl kullanılır (Abdurrahman, 2022, s. 49-50). Akılcılıkla ilgili “İnsan tabiata hükmeder” kabulü ise Taha Abdurrahman’ın inşa etmeye çalıştığı modernliğin İslami tatbikine göre insan, tabiatı kendi emri veya eliyle yaratmış olmadığından tabiata malik değildir. İslami tatbikte tabiat ve insan arasındaki ilişki hükmetme ilişkisi değil muhataplık ilişkisidir. İnsan tabiatla bir mücadeleye girmeyecek, onu muhatap alacaktır (Abdurrahman, 2022, s. 51-52). Her şey eleştiri kabul eder ilkesine geldiğimizde ise bu kabul şu varsayıma dayanmaktadır: “Her konuda hakikate ulaştırın

tek yol eleştiridir.” Ancak bilgi edinme yolları eleştiri ile sınırlı değildir. Modernliğin İslami tatbiki eleştirinin zıttı olan haberi/nakli de bir bilgi edinme yolu olarak kabul eder. İslami tatbikte eleştiri ancak kendisiyle onaylayıcı veya iptal edici nitelikteki delilleri elde etme amacı taşıdığına bir fayda sağlar (Abdurrahman, 2022, s. 53-54).

Modernlik ruhunun eleştiri ilkesinin ikinci esası olan ayırım esasına gelecek olursak, burada Batılı tatbik şu temel kabule dayanır: “Modernlik-din ayrımı kesin bir ayırımdır.” Buradaki ayırımda Batılı tatbikin dinden kastettiği kilisedir. Batı’daki ayırım modernlik ile ruhbanlığı birbirinden ayırır. İslami tatbik ise İslam’da ruhban sınıfı olmadığından dolayı böyle bir kabulü içermez. Yani modernliğin İslami tatbikindeki ayırım esasını Batılı tatbikinden farklılaştıran temel şey aslında Batılı kavram dünyasındaki “din” kelimesiyle, İslami kavram dünyasındaki farklı anlam taşımasıdır. Batı’da din salt gaybi hususlardan ibaretken İslam’da din salt gaybi hususlardan ibaret değildir. Dolayısıyla İslam’daki din anlayışı aynı zamanda Batı’dakinin aksine akli bir anlayış içermektedir. Özetle İslami tatbikteki ayırım esasına yönelik uygulama fonksiyonel bir ayrımı esas alacaktır. Bu belli bağlamları dikkate alan kontrollü bir ayırımdır. Batılı tatbikte olduğu gibi yapılar ve mahiyetler arasında bir ayırım değil (Abdurrahman, 2022, s. 57-65).

Şümul/Kuşatıcılık İlkesi

Bu ilke ise modernlik ruhunda asıl olanın, özel olma halinden umuma şamil olma durumuna geçişine dayanır. Kuşatıcılık ilkesi

de iki temel esasa dayanır: Genişleme ve Yaygınlık. Genişleme esasına göre modernliğin faaliyetleri belirli alanlara özel olamaz. Hayatın tüm alanlarına sirayet eder. Yaygınlık esasına göre ise modernlik sadece bir topluma hapsedilmiş olarak varlığını sürdürmez. Bir toplumdan diğerine yayılma faaliyeti gösterir. (Abdurrahman, 2022, s. 30-31).

Yani sonuç olarak modernlik ruhu, ilkel düzeyinde ele alırsak olgun, eleştirici ve kuşatıcı olmaktadır. Bu ilkeleri oluşturan esaslar düzeyinde ele alacak olursak bağımsız, yaratıcı, akli, ayırıcı, kuşatıcı ve kapsayıcı olmaktadır. Modernlik ruhu sanki daha önce hiç ortada yokmuşçasına Batı’nın ortaya koyduğu bir şey değildir. Modernlik ruhu yaşanan zaman ve mekânın ruhunu ifade etmekte olup tarih boyunca var olagelmıştır. Bugünkü ruh ise uzun bir tarihsel sürecin birikimi ile oluşmuş ve Batılı bir tatbiki olduğu gibi gayet tabii İslami bir tatbikide mevcut olmak durumundadır.

Sonuç

Sadece Müslümanlar arasında değil, bir filozof olarak küresel anlamda çağının en büyük düşünürlerinden biri olan Taha Abdurrahman, merkezine Batı karşıtlığını almadan düşüncelerini geliştirip İslam düşüncesini yeniden inşa etmek için gayret göstermektedir. Taha Abdurrahman’ın otuz aşkın eseri kendi içinde belirli bir bütünlük arz etmektedir ve dolayısıyla yine aynı bütünlük içinde okunup, incelenmeden düşüncelerine tam olarak vakıf olabilmek bir hayli zordur. Bu kısa yazıdan da anlaşılacağı gibi, Taha Abdurrahman ken-

dine özgü kavramsallaştırmalarıyla İslam düşüncesine büyük katkı sunmaktadır. Hakkındaki en iyi yorumlardan birini Wael B. Hallaq yapmıştır: “*Taha Abdurrahman, sömürgecilik Afrika ve Asya’ya ayak bastığından beri İslam dünyasının yetiştirdiği en önemli filozoflardan biridir. Onun hala ilerleme halindeki projesi modern Müslüman aydınların büyük çoğunluğunun kendi sözde reforma programlarını dayandıkları epistemolojik temellerden hareket eder, ama bu temelleri geride bırakır.*” (Hallaq, 2020, s. 9)

Kaynakça

- Abdurrahman, T. (2021). *Amel sorunsalı* (Çev. T. Uluç). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Abdurrahman, T. (2021). *Ahlak sorunsalı* (Çev. T. Uluç). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Abdurrahman, T. (2021). *Dinin ruhu* (Çev. S. Gündüzöz). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Abdurrahman, T. (2021). *Modernlik ruhu* (Çev. M. E. Maşalı ve M. Maşalı). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Hallaq, W. B. (2020). *Modernitenin ruhu, Abdurrahman Taha’nın felsefesinde ahlak ve yeni insan* (Çev. T. Uluç). İstanbul: Ketebe Yayınları.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Kurum Başkanı Abdullah Eren ile Söyleşi

Fotoğraf 1. YTB Başkanı Abdullah Eren Türk Dünyası Genç Liderler Programı'nda konuşma yapıyor.

2021 yılının başından beri yayımladığımız Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nde 43 ülkeden 250'ye yakın sivil toplum, düşünce ve araştırma kuruluşlarını takip ederek Müslüman toplumların fikrî gündemlerinin nabzını tutmaya çalışıyoruz. Sizlerle de YTB'nin Kardeş Topluluklar ve Müslüman coğrafya ile ilgili faaliyetlerini konuşmak istiyoruz. YTB hangi misyonla hareket etmekte, neyi amaçlamakta ve hangi boşluğu doldurmaktadır?

YTB, Türkiye Cumhuriyeti'nin özellikle son 20 yılda dış politikada hayata geçirdiği paradigma değişikliğinin ve yapmış oldu-

ğu ölçek artırımının kazanımı olan vizyon kurumlardan bir tanesidir diyebiliriz. YTB, bugün yaklaşık 7 milyona ulaşan Türk diasporası başta olmak üzere, ülkemizle ortak tarih-kültür mirasını paylaşan, geniş bir coğrafyaya yayılmış soydaş ve akraba topluluklarla ilgileniyor. Mensuplarının çoğu Avrupa kıtasında yaşayan Türk diasporasının haklarını ve kültürel kimliğini korumasına destek olurken, soydaş ve akraba topluluklarla aramızdaki ilişkinin, uluslararası eğitim ve ortak kültür unsurlarından yararlanarak modern iş birliklerine dönüşmesi için çaba harcıyor. Tüm bunları yaparken faaliyet alanlarımızda ilgili ülkelerle Türkiye arasındaki iş birliklerini de önemsiyoruz.

Siz konuşmalarınızda sıklıkla “kardeş topluluklar” ve gönül coğrafyası” kavramını zikrediyorsunuz. “Gönül coğrafyası” kavramı bize ne anlatır? Gönül coğrafyasının sınırları var mıdır, neler kapsar? Türkiye gönül coğrafyasının neresinde durur?

Soydaş ve akraba topluluklara, genel olarak, dilimizde özel bir anlamı bulunan “kardeş” sıfatını yakıştırıyoruz. Bu kardeş topluluklarımızın yaşadığı geniş coğrafyayı da yine dilimizde manevî bir anlamı bulunan “gönül” sözüyle tanımlıyoruz. Çünkü bu coğrafya ve toplulukların hepsinde, bize daha sıcak gelen, kendimizden de bir şeyler bulduğumuz, müşterek somut ve soyut varlıklar mevcut: tarihî eserler, yazma eserler, şahsiyetler, fikir ve dünya görüşü gibi. Balkanlar’dan Ortadoğu’ya, Kuzey Afrika’dan Kafkasya ve Orta Asya’ya kadar uzanan çok sayıda ülkedeki kardeş topluluklarımız, Türk diasporası gibi ülkemize vatandaşlık bağıyla bağlı değil. Fakat tarihte kültürel olarak yoğun bir alışverişimizin olduğu bu topluluklarla aramızdaki bağlar, bizi ortak bir medeniyet dairesi içinde buluşturmakta olup birlikte-lik inşamızın da önemli bileşenlerindedir. Sözü edilen toplulukların birçoğuyla geçmişte aynı devlet çatısı altında yaşadığımız ve ülkemizin bu toplulukları da içine alan medeniyetin öncülerinden biri olduğu da unutulmamalıdır. Bununla birlikte YTB’nin 11 yılı aşkın çalışmaları, “gönül coğrafyasının” sınırlarını daha da genişletmiş ve pek çok uluslararası öğrencinin eğitim için Türkiye’yi tercih ettiği Latin Amerika gibi coğrafyaları da kapsamıştır diyebiliriz.

Soydaş ve akraba topluluklara, genel olarak, dilimizde özel bir anlamı bulunan “kardeş” sıfatını yakıştırıyoruz. Bu kardeş topluluklarımızın yaşadığı geniş coğrafyayı da yine dilimizde manevî bir anlamı bulunan “gönül” sözüyle tanımlıyoruz. Çünkü bu coğrafya ve toplulukların hepsinde, bize daha sıcak gelen, kendimizden de bir şeyler bulduğumuz, müşterek somut ve soyut varlıklar mevcut.

YTB Balkanlar’dan Kafkasya’ya, Asya’dan Amerika’ya pek çok bölgede kapsamı ve türü çok çeşitli etkinlikler gerçekleştiriyor. YTB’nin faaliyetleri bölgelerin kendine has dinamiklerine göre değişkenlik göstermekte midir? Hangi bölgelerde hangi tür faaliyetler, niçin öne çıkmaktadır? Kısaca örnek-lendirerek Müslüman toplumlara dair genel bir bakış açısı sunabilir misiniz?

YTB, yurt dışındaki vatandaşlarımıza yönelik çalışmaları itibariyle Türkiye’nin diaspora kurumu olmasının yanı sıra ortak tarih, kültür, din, dil gibi müşterek değerler paylaştığımız topluluklarla ülkemiz arasındaki temasın da kurumsal bir dayanağıdır. Bu bakımdan Avrupa başta olmak üzere dün-

yanın dört bir yanına göç etmiş vatandaşlarımızın buldukları ülkeler ile kültürümüzün izlerinin bulunduğu uzun tarih ve geniş coğrafya düşünüldüğünde, YTB'nin faaliyet alanının ne denli geniş olduğu tahayyül edilebilir. Bu geniş alana, 160'tan fazla ülkeden uluslararası öğrencilerimiz ve Türkiye mezunlarımız da eklendiğinde YTB olarak dünyanın her bölgesinde var olduğumuz ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple de faaliyet yürüttüğümüz coğrafyanın sınırlarını çizerken "Siz neredesiniz, biz oradayız" diyor ve bu şiarla çalışıyoruz.

Bu kadar geniş bir coğrafya ve farklı alanlarda çalışmanın doğal bir sonucu olarak her bir bölgedeki faaliyetlerimiz, o bölgede sorumluluk hissettiğimiz yahut iş birliğini güçlendirmek istediğimiz toplulukların ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Yurt dışındaki vatandaşlarımız söz konusu olduğunda, onların yaşadıkları ülkelerde haklarının korunmasını, kültürel kimliklerinin muhafaza edilmesini ve ana vatanları ile bağlarının taze kalmasını desteklemek üzerine faaliyetler yoğunluk kazanmaktadır. Kardeş topluluklar özelinde ise sosyal ve kültürel iş birliklerinden eğitim desteklerine, ortak kültürel mirasımızın muhafazasından entelektüeller arasındaki etkileşimin artırılmasına kadar aynı medeniyet havzasında bulunmanın oluşturduğu doğal bir iş birliği yaklaşımıyla faaliyetler gerçekleştiriyoruz. Bunların tamamındaki değişmeyen amacımız ise karşılıklı fayda esasına göre beşerî yapılar arasındaki bağları güçlendirmek.

Bu faaliyetler de benzer şekilde coğrafya ve göre çeşitlilik arz etmektedir. Örneğin

Türkçe konuşan ve farklı göç hareketliliklerinin neticesinde başka ülkelerin sınırları dâhilinde kalan soydaşlarımızla (Kosova, Bulgaristan, Makedonya, Batı topluluğa Trakya, Irak Türkleri, vb.) kurduğumuz ilişkilerde ön plana çıkan faaliyetler ana dil ve ana dilde eğitim ağırlıklı olurken; Ortadoğu ve Kuzey Afrikalı gençler için yapılan faaliyetlerde ön plana çıkan, toplumlarımız arasındaki iş birliğinin potansiyeline ulaşabilmesi için ortak kültürel değerlerimizin yahut ülkemizdeki kültür hazinelerinin tanıtılmasını kapsayan geziler ve yaz okulları benzeri kültürel etkinlikler olabilmektedir.

Diğer yandan, soydaşlarımızla hemhâl olmak ve tarihteki acı tecrübeleri hatırd tutarak tekrar yaşanmalarına engel olmak adına sürgün ve göç benzeri önemli tarihî olayların anılmasına ve bunlarla ilgili yazın oluşturularak akademik araştırmalara kaynak sağlanmasına yönelik anma günleri tertip edilmekte, belgesel çalışmaları yapılmakta, basılı eserlere destek verilmektedir. *Ahıska Sürgünü, Kırım Tatar Sürgünü, Bulgaristan'dan Zorunlu Göç, Dr. Sadık Ahmet* gibi gerçekleştirdiğimiz anma günü, belgesel ve kitap çalışmaları bunlar arasında zikredilebilir. Yine *Azerbaycan Düşünce Tarihi* ve *Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce* gibi kitap çalışmalarımızda olduğu üzere derin tarihî bağımızın bulunduğu topluluklar ve coğrafyalardaki faaliyetlerimiz de temel dayanağını yine oradaki mevcut ortak tarihi, beşerî ve fikri sermayemizden almaktadır. Bununla birlikte Latin Amerika gibi nispeten uzak coğrafyalarla bile uluslararası öğrenci hareketliliğinde dünya markamız olan "Türkiye Bursları" kapsamında ilişki kurulmakta, buradaki ülkelere

eğitim destekleri sağlanmakta ve “KATİP” gibi programlarla profesyoneller arasında tecrübe paylaşımı ağırlıklı faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Temas ettiğimiz coğrafya ve toplumlarla ortak yürüttüğümüz faaliyetlerin türleri bu ve benzeri şekillerde çeşitlense de çoğunluğu Müslüman olan kardeş topluluklarımız ile paylaştığımız ortak miras, onlarla günümüz şartlarına uygun modern iş birlikleri kurmayı kolaylaştırmaktadır. Aramızdaki benzerlikler, üzerine bir şeyler bina edebileceğimiz sağlam bir zemin teşkil etmektedir. Türkiye'nin önyak olduğu proje ve faaliyetlere bu farklı coğrafyaların özellikle de genç nüfusları tarafından gösterilen rağbet, daha sık bir araya gelmek için duyduğumuz arzuda yalnız olmadığımızı göstermektedir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Yayınları'ndan çıkan editörlüğünü Prof. Dr. Lütfi Sunar'ın yaptığı Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce başlıklı 8 cilt eser, bülten kapsamında yürüttüğümüz araştırmalar için de beslediğimiz önemli bir kült kaynak oldu. Bu eser çağdaş İslâm düşüncesine bütüncül bir perspektifle bakmamızı sağlıyor. Biz de bültenle Müslüman toplumların fikrî gündemini güncel olarak kayıt altında tutmayı hedeflediğimiz için bu eserle ilişkimizin çok dinamik ve tamamlayıcı olduğunu düşünüyoruz. YTB böyle bir çalışma fikrini hangi düşüncelerle ortaya koydu ve neleri hedefledi? İleriki süreçte YTB'nin buna benzer akademik yayınlar üretme düşüncesi var mıdır?

YTB olarak, ilgilendiğimiz ve faaliyet yürüttüğümüz coğrafyalarla ilgili yayınlar çıkarmayı ve bu yayınları akademik dünyanın da hizmetine sunmayı önemsiyoruz. Sizin de bahsettiğiniz *Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce*, *Belene*, *Ahıska*, *Dr. Sadık Ahmet* vd. bu zamana kadar üretilmesinde birinci derecede rol oynadığımız yayınlardan bazıları. Faaliyetlerimizin büyük bir çoğunluğunun Müslüman ülkelerde ve topluluklarda sürdürüldüğü göz önüne alınırsa, bu toplumların fikir ve muhakeme dünyalarını yakından tanımak daha önemli hâle geliyor. Ayrıca diğer toplumlara nispetle kültür bakımından bize daha yakın olan bu toplumların ve onların aydınlarının düşüncelerini öğrenmek, ülkemize de fikrî bir tecrübe kazandırabiliyor. Dünyada meydana gelen güncel olaylara, ortak sorunlara ortak bakış açısıyla bakabilmek için bu tür bilgilerin lüzumlu olduğu da muhakkak. Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce eseri işte bu zeminde ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu eser, dünyamıza nefes aldıracak ve onun bakış açısını genişletecek pencerelerin yalnızca Batı yarımkürede değil, Doğu yarımkürede de açılabilmesini göstermektedir.

YTB olarak benzer yayın faaliyetlerine devam etmek her zaman gündemimizdedir. Bu tür yayınların konusuna göre tarihe not düşmek olduğunu ve ilgilendiğimiz topluluklar ve coğrafyalara yönelik ilginin artmasını sağladığını; ayrıca birinci elden edindiğimiz bilgilerle oluşturulan kaynakların YTB ile benzer faaliyetler yürüten kamu kurum ve kuruluşları için kılavuz görevi gördüğünü düşünüyoruz.

Faaliyetlerimizin büyük bir çoğunluğunun Müslüman ülkelerde ve topluluklarda sürdürüldüğü göz önüne alınırsa, bu toplumların fikir ve muhakeme dünyalarını yakından tanımak daha önemli hâle geliyor. Ayrıca diğer toplumlara nispetle kültür bakımından bize daha yakın olan bu toplumların ve onların aydınlarının düşüncelerini öğrenmek, ülkemize de fikrî bir tecrübe kazandırabiliyor. Dünyada meydana gelen güncel olaylara, ortak sorunlara ortak bakış açısıyla bakabilmek için bu tür bilgilerin lüzumlu olduğu da muhakkak.

YTB kültürel faaliyetlerden eğitime, diplomasiden medyaya geniş bir yelpazede çeşitli etkinlikler düzenliyor. Bu faaliyetler arasında bizim öncelikle dikkatimizi çeken çalışma insan hakları ihlalleri ve ayrımcılığa karşı düzenlediğiniz faaliyetler oldu. Bununla ilgili "Nefret Suçları ve Ayrımcılıkla Mücadele Portalı" başlıklı bir web sitesi de kurulmuş. Yurtdışında yaşayan Türklere yönelik gerçekleştiren insan hakları ihlallerinin takibi ve raporlanması, suçların açığa çıkartılması ve mağdurlara destek

olunması adına faydalı bir iş olduğunu düşünüyoruz. Sizi insan hakları ihlalleri ve ayrımcılığa karşı mücadele için böyle bir girişimde bulunmaya sevk eden sebepler nelerdi?

Türk diasporasının büyük çoğunluğu Avrupa kıtasında; Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda, Belçika gibi ülkelerde bulunuyor. Dolayısıyla YTB'nin yurt dışındaki vatandaşlarımıza yönelik faaliyetleri de bu ülkelerde yoğunlaşıyor. Üzülerek takip etmekteyiz ki, söz konusu ülkelerde son yıllarda aşırı sağ, göçmen karşıtı ve İslam düşmanı hareketler tırmanışta. Bu endişe verici durum, kıtada uzun yıllardır yaşayan vatandaşlarımız da dâhil, bütün Türk diasporasını ve hatta çoğu zaman kardeş toplulukların diasporaları olan diğer Müslüman toplulukları da doğrudan etkiliyor. Gün geçmiyor ki bir vatandaşımıza ya da vatandaşlarımızın dernek veya ibadethane gibi kurumsal yapılarına karşı bir saldırı gerçekleşmesin. Oysa sözlü veya fizikî yöntemlerle gerçekleşen bu saldırıların önemli bir kısmı resmî makamların kayıtlarında bile kendine yer bulamıyor. Biz de YTB olarak olayın vahametini daha iyi aksettirmek, mücadelemize zemin oluşturacak sistemli bir raporlamaya sahip olabilmek ve dahası saldırıya uğrayan vatandaşlarımızın seslerini duyurabilmelerine olanak sağlamak için sözünü ettiğiniz portalı hayata geçirdik. Bununla bağlantılı olarak hukuki desteklerden ayrımcılık ve ırkçılık konularında farkındalık kazandıracak eğitimlere, yıllık saldırı raporlarından ülke ülke insan hakları güncelerine kadar birçok çalışma ile vatandaşlarımızın yanında oluyoruz; hak arama mekanizmalarının yolunu onlara

gösterecek faaliyetleri ara vermeden sürdürüyoruz. Yurt dışındaki vatandaşlarımızın, ana vatanlarının desteğini her an beraberlerinde hissetmelerine büyük önem veriyoruz.

Son olarak YTB'nin yürütmüş olduğu Uluslararası Öğrenci Hareketliliği faaliyetleri sayesinde Müslüman dünya ile fikri, kültürel, sosyal etkileşimimizin arttığını düşünüyor musunuz?

Türkiye'nin son yıllarda adından en çok söz ettirdiği projelerden biri de Türkiye Bursları'dır. Dünyanın belli başlı tüm ülkelerinden gençlerin rağbet gösterdikleri Türkiye Bursları programı, önemli kısmı kardeş topluluklardan olmak üzere, her sene 5 bin civarında uluslararası öğrencinin Türk üniversitelerinde iyi şartlarda okumalarına vesile oluyor. YTB'nin uhdesinde gerçekleştirilen bu burs programı ile öğrenim gören öğrenciler, yetişmiş insan gücü olarak ülkelerinin kalkınmasına destek verdikleri gibi, ülkemiz ile kendi ülkeleri arasındaki ilişkilerin gelişmesinde de etkili oluyorlar. Türk üniversitelerinden mezun olup siyasetten bürokrasiye, ekonomiden girişimciliğe, sanattan spora birçok alanda roller üstlenen misafir öğrencilerimiz dünyanın her yanında çoğalıyorlar ve Başkanlık olarak bu konuda aldığımız sonuçları en uzak ülkelerde bile şimdiden görebilmekten dolayı son derece mutlu oluyoruz. Diğer

yandan, elbette bir uluslararası öğrenci yalnızca eğitim alanında değil, fikir, kültür ve başka alanlarda da ülkeler arasında vuku bulan yararlı bir etkileşim anlamına geliyor. Bu bakımdan, ülkemizin eğitim markası hâline gelen Türkiye Bursları, YTB'nin Müslüman dünyaya yönelik daha önce sözünü ettiğim somut araçlarının en önemlilerinden birini teşkil etmekle birlikte, diğer araçlar için ihtiyaç duyulan beşerî sermayeyi de bizzat oluşturuyor.

Dünyanın önde gelen üniversitelerinde olduğu gibi ülkemize eğitim almaya gelen uluslararası öğrenciler yükseköğretim sistemimizin uluslararasılaşması gibi çok önemli faydaları beraberlerinde getiriyorlar. Üniversitelerimizi dünyaya açılmalarına yarayacak teknik imkânlar geliştirmeye teşvik ederken, akademisyenlerimizin araştırmalarına da kendi bilgi hazneleriyle yardımcı oluyorlar. Üniversiteler ve araştırma merkezlerinin çatısı altında araştırma ve makaleler üreterek literatürümüze katkı sağladıkları gibi önemli bir birikimin ülkemizde toplanmasına vesile oluyorlar. Bu öğrencilerimize yönelik gerçekleştirdiğimiz Uluslararası Öğrenci Akademisi programları da ülkemizin tarihi, kültürel, fikri vd. varlığını uluslararası öğrencilerimize daha yakından tanıtmakta; Müslüman dünya ile fikri, kültürel, sosyal etkileşimimize katkı sunan bir başka önemli etken olmaktadır.

Kitap Tanıtımı:

Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce

Sunar, L. (Ed.). (2020). Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce. Ankara: YTB Yayınları.

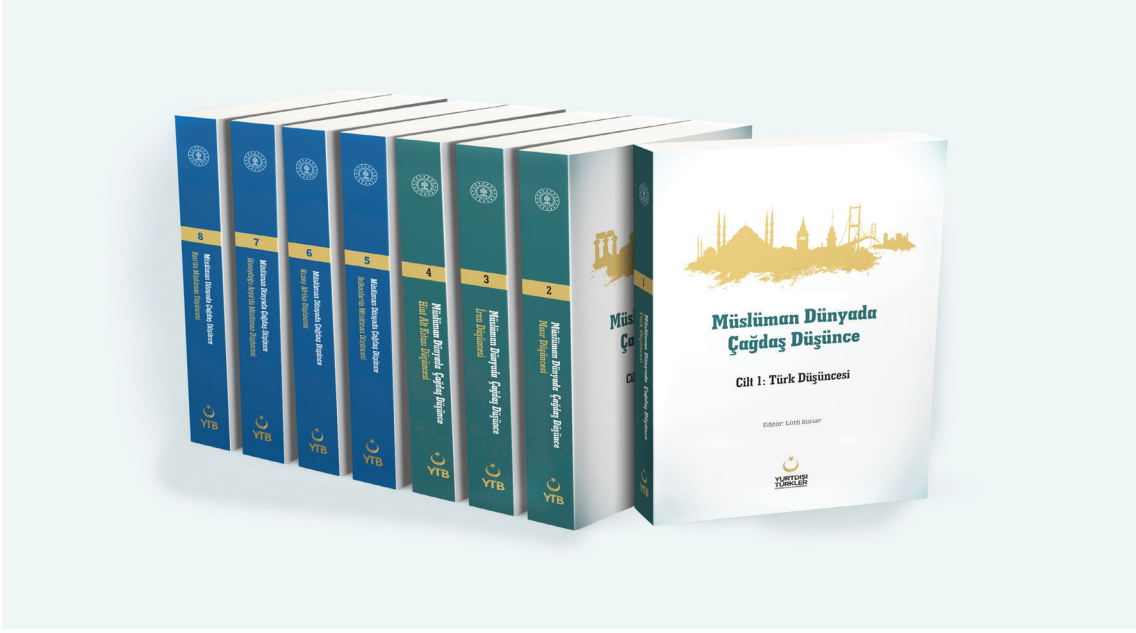
Toplumların en önemli varlık göstergesi sahip oldukları, tevarüs ettikleri ve üretmeye devam ettikleri düşünce birikimidir. Hayatın her alanında söz söyleyen bir dine mensup olan Müslümanların düşünce birikimi tarih boyunca dinamik bir şekilde süregelmiştir. Müslümanların tevarüs ettikleri düşünce birikimini bütüncül ve doğru bir şekilde anlamlandırmanın ehemmiyeti kadar çağdaş dönemdeki düşünsel çabalarının ve üretimlerinin de göz önünde bulundurulması ve anlaşılması da bir o kadar mühimdir. Avrupa merkezci bir dünya tasavvurunun kendisi dışında bir düşünce sistemini yok sayması, ötekileştirmesi yahut baskılaması Müslümanların fikrî alanındaki üretimlerinin çoğunlukla göz ardı edilmesine sebep olmuştur.

Prof. Dr. Lütfi Sunar'ın koordinatörlüğünde Yurtdışı Türkler ve Akrabalar Başkanlığı Yayınları tarafından hazırlanan *Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce* başlıklı toplam 8 ciltten oluşan eser Müslüman toplumların düşünce birikimini ve gündemini son elli yıla odaklanarak bütüncül bir perspektifle sunmaktadır. Eserin ilk dört cildini Türk Düşüncesi, Mısır Düşüncesi, İran Düşüncesi ve Hint Alt Kıtası Düşüncesi; ikinci dört cildini Balkanlarda Müslüman Düşüncesi, Kuzey Afrika Düşüncesi, Güneydoğu Asya'da Müslüman Düşüncesi ve Batı'da Müslü-

man Düşüncesi başlıkları teşkil etmektedir. Müslümanların düşünce üretimlerinin göz ardı edilmeye devam edildiği bir dönemde bu eser, Müslüman toplumların fikrî gündemini güncel bir çerçevede sunması yönüyle önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce başlıklı sekiz ciltlik eser, Müslüman toplumlarda çağdaş düşüncenin oluşumuna yön veren dinamiklerin neler olduğu ve bu dinamiklerin ne tür fikir ve oluşumları ortaya çıkardığına yönelik bir sorgulamanın çıktısıdır. Çağdaş dönemde Müslüman toplumların düşüncesini şekillendiren en önemli unsur modernitenin meydan okumalarına karşı üretilen cevaplardır. Bu minvalde Müslümanların dünya görüşü, kimliklerin yeniden tanımlanışı, güncel sorunlar ve geleneğin sürdürülmesi hakkında Müslüman entelektüel ve ulemadan pek çok farklı açıdan düşünce ve yorumlar üretilmiştir. Müslüman toplumların çağdaş düşüncesini şekillendiren unsurlardan bir diğeri ise 19. yüzyılda işgal, baskı ve sömürü karşısında gösterdikleri tavırdır.

Sekiz ciltten müteşekkil eserde Müslüman toplumlarda çağdaş düşünceyi oluşturan farklı coğrafyalarda ortaya çıkan fikir akımları, toplumsal değişimleri, Müslüman toplumları siyasî otoriteyle olan ilişkileri gibi unsurlar ele alınmıştır. Eserde

Fotoğraf 1. Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce Serisi

her bölgenin kendine has dinamikleri göz önünde bulundurularak hem fikrî akımlara, dönemin önemli isimlere ve kurumlara hem de önemli hadiselere yer verilmiştir. Bu çerçevede her bir cilt on iki bölümden oluşmakta ve bunun yanı sıra her kitabın sonunda ilgili başlığın düşünce kronolojisi bulunmaktadır.

Müslüman toplumların çağdaş düşüncesine dair sekiz farklı bölgeye odaklanarak

hazırlanmış bu eser Müslüman toplumların fikrî gündemini yekpare bir şekilde ortaya koymasıyla yönüyle nevi şahsına münhasır bir eser olarak karşımızda durmaktadır. Müslümanların fikrî gündemine odaklanarak Müslüman toplumlara dair gerçekleştirilen yaygın çalışmalarda çoğunlukla es geçilen bu alanda derli toplu bir külliyat sunan bu eser araştırmacıların ve ilgililerin kolaylıkla yararlanabileceği kült bir eser olmuştur.

Aylık Faaliyet Görünümü

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

Faaliyet Başlığı	Faaliyetin Orijinal Başlığı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
Hırvat Parlamentosunda Srebrenitsa Soykırımı anıldı.	U Hrvatskom Saboru Obilježeni Dan Srećanja Na Genocid U Srebrenici	The Islamic Community of Croatia	7.07.2022	Hırvatça	Hırvatistan	Toplantı	https://bit.ly/3n1SuLg
ISESCO'nun Birleşmiş Milletler Eğitimde Dönüşüm Zirvesi 2022 Toplantısına katılımına ilişkin toplantı gerçekleştirildi.	بحث ترتيبات مشاركة الإيسيسكو في قمة الأمم المتحدة لتحويل التعليم 2022	League of Islamic Universities	26.07.2022	Arapça	Mısır	Toplantı	https://bit.ly/3pon10i
"STK'lar, Bir Sonraki BM İnsan Hakları Yüksek Komiserinin Atanmasında Rol Almak İstiyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	NGOs Demand Role in Appointment of Next UN High Commissioner for Human Rights	Cairo Institute for Human Rights Studies	28.07.2022	İngilizce	Mısır	Haber Yazısı	https://bit.ly/3AqrmYu
"HRC50: CIHRS ve Ortakları Cezayir, Mısır, Libya, Suriye ve Sudan'da İnsan Haklarını Korumak İçin Acil Eylem Talep Ediyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	HRC50: CIHRS and Partners Demand Urgent Action to Protect Human Rights in Algeria, Egypt, Libya, Syria, and Sudan	Cairo Institute for Human Rights Studies	26.07.2022	İngilizce	Mısır	Haber Yazısı	https://bit.ly/3AsNGkf
"Yemen'deki Süper Tanker Krizi" hakkında ortak bildiri yayımlandı.	Joint Response to Yemen's Supertanker Crisis	Cairo Institute for Human Rights Studies	19.07.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://bit.ly/3CcrQmf
"İnsan Hakları Olmadan İklim Adaleti Olmaz" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	No Climate Justice without Human Rights	Cairo Institute for Human Rights Studies	18.07.2022	İngilizce	Mısır	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3PuSBpc
"Cumhurbaşkanının Anayasasında Kritik Okumalar" başlıklı analiz yayımlandı.	قراءات نقدية في دستور الرئيس	The Tunisian Forum for Economic and Social Rights	21.07.2022	Arapça	Tunus	Analiz	https://bit.ly/3QMnqXu
"Yıllık Rapor 2022: Tunus'taki Çevresel Durum Nedir? Çevre Hakları: İhlaller ve Günlük Mücadeleler Arasında" başlıklı rapor yayımlandı.	Rapport annuel 2022: Quelle situation environnementale en Tunisie ? Les droits environnementaux : entre violations et luttes quotidiennes	The Tunisian Forum for Economic and Social Rights	11.07.2022	Arapça-Fransızca	Tunus	Rapor	https://bit.ly/3wcl0bL
"Orta Asya'da Çevrim İçi Alanda Kadın Gazetecilerin Güvenliği" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Safety of Female Journalists Online (SOFJO) in Central Asia	OSCE Academy	25.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Seminer	https://bit.ly/3AqPqQq
"Yemen'de Muwalladeen: Savaş Zamanlarında İrksallaştırma, Damgalama ve Ayrımcılık" başlıklı makale yayımlandı.	Muwalladeen in Yemen: Racialization, Stigmatization and Discrimination in Times of War	The Sana'a Center for Strategic Studies	18.07.2022	İngilizce	Yemen	Makale	https://bit.ly/3QNQuh7
"Uluslararası Gazeteciler Federasyonu, gazeteci Nabih Al-Haidari'nin kardeşinin öldürülmesini kınadı" başlıklı haber bildirisi yayımlandı	الاتحاد الدولي للصحفيين يدين ما تعرضت له الصحفية نبيهة الحيدري بعد مقتل شقيقها	Yemeni Journalists Syndicate	7.07.2022	Arapça	Yemen	Haber Yazısı	https://bit.ly/3CkJSsq

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Gazeteciler Sendikası, bu yılın ilk yarısında 50 basın özgürlüğü ihlali vakasını izliyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	نقابة الصحفيين ترصد 50 حالة انتهاك للحرية الإعلامية خلال النصف الأول من العام الجاري	Yemeni Journalists Syndicate	7.07.2022	Arapça	Yemen	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dpV7zB
"Keyfi Güç ve Temel Özgürlüklerin Kaybı: UNAMA'nın Taliban'ın devralmasından bu yana ilk büyük insan hakları raporuna bir bakış" başlıklı analiz yayımlandı.	Arbitrary Power and a Loss of Fundamental Freedoms: A look at UNAMA's first major human rights report since the Taliban takeover	Afghanistan Analysts Network	20.07.2022	İngilizce	Afganistan	Analiz	https://bit.ly/3QNQQEt
Libya'daki insan haklarının durumuna ilişkin rapor yayımlandı.	Brief Report in the Situation of Human Rights in Libya (January-June 2022)	Defender Center for Human Rights	13.07.2022	İngilizce	Libya	Rapor	https://bit.ly/3pt1F3n
"BM İnsan Hakları Soruşturması: Libya: Tarhuna'da Yeni Şüpheli Toplu Mezarlar Bulundu" başlıklı haber bildirisi yayımlandı.	Libya: New Suspected Mass Graves Found in Tarhuna, Says Un Human Rights Probe	United Nations Support Mission in Libya	4.07.2022	İngilizce	Libya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A6UtoZ
"Dr. Ebadi: Fas planı, dini liderlerin şiddet ve nefretten "aşılama" ve "bağışıklama"ya katkıda bulunma çabalarını seferber etmeyi amaçlıyor" başlıklı program gerçekleştirildi.	د. عبادي : خطة فاس تروم تعبئة جهود القادة الدينيين للإسهام في "التمنح" و "التحصين" من العنف والكرهية	The Association of Muhammadiyah Scholars	21.07.2022	Arapça	Fas	Haber Yazısı	https://bit.ly/3pJ2x49
"Din ve İnanç Özgürlüğü İçin: 269. Maddeyi Kaldırın!" başlıklı bildiri yayımlandı.	For Freedom Of Religion And Belief: Repeal Article 269!	The Omani Centre for Human Rights	22.07.2022	İngilizce	Umman	Bildiri	https://bit.ly/3PuVUg6
"Muhafazakar Partide Çeşitlilik İlerle mi yoksa Tokenizm mi?" başlıklı video yayımlandı.	Is Diversity in the Tory Party Progress or Tokenism?	Islamic Human Rights Commission	22.07.2022	İngilizce	İngiltere	Video	https://bit.ly/3ArQ7na
"Suriyeli Mülteciler İçin Kış" başlıklı analiz yayımlandı.	Winter For the Syrian Refugees	UK Islamic Mission	27.07.2022	İngilizce	İngiltere	Program	https://bit.ly/3SV00UP
"CAIR, Siyahi Gençlere Arabayla Vurmaya Çalıştığı İddia Edilen Adama Karşı Nefret Suçu Suçlama Çağrısında Bulundu" başlıklı bildiri yayımlandı.	CAIR Calls for Hate Crime Charges Against Man who Allegedly Tried to Hit Black Teens with Car	Council on America Islamic Relations (CAIR)	29.07.2022	İngilizce	ABD	Bildiri	https://bit.ly/3QT6ezM
"ABD Yüksek Mahkemesi'nin kürtaj hakkının anayasaya uygunluğunu iptal etme kararı ve bunun ara seçimlere olası yansımaları" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	قرار المحكمة العليا الأمريكية بخصوص إلغاء دستورية حق الإجهاض وتداعياته المحتملة على الانتخابات النصفية	Arab Center for Research and Policy Studies	5.07.2022	Arapça	Katar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3K8neOd
"Eğitim ve Danışmanlık Mükemmeliyet Merkezi Tarafından Kamu Politikası" başlıklı kurs gerçekleşti.	Public Policy Course By the Excellence Center for Training and Consulting	Doha Institute	28.07.2022	İngilizce	Katar	Kurs	https://bit.ly/3c0DI05
"Siyasi aldatma algoritmalarına bir son verin" başlıklı bildiri yayımlandı.	Put an end to algorithms of political deceit	IPRI Islamabad Policy Research Institute	30.07.2022	İngilizce	Pakistan	Bildiri	https://bit.ly/3K86oRC
"Pakistan'da Su Yönetimi" başlıklı analiz yayımlandı.	Water Governance in Pakistan	Sustainable Development Policy Institute	26.07.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3wal7B3
"Kadınların Genel Grevi" başlıklı bildiri yayımlandı.	Women's General Strike - Statement	Institute for Palestine Studies	6.07.2022	İngilizce	Lübnan	Bildiri	https://bit.ly/3SWIf5z

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Arap Davasına İlişkin Uluslararası Ceza Adaleti ve Ulusal Egemenlik" başlıklı kitap yayımlandı.	International Criminal Justice and National Sovereignty with Reference to the Arab Case	Center for Arab Unity Studies	30.07.2022	Arapça	Lübnan	Kitap	https://bit.ly/3A2gcle
"Sırbistan Avrupa Gençlik Parlamentosu 15. Ulusal Seçim Konferansı" başlıklı konferans düzenlendi.	Nis: 15th National Selection Conference of the European Youth Parliament of Serbia	Regional Anti-Corruption Initiative	13-17.07.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Konferans	https://bit.ly/3waeDqz
"Cinsel Taciz Yasası Yanlış İddiaları Ele Almalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Sexual Harassment Law Should Address False Claims	International Islamic University Malaysia	28.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3A0bNW9
"Tasarı, Sigaranın Denormalize Edilmesinde İlk Adım" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	The bill is the first step in the denormalization of smoking	International Islamic University Malaysia	28.07.2022	İngilizce	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QGmeVA
"Malezya Havayolları MH17'nin Düşürülmesi: Hakikat ve Adalet Arayışı. Kanıtların Gözden Geçirilmesi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Downing of Malaysian Airlines MH17: The Quest for Truth and Justice. Review of the Evidence	International Movement For A Just World	22.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3waK6IY
"Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Koruma Mekanizmaları ve Devletlerin Tek Taraflı Yaptırımları Üzerine Web Semineri." başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Webinar on United Nations Human Rights Protection Mechanisms and Unilateral Sanctions by States.	International Movement For A Just World	23.07.2022	İngilizce	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3CcrGXB
"Gota'yı Alın: Bir Savaş Suçlusunu Sorumlu Tutmak" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Get Gota: Holding a War Criminal Accountable	International Movement For A Just World	22.06.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3PpyA3r
"Protestocular, Sri Lanka'da Tam Sistem Değişikliği Mücadelesinin Devam Edeceğine Yemin Etti" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Struggle For Complete System Change To Continue In Sri Lanka, Protesters Vow	International Movement For A Just World	20.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3AqdNse
"Presbiteryen Kilisesi, İsrail'in Filistinlilere Yönelik Muamelesinin İrkçilik Olduğunu Açıkladı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Presbyterian Church declares Israel's treatment of Palestinians constitute apartheid	International Movement For A Just World	14.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3CgqCqf
"İKT Adhoc Sahel ve Çad Gölü'nden Mülteciler ve ÜYÜK'LAR için Kaynakları Seferber Etme Komitesi Faaliyete Başladı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Adhoc Committee for Mobilizing Resources for Refugees and IDPs from the Sahel and Lake Chad Kicks Off Activities	Organization of Islamic Cooperation	28.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3T0Ahaj
"İİT Genel Sekreterliği ve UNDP, Seçim Gözlemi konusunda bir Eğitim Çalıştayı düzenliyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC General Secretariat and UNDP organize a Training Workshop on Election Observation	Organization of Islamic Cooperation	24.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3PxdZdX
Uluslararası İnsan Güvenliği Yaz Okulu Issyk-Kul'da organize edildi.	International Summer School on Human Security is conducted at Issyk-Kul	OSCE Academy	25.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Eğitim Programı	https://bit.ly/3K1JFXg
"Al-Haq, ABD'nin Gazeteci Shireen Abu Aqleh'i Öldüren Kurşuna İlişkin İncelemesinin Sonuçlarını Sorgulamaya Çağırıyor" başlıklı bildiri yayımlandı.	Al-Haq Calls into Question the Conclusions of the US Examination of the Bullet that Killed Journalist Shireen Abu Aqleh	Al-Haq Defending Human Rights	13.07.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://bit.ly/3c80GSW

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Ortak Açıklama: Al-Haq, Al Mezan ve PCHR, ICC'de Filistin'deki Duruma İlişkin Soruşturmayla Mücadele İçin ABD ve İsrail Arasındaki Anlaşmayı Şiddetle Kınadı" başlıklı bildiri yayımlandı.	Joint Statement: Al-Haq, Al Mezan and PCHR, Strongly Condemn the Agreement Between the US and Israel to Combat the Investigation in the Situation in Palestine at the ICC	Al-Haq Defending Human Rights	23.07.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://bit.ly/3c1z0PC
"Hindistan ve Twitter Hukuki Karşılaşma: Otoriter Devlete Karşı Platform Özgürlüğü" başlıklı politika notu yayımlandı.	Issue Brief on "India and Twitter Legal Imbroglio: Authoritarian State versus Platform Freedom"	Institute of Strategic Studies Islamabad	28.07.2022	İngilizce	Pakistan	Politika notu	https://bit.ly/3QGMHq0
"Pakistan'da Sert Kışa Maruz Kalan Afgan Mültecilere Yardımda PCIM'in Rolü" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Peran PCIM Membantu Pengungsi Afghanistan Kala Menghadapi Musim Dingin Ekstrem di Pakistan	Muhammadiyah Movement	29.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QuZ2Kf
"Tel Aviv İrkçiliğe Son Verilmesi İçin Artan Çağrılara Ne Zaman Cevap Verecek?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	When will Tel Aviv yield to mounting calls for an end to apartheid?	International Movement For A Just World	22.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3bYEISq
BIRN Arnavutluk organize suçlar ve kara para aklama ile ilgili el kitabı yayımladı.	BIRN Albania Publishes Manual on Organised Crime, Money Laundering	Balkan Investigative Reporting Network	19.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Bildirisi	https://bit.ly/3SWRM57
BIRN Arnavutluk veri gazeteciliği eğitimi düzenledi	BIRN Albania Holds Training in Data Journalism	Balkan Investigative Reporting Network	14.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Bildirisi	https://bit.ly/3SZ5URy
"Doğu Londra Camii, Srebrenitsa Soykırımının 27. yıldönümünü anıyor" başlıklı etkinlik gerçekleştirildi	East London Mosque commemorates 27th anniversary of the Srebrenica Genocide	East London Mosque	15.07.2022	İngilizce	İngiltere	Program	https://bit.ly/3Qxtwer
"Sırbistan Avrupa Gençlik Parlamentosu 15. Ulusal Seçim Konferansı" başlıklı konferans düzenlendi.	Nis: 15th National Selection Conference of the European Youth Parliament of Serbia	Regional Anti- Corruption Initiative	13-17.07.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Konferans	https://bit.ly/3QxNOVo
"Cinsel Taciz Yasası Yanlı İddiaları Ele Almalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Sexual Harassment Law Should Address False Claims	International Islamic University Malaysia	28.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3C9UW7
"Malezya Havayolları MH17'nin Düşürülmesi: Hakikat ve Adalet Arayışı. Kanıtların Gözden Geçirilmesi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Downing of Malaysian Airlines MH17: The Quest for Truth and Justice. Review of the Evidence	International Movement For A Just World	22.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3SUs5Zb
"Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Koruma Mekanizmaları ve Devletlerin Tek Taraflı Yaptırımları üzerine Web Semineri." başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Webinar on United Nations Human Rights Protection Mechanisms and Unilateral Sanctions by States.	International Movement For A Just World	23.07.2022	İngilizce	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3AseaSU
"Gota'yı Alın: Bir Savaş Suçlusunu Sorumlu Tutmak" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Get Gota: Holding a War Criminal Accountable	International Movement For A Just World	22.06.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3dFw4ZL
"Protestocular, Sri Lanka'da Tam Sistem Değişikliği Mücadelesinin Devam Edeceğine Yemin Etti" başlıklı	Struggle For Complete System Change To Continue In Sri Lanka, Protesters Vow	International Movement For A Just World	20.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3PwDxYe

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Presbiteryen Kilisesi, İsrail'in Filistinlilere Yönelik Muamelesinin İrkçilik Olduğunu Açıkladı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Presbyterian Church declares Israel's treatment of Palestinians constitute apartheid	International Movement For A Just World	14.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3Aqu2pa
"İKT Adhoc Sahel ve Çad Gölü'nden Mülteciler ve ÜYOK'LER için Kaynakları Seferber Etme Komitesi Faaliyete Başladı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Adhoc Committee for Mobilizing Resources for Refugees and IDPs from the Sahel and Lake Chad Kicks Off Activities	Organization of Islamic Cooperation	28.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dH1uio
"İİT Genel Sekreterliği ve UNDP, Seçim Gözlemi konusunda bir Eğitim Çalıştayı düzenliyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC General Secretariat and UNDP organize a Training Workshop on Election Observation	Organization of Islamic Cooperation	24.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dCX38b
"Eğitim eşitsizliğinin azaltılması – Malezya'ya bakış" başlıklı analiz yayımlandı	Narrowing educational inequality – Malaysia's perspective	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	9.06.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/3dH1NK4
"Zindali... Tunus Hapishanelerinden Şarkılar Karim Abdessalem ve Mohamed Kamel Elhouki ile bir söyleşi" başlıklı söyleşi gerçekleştirildi.	Zindali... Songs from Tunisian Prisons A conversation with Karim Abdessalem and Mohamed Kamel Elhouki	Umam Documentation & Research	7.07.2022	Arapça	Lübnan	Söyleşi	https://bit.ly/3QP1Gdr
"Tunus Hapishanelerinde Dövme ve Kimlik Karim Abdessalem ve Mohamed Kamal Elhouki ile bir söyleşi" başlıklı söyleşi gerçekleştirildi.	Tattooing and Identity in Tunisian Prisons A conversation with Karim Abdessalem and Mohamed Kamal Elhouki	Umam Documentation & Research	21.07.2022	Arapça	Lübnan	Söyleşi	https://bit.ly/3CcEcuD
"Bir Kağıt Şehrin Hafızası Alfred Tarazi'nin bir Enstalasyonu" başlıklı sergi düzenlendi.	Memory of a Paper City An Installation by Alfred Tarazi	Umam Documentation & Research	10-20.07.2022	Arapça	Lübnan	Sergi	https://bit.ly/3QSOaFV
"Gassan Kanafani Suikastinin Üzerinden 50 Yıl Geçti" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	50 Years since the Assassination of Ghassan Kanafani	Institute for Palestine Studies	4.07.2022	Arapça	Lübnan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3T9wYOT

ULUSLARARASI POLİTİKA

Faaliyet Başlığı	Faaliyetin Orijinal Başlığı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
Karadai ve General Jones, bu yıl Bükreş'te düzenlenen 22. İstihbarat ve Güvenlik Parlamento Forumu'nda görüştü.	НА ФОРУМА ЗА ГЛОБАЛНАТА СИГУРНОСТ В БУКУРЕЩ! МУСТАФА КАРАДАЙЪ СЕ СРЕЩНА С ГЕН. ДЖЕЙМС ДЖОУНС И РОБЪРТ ПИТЪНДЖЪР	Movement for Rights and Freedoms	7.07.2022	Bulgarca	Bulgaristan	Forum	https://bit.ly/3Q0Jh0y
Pakistan Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü'nün (ICAP) Bahreyn bölümü, AAOIFI, BIBF ve TAIF ile "İslami Bankacılık ve Dijital Devrim" hakkında çevrim içi seminer gerçekleştirdi.	The Bahrain Chapter of Institute of the Chartered Accountants of Pakistan (ICAP) IS Organising a Physical Event in collaboration with AAOIFI, BIBF and Taif on Islamic Banking and Digital Revolution	Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions	23.07.2022	İngilizce	Bahreyn	Çevrim İçi Seminer	https://bit.ly/3QxiPsw

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"İslam Dünyası Üniversiteleri Federasyonu ile Uluslararası Sürdürülebilir Kalkınma Derneği arasındaki İş Birliği" başlıklı toplantı gerçekleştirildi.	بحث آفاق التعاون بين اتحاد جامعات العالم الإسلامي والجمعية الدولية للتنمية المستدامة	League of Islamic Universities	28.07.2022	Arapça	Mısır	Toplantı	https://bit.ly/3JXYBFT
ISESCO ve Rabat'taki Uluslararası Üniversite "Uluslararası Bilim Diplomasisi" başlıklı forum düzenledi.	الإيسيسكو واتحاد جامعات العالم الإسلامي والجامعة الدولية بالرباط يعقدون الملتقى الدولي الأول حول دبلوماسية العلوم	League of Islamic Universities	19.07.2022	Arapça	Mısır	Forum	https://bit.ly/3PwZcj1
"Afganistan'da Camiler Neden Yoğun Bir Şekilde Hedef Alınıyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	لماذا تُستهدف المساجد بكثافة في أفغانستان؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	4.07.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3QxWXxc
"Kore Birliği... Yarım Asırlık İlkeleri Kabul Ettikten Sonra" başlıklı analiz yayımlandı.	الوحدة الكورية .. استعصاء بعد مرور نصف قرن على إقرار مبادئها	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	23.07.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3PxjKYq
"Sudan'da Krizin Farklı Boyutları" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	أبعاد مختلفة للأزمة في السودان	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	3.07.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3QUQwEh
"Henry Kissinger Bugün Neden Hala Etkili?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	لماذا لا يزال هنري كيسنجر مؤثراً حتى الآن؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	7.07.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3QRfmEK
"Sudan'ın Zorlukları ve Fırsatları: Sudan İçin Bir Rönesans Projesi" başlıklı rapor yayımlandı.	Sudan's Challenges and Opportunities: A Renaissance Project for Sudan	Economic Research Forum	7.2022	İngilizce	Mısır	Rapor	https://bit.ly/3wbJCIR
"İrak'ta Egemenlik Fonu'nun Kurulmasını Yeniden Düşünmeli miyiz?" başlıklı analiz yayımlandı.	Should We Think Again About the Establishment of The Sovereign Fund in Iraq?	Al-Bayan Center for Planning and Studies	26.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3weHU3d
"Türkiye'nin Irak'a Yaklaşımı ve Önemli Hedefleri" başlıklı analiz yayımlandı.	Turkey's Approach and Important Goals toward Iraq	Al-Bayan Center for Planning and Studies	21.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3Cdbpp0
"İrak'ta Şiddete Yol Açan Selefi Aşırılık (Muhtemel Hükümet Politikaları)" başlıklı analiz yayımlandı.	Salafist Extremism Leading to Violence in Iraq (Possible Government Policies)	Al-Bayan Center for Planning and Studies	19.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3QMmivi
"Kürdistan Bölgesi Seçimleri... Erteleme Olasılığını Öne Çıkararak Birkaç Senaryo" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Kurdistan Region Elections... Several Scenarios, Most Prominent of Which Are Postponement	Al-Bayan Center for Planning and Studies	18.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3wcSgAB
"İrak'ta Demokratik Geçiş için Ulusal Gösterge 2020-2021 başlıklı kitap tanıtıldı.	قراءة كتاب المؤشر الوطني للتحوّل الديمقراطي في العراق 2020 - 2021 الرهان الصعب	Governance Center for Public Policies	2.07.2022	Arapça	Irak	Haber Yazısı	https://bit.ly/3wcVW1v
"Necef'te Kürt-Şii Diyalogu: Barış İçinde Bir Arada Yaşama ve Müreffeh Irak" başlıklı toplantı düzenlendi.	The Kurdish-Shiite Dialogue in Najaf: For Peaceful Coexistence & Prosperous Iraq	The Middle East Research Institute (MERI)	6.07.2022	İngilizce	Irak	Toplantı	https://bit.ly/3SUctFd
İspanya ve Kırgız Cumhuriyeti arasındaki Diplomatik İlişkilerin 30. Yıldönümüne Özel "İnsan Hakları" başlıklı seminer düzenlendi.	Webinar on Human Rights dedicated to the 30th Anniversary of Diplomatic Relations between Spain and the Kyrgyz Republic	OSCE Academy	13.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Seminer	https://bit.ly/3PA8ASS

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Sincan'daki Krize AGİT ve İİT Tepkileri" başlıklı politika notu yayımlandı.	OSCE and OIC Responses to the Crisis in Xinjiang	OSCE Academy	07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Politika Notu	https://bit.ly/3dBIRfI
"Orta Asya'ya Yönelik Etkili Avrupa Birliği Eylemi için Temel Zorluklar" başlıklı politika notu yayımlandı.	Key Challenges for Effective European Union Action towards Central Asia	OSCE Academy	07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Politika Notu	https://bit.ly/3dq6JCH
"Afganistan'daki Güncel Gelişmeler ve Olası Bölgesel Etkileri" başlıklı seminer düzenlendi.	Afganistan'daki Güncel Gelişmeler ve Olası Bölgesel Etkileri	Eurasian Research Institute	1.07.2022	Türkçe	Kazakistan	Seminer	https://bit.ly/3dwwJIB
"Yeni Kazakistan'ın İnşasında En Önemli Faktör Güçlü Bir Sivil Toplumdur" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	СИЛЬНОЕ ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО – ВАЖНЕЙШИЙ ФАКТОР СТРОИТЕЛЬСТВА НОВОГО КАЗАХСТАНА	Institute of World Economics and Politics	29.07.2022	Rusça	Kazakistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QvYKCZ
"Kazakistan'daki Siyasi Düzenlemeler Ülkenin Uluslararası İmajını Hangi Yönlerden Etkileyebilir?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	КАК ВНУТРИПОЛИТИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ ВЛИЯЮТ НА МЕЖДУНАРОДНЫЙ ИМИДЖ СТРАНЫ	Institute of World Economics and Politics	29.07.2022	Rusça	Kazakistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QyAJp
"IV. Orta Asya Devletleri Başkanları İstişare Toplantısı: Bölgesel İş Birliğinde Yeni Bir Sayfa" başlıklı görüş Yazısı yayımlandı.	IV КОНСУЛЬТАТИВНАЯ ВСТРЕЧА ГЛАВ ГОСУДАРСТВ ЦА: НОВАЯ СТРАНИЦА В РЕГИОНАЛЬНОМ СОТРУДНИЧЕСТВЕ	Institute of World Economics and Politics	22.07.2022	Rusça	Kazakistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3PATkK5
"Orta Asya'nın Ukrayna ve Rusya ile Karşılıklı Ticareti Nasıl Değişti?" başlıklı röportaj yayımlandı.	КАК ИЗМЕНИЛАСЬ ВЗАИМНАЯ ТОРГОВЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ С УКРАИНОЙ И РОССИЕЙ?	Institute of World Economics and Politics	12.07.2022	Rusça	Kazakistan	Röportaj	https://bit.ly/3PtImCv
"Doğu Akdeniz-Kızıldeniz Bölgesi: İstikrar Sütunları ve Tehditler" başlıklı analiz yayımlandı.	The Eastern Mediterranean-Red Sea Region: Stability Pillars and Threats	Emirates Policy Center	5.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3JXZcHD
"Büyüyen İran-Orta Asya Ortaklıklarını Şekillendiren Faktörler" başlıklı analiz yayımlandı.	Factors Shaping the Growing Iran-Central Asia Partnerships	Emirates Policy Center	26.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QxjCtu
"Ürdün, İran Genişlemesinin Ön Cephelerinde" başlıklı analiz yayımlandı.	Jordan on the Frontlines of Iranian Expansion	Emirates Policy Center	27.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3T70CSC
"Biden'in Çin'i Kontrol Etmek İçin Asya Stratejisi" başlıklı analiz yayımlandı.	Biden's Asia Strategy to Contain China	Emirates Policy Center	1.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3A6zBlN
"Batı Asya Dörtgenini Anlamak: Bölgesel Çok Taraflılık İçin Bir Adım İleri" başlıklı analiz yayımlandı.	Understanding the West Asia Quad: A Step Forward for Regional Multilateralism	Emirates Policy Center	6.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3A0qzMB
"20 Yıllık İran-Venezuela Anlaşmasının Altında" başlıklı analiz yayımlandı.	Beneath the 20-Year Iran-Venezuela Agreement	Emirates Policy Center	14.07.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3c1vKE1
"Savaşa rağmen siyaset: Kahire'deki Yemenli siyasi elitler" başlıklı analiz yayımlandı.	Politics despite the war: Yemeni political elites in Cairo	The Sana'a Center for Strategic Studies	19.07.2022	İngilizce	Yemen	Analiz	https://bit.ly/3QpitUJ
"Yerleşik Güç: Husi Yönetim Sistemi" başlıklı analiz yayımlandı.	Entrenched Power: The Houthis System of Governance	The Sana'a Center for Strategic Studies	11.07.2022	İngilizce	Yemen	Analiz	https://bit.ly/3SZjJPW

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Yemen'in Başkanlık Liderlik Konseyi (PLC) Başkanı, Bölgesel Tur Sonrası Aden Protestolarıyla Karşı Karşıya" başlıklı analiz yayımlandı.	Yemen's Presidential Leadership Council (PLC) President Faces Aden Protests After Regional Tour	The Sana'a Center for Strategic Studies	11.07.2022	İngilizce	Yemen	Analiz	https://bit.ly/3QuVCad
"Sri Lanka'nın Mevcut Tuzakları: Bangladeş bundan ne öğrenmeli?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı	Sri Lanka's Current Pitfalls: What should Bangladesh learn from it?	Bangladesh Institute of Peace and Security Studies	21.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3AqI0vY
"Güney Asya'nın Güncel Sorunları Üzerine" başlıklı bildiri yayımlandı.	BEI Weekly News Highlights: Brief Highlights on Current Issues of South Asia	Bangladesh Enterprise Institute	6.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Bildiri	https://bit.ly/3Ce80aq
Bağışçılarn İnkilemi: Hükümetini tanımadığınız bir ülkeye nasıl yardım sağlanır?	Donors' Dilemma: How to provide aid to a country whose government you do not recognise	Afghanistan Analysts Network	5.07.2022	İngilizce	Afganistan	Makale	https://bit.ly/3C7iubE
"Neden şimdi? Afganistan-Ukrayna Bağ Kurma" başlıklı analiz yayımlandı.	Why Now? — The Afghanistan-Ukraine Nexus	Afghan Institute for Strategic Studies (AISS)	6.07.2022	İngilizce	Afganistan	Analiz	https://bit.ly/3dD2tA3
"Asg Pobe, "Birleşmiş Milletler'in Libya'daki Önceliği Seçim Sürecine Dönüşü Kolaylaştırmaya Devam Ediyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	"United Nations' Priority in Libya Remains to Facilitate a Return to the Electoral Process", Says Asg Pobe	United Nations Support Mission in Libya	25.07.2022	İngilizce	Libya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3wasw83
"Gazali: "Akhnush" anayasayı ihlal ediyor ve parlamentonun hesap verme sorumluluğundan kaçıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	الغزالي: "أخنوش" يخرق الدستور ويتهرب من المساءلة البرلمانية	Justice and Development Party	27.07.2022	Arapça	Fas	Haber Yazısı	https://bit.ly/3JYRQDM
"20. yüzyılın en büyük jeopolitik felaketi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The greatest geopolitical catastrophe of the 20th century	Policy Center for the New South	22.07.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QBpcLI
"Nükleer Savaş Tehdidi" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı	The Threat of a Nuclear War	Policy Center for the New South	12.07.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3pqZM7q
"Fas'ta dijital çağda feminist kolektif eylemin geleceği" başlıklı politika özeti yayımlandı.	Devenir et avenir de l'action collective féministe à l'ère du numérique au Maroc	Policy Center for the New South	26.07.2022	Fransızca	Fas	Politika Özeti	https://bit.ly/3K8879p
"Bati'nın Bosna'da Reform Yapmakta Tereddütleri Ülkeyi Eşikte Bırakıyor" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı.	West's Hesitation to Reform Bosnia Leaves Country on Brink	Balkan Insight	28.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Düşünce Yazısı	https://bit.ly/3AqJyKk
"Arnavutluk Eski Cumhurbaşkanı Meta'nın Dönüşü Şüpheyle Karşılandı" başlıklı analiz yayımlandı.	Albanian Ex-President Meta's Comeback Greeted with Scepticism	Balkan Insight	27.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://bit.ly/3PvY7HW
"AB Dayanışmasını Yeniden Test Etmek İçin Gaz Kullanımını Azaltmaya Yönelik Brüksel'in Acil Durum Planı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Brussels' Emergency Plan to Reduce Gas use to Test EU Solidarity Again	Balkan Insight	21.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://bit.ly/3CaXYGW
"Pakistan iç savaşın eşiğinde" başlıklı analiz yayımlandı.	Pakistan on the brink of civil war	Institute of Contemporary Islamic Thought	22.07.2022	İngilizce	İngiltere	Analiz	https://bit.ly/3At7kN1
"Imran Khan'ın PTI'si Pencap ara seçimlerini süpürerek rakipleri sersemletiyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Imran Khan's PTI stuns opponents by sweeping Punjab by-elections	Institute of Contemporary Islamic Thought	18.07.2022	İngilizce	İngiltere	Analiz	https://bit.ly/3CkYv9g

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

UNWRA, Filistinli mülteci çocukların eğitiminde BM değerlerine kesinlikle uyma taahhüdünü yeniden teyit ediyor.	Unrwa Reaffirms Its Commitment To Strict Adherence To Un Values In Educating Palestine Refugees Children	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East	8.07.2022	İngilizce	Ürdün	Bildiri	https://bit.ly/3wcejrf
"Irak, çoğunlukçuluk ve konsensüs hükümeti oluşumu arasında uzlaşmalı" başlıklı analiz yayımlandı.	Iraq must compromise between majoritarianism and consensus government formation	Aljezeera Center for Studies	3.07.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://bit.ly/3T0GanQ
"Amerikan-İsrail-Hint-Emirlik Dörtlüsü: İttifakın Geçmişi ve Hedefleri" başlıklı analiz yayımlandı.	الرباعية الأميركية - الإسرائيلية - الهندية - الإماراتية: خلفيات التحالف وأهدافه	Arab Center for Research and Policy Studies	19.07.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3ppz3YP
"Biden'in Orta Doğu turu: Başarının ve Washington'un azalan etkisini tersine çevirmedeki başarısızlığın sınırları" başlıklı analiz yayımlandı.	جولة بايدن في الشرق الأوسط: حدود النجاح والفشل في استدرار نفوذ واشنطن المتراجع	Arab Center for Research and Policy Studies	21.07.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3ppz8vB
"Sudan devrimi ve demokratik geçiş beklentileri" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	الثورة السودانية وآفاق الانتقال الديمقراطي	Arab Center for Research and Policy Studies	7.07.2022	Arapça	Katar	Görüş yazısı	https://bit.ly/3K9XbrR
"2021'de Küresel Demokrasinin Durumu: Pandemi döneminde dayanıklılık oluşturmak" başlıklı analiz yayımlandı.	حالة الديمقراطية في العالم عام 2021: بناء القدرة على التكيف في زمن الوباء	Arab Center for Research and Policy Studies	24.07.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3CcLw9E
"Sırpın Sayıma Katılımı Farklı Faktörlerden Etkilenmektedir" başlıklı sunum yapıldı.	Participation of Serbs in Census is Influenced by Different Factors	NGO AKTIV	1.08.2022	İngilizce	Kosova	Sunum	https://bit.ly/3c675hF
"Yerel Yönetimde Şeffaflık: Graçaniça Üzerine" başlıklı tartışma gerçekleşti.	Transparency in Local Government: Debate Held in Graçaniça	NGO AKTIV	15.07.2022	İngilizce	Kosova	Tartışma	https://bit.ly/3QBJvZ6
"Yolsuzlukla Mücadele ve Şeffaflığı Artırmak için Yol Haritası" başlıklı yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirildi.	The Road Map for Fighting Corruption and Increasing Transparency was Presented in Pristina	NGO AKTIV	29.07.2022	İngilizce	Kosova	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3Pyeap1
"Çin'in Füze Savunma Gelişmelerini Bağlamlandırmak" başlıklı politika notu yayımlandı.	Issue Brief on "Contextualising China's Missile Defence Developments"	Institute of Strategic Studies Islamabad	27.07.2022	İngilizce	Pakistan	Politika notu	https://bit.ly/3pt9ITe
"Wang Yi, Güney Çin Denizi'nin büyük güç oyunları için bir 'savaş alanı' olmadığını söyledi" başlıklı analiz yayımlandı.	Wang Yi says South China Sea not a 'fighting arena' for great power games	Center for Research & Security Studies	25.07.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3K2UrMQ
"Şanghay İşbirliği Örgütü (SCO): Yeni ittifaklar mevcut dünya düzeni için bir tehdit mi?" başlıklı analiz yayımlandı.	Shanghai Cooperation Organization (SCO): Are new alliances a threat to the existing world order?	Center for Research & Security Studies	26.07.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3T1hV9p
"Rusya-Ukrayna Çatışması: Küresel Bir Kriz" başlıklı rapor yayımlandı.	Russia-Ukraine Conflict: A Global Crisis	Institute of Regional Studies Islamabad	15.07.2022	İngilizce	Pakistan	Rapor	https://bit.ly/3Aw9Zp6
"Kudüs ABD-İsrail Stratejik Ortaklık Ortak Deklarasyonu" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	The Jerusalem U.S.-Israel Strategic Partnership Joint Declaration	Institute for Palestine Studies	15.07.2022	İngilizce	Lübnan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A88IZw

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Fikir Alanında İlişkiler: Doğu Bloku'ndaki Orta Doğulu Öğrenciler (1950'lerden 1991'e)" başlıklı atölye çalışması gerçekleştirildi.	Relations in the Ideoscape: Middle Eastern Students in the Eastern Bloc (1950's to 1991)	Orient-Institut Beirut	5-9.07.2022	İngilizce	Lübnan	Atölye	https://bit.ly/3pops4u
"Hayali Bir Cumhuriyet: Velayet-i fakih ve Teokratik Bir Otoriterlik Biçimi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	An Illusory Republic: Velayet-e faqih and a Theocratic Form of Authoritarianism	Balkan Studies Center	7.07.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QQJwbh
"Shtetiweb İdari ve Bölgesel Reform Önerisi: Parlamento İşlemlerine Katkı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Shtetiweb Proposal for the Administrative and Territorial Reform: Contribution to the parliamentary proceedings	Cooperation and Development Institute	7.07.2022	İngilizce	Arnavutluk	Haber Yazısı	https://bit.ly/3prY45B
"Muhammediye Kampüsü, Avrupa'daki Uluslararası İşbirliğini Güçlendiriyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Kampus Muhammadiyah Ini Perkuat Kolaborasi Internasional di Eropa	Muhammadiyah Movement	1.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3wccXMW
"Emirul Hac, Mekke Otelindeki Yangından Sonra Acil Müdahale Önerileri Aldı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Amirul Hajj Dapatan Rekomendasi Emergency Response Pasca Kebakaran di Hotel Mekkah	Muhammadiyah Movement	5.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QzyQhp
"Dünya Krizinin 4 Tetikleyicisi Netleşiyor, DPP LDII Hemen Çözüm Almayı Hatırlatıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	4 Pemicu Krisis Dunia Makin Jelas, DPP LDII Ingatkan Segera Ambil Solusi	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	20.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3wcd4lm
"Taliban'ın Büyük Meclisi bir Hayal Kırıklığı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Taliban's Grand Assembly a disappointment	International Institute of Advanced Islamic	7.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3c3L17i
"Ukrayna ve Batı'nın Mükemmel bir Çözüm Arayışı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Ukraine and the West's Quest for a Perfect Solution	International Movement For A Just World	26.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3SZtHkj
"Wickremesinghe'nin Seçimine Karşı Halk Muhalefeti Sri Lanka'da Şiddete Dönüşebilir" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Popular Opposition To Wickremesinghe's Election Could Spill Over Into Violence In Sri Lanka	International Movement For A Just World	22.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3A6R9DD
"Sri Lanka'nın 'Borç Tuzağı' İddiaları Reddedildi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Claims of Sri Lanka 'debt trap' dismissed	International Movement For A Just World	22.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3A8F9S2
"İran'a Savaş Planı Yapmak" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Plotting War on Iran	International Movement For A Just World	20.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3Psw9gh
"Ukrayna Güncellemesi: Batı Ukrayna'da Uzun Süreli Çatışmayı Sürdüremez, Pentagon Tedarikçisi Diyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Ukraine Update: West Can Not Sustain Prolonged Conflict In Ukraine, Says Pentagon Supplier	International Movement For A Just World	20.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3psQw2E
"BM, Dünya Nüfusunun 2050'de 9,8 Milyara, 2100'de İse 11,2 Milyara Ulaşacağını Öngörüyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	World Population Projected To Reach 9.8 Billion In 2050, And 11.2 Billion In 2100, Says UN	International Movement For A Just World	16.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3SX0BSS
"15 Yıllık Başarısız Deneyler: İsrail'in Gazze Kuşatması Hakkındaki Mitler ve Gerçekler" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	15 Years of Failed Experiments: Myths and Facts about the Israeli Siege on Gaza	International Movement For A Just World	13.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3ppGCi3

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Ana Caddede Sürgün: Tek Kutuplu Dünyanın Uzaklaşan Sesi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Exile on Main Street: The Sound of the Unipolar World Fading Away	International Movement For A Just World	9.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3ppGCi3
"Nükleer Silahsızlanma için Küresel Bir Hareketi Gerekli" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Needed: A Global Movement for Nuclear Disarmament	International Movement For A Just World	9.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3dErniK
"İİT Genel Sekreteri, Özbekistan Dışişleri Bakan Yardımcısı ile İİT ve Özbekistan Arasındaki İş Birliği Beklentilerini Görüştü" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Secretary-General Discusses with the Deputy Foreign Minister of Uzbekistan Prospects of Cooperation between the OIC and Uzbekistan	Organization of Islamic Cooperation	26.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3c3L8je
"İİT Genel Sekreteri, Taşkent Uluslararası Afganistan Konferansı'nda, 'Yapıcı angajman Afganistan'ın karşı karşıya olduğu birçok zorluğun üstesinden gelmenin anahtarıdır' dedi." başlıklı haber yazısı yayımlandı.	"Constructive engagement is key to overcoming the many challenges facing Afghanistan," says OIC Secretary-General at Tashkent International Conference on Afghanistan	Organization of Islamic Cooperation	26.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3KadchC
"İİT Genel Sekreteri Kazakistan Cumhurbaşkanı İle Görüştü" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Secretary-General Meets Kazakhstan's President	Organization of Islamic Cooperation	24.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QwJzJv
"İİT, UAD'nin Myanmar'ın İtirazlarını Reddetmesini Memnuniyetle Karşılıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Welcomes the ICJ's Dismissal of Myanmar's Objections	Organization of Islamic Cooperation	23.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3CjIbWF
"İİT ve BM, çağdaş sorunları ve zorlukları ele almaya yönelik çok yönlü ortaklığı gözden geçirmeye hazırlanıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC and UN are set to review the multifaceted partnership towards addressing contemporary issues and challenges	Organization of Islamic Cooperation	18.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A6Rqq9
"İİT Genel Sekreterliği Togo'daki Terörist Saldırıları Kınadı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC General Secretariat Condemns Terrorist Attacks in Togo	Organization of Islamic Cooperation	17.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3pta0Ec
"İİT Genel Sekreteri, Mali Cumhuriyeti'ne Yönelik ECOWAS Yaptırımlarının Kaldırılmasını Memnuniyetle Karşılıdı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Secretary-General Welcomes the Lifting of ECOWAS Sanctions against the Republic of Mali	Organization of Islamic Cooperation	7.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3pL7Jhz
"Hissein Brahimi Taha, Cezayir Dışişleri ve Yurtdışı Ulusal Toplum Bakanı ile Görüştü ve Onunla Ortak Çıkar Konularını Görüştü" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Hissein Brahimi Taha Meets the Algerian Minister of Foreign Affairs and National Community Abroad and Discusses with him Issues of Common Interest	Organization of Islamic Cooperation	6.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3Qwhp1x
"Maduro'nun İran ve Türkiye'yi ziyareti.. Ekonomik çıkarlar ve gizli ideolojik işbirliği" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	زيارة مادورو لإيران وتركيا.. مصالح اقتصادية وتعاون إيديولوجي خفي	RASANAH International Institute for Iranian Studies	4.07.2022	Arapça	Suudi Arabistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3SYXD03
"İran ve "BRICS"...İttifakları Güçlendirme Stratejisi" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	ایران و«بریکس».. إستراتيجية تعزيز التحالفات	RASANAH International Institute for Iranian Studies	17.07.2022	Arapça	Suudi Arabistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3Q0yALp
"Suudi-İran Diyalogu için Yol Haritası" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	خارطة الطريق للحوار السعودي-الإيراني	RASANAH International Institute for Iranian Studies	12.07.2022	Arapça	Suudi Arabistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3dDMqSx

"Libya Genel Sekreter Sözcüsünün Açıklaması" başlıklı haber bildirisi yayımlandı.	Statement Attributable to The Spokesperson for The Secretary-General - On Libya	United Nations Support Mission in Libya	2.07.2022	İngilizce	Libya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QxWxqF
"Arap Davasına İlişkin Uluslararası Ceza Adaleti ve Ulusal Egemenlik" başlıklı kitap yayımlandı.	International Criminal Justice and National Sovereignty with Reference to the Arab Case	Center for Arab Unity Studies	30.07.2022	Arapça	Lübnan	Kitap	https://bit.ly/3c4WLG1

Toplumsal Refah

Faaliyet Başlığı	Faaliyetin Orijinal Başlığı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
"Yemen'in Kamu Borcunun Ezici Ağırlığını Ele Almak" başlıklı makale yayımlandı.	Addressing the Crushing Weight of Yemen's Public Debt	The Sana'a Center for Strategic Studies	20.07.2022	İngilizce	Yemen	Makale	https://bit.ly/3A4mPK6
"Geçtiğimiz her gün, bu geminin parçalanma riskini aldığımız başka bir gün." başlıklı seminer gerçekleştirildi	"Every day that goes by is another day that we take a risk that this vessel will break up"	The Sana'a Center for Strategic Studies	11.07.2022	İngilizce	Yemen	Seminer	https://bit.ly/3ds2dDJ
"Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri Desteğindeki Gecikmeler Arasında Riyal Değer Kaybediyor" başlıklı analiz yayımlandı	Rial Depreciates Amid Delays in Pledged Saudi, Emirati Support	The Sana'a Center for Strategic Studies	11.07.2022	İngilizce	Yemen	Analiz	https://bit.ly/3QKJ5Q0
"Bangladeş kalkınma anlatısını kavramak" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı	Getting a grip on the Bangladesh development narrative – Mustafizur Rahman	Center for Policy Dialogue	14.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3ds2dDJ
"Bangladeş Bankası'nın yeni para politikası ne kadar etkili olacak?"	How effective will the Bangladesh Bank's new monetary policy be?	Center for Policy Dialogue	4.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3K5sV16
"Bangladeş'te Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Üzerindeki COVID-19 Etkisinin Değerlendirilmesi" başlıklı makale yayımlandı	Assessing COVID-19 Impact on SDG Delivery in Bangladesh	Citizen's Platform for SDGs, Bangladesh	18.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Makale	https://bit.ly/3c4Yko4
"Bangladeş'te Özel Gücü Riskten Arındırmak: Finansman Tasarımı, Muvazaalı Sözleşmeyi Nasıl Durdurabilir?" başlıklı makale yayımlandı	De-risking Private Power in Bangladesh: How Financing Design Can Stop Collusive Contracting	BRAC Institute of Governance and Development	19.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Makale	https://bit.ly/3Kaflda
"Afganistan'da Refah için Girişimciler" başlıklı program düzenlendi	Fariba Andishmand – A Symbol of Courage & bravery Entrepreneurs for Prosperity in Afghanistan	Afghanistan Economic and Legal Studies Organization (AELSO)	21.07.2022	İngilizce	Afganistan	Program	https://bit.ly/3Avwz80
"Gıda İhracatı Yasakları Gıda Krizini Daha Kötü Hale Getirecek" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı	Food Export Bans Will Make the Food Crisis Worse	Policy Center for the New South	18.07.2022	İngilizce	Fas	Düşünce Yazısı	https://bit.ly/3CekBE4
"Finansal Koşulların Sıkışması Varlık Değerlerini Etkiledi" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı	Tightening Financial Conditions Have Impacted Asset Values	Policy Center for the New South	6.07.2022	İngilizce	Fas	Düşünce Yazısı	https://bit.ly/3PxnRES
"DTÖ 12. Bakanlar Konferansının Sonuçları. Afrika ve Fas için ne var?" başlıklı politika özeti yayımlandı	Outcome of the WTO 12th Ministerial Conference. What's in it for Africa and Morocco?	Policy Center for the New South	27.07.2022	İngilizce	Fas	Politika Özeti	https://bit.ly/3Q0I36s

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Gelişmekte Olan Ülkelerin Egemenliği: Dış Yardımın Zorluğu" başlıklı politika özeti yayımlandı	The Sovereignty of Developing Countries: The Challenge of Foreign Aid	Policy Center for the New South	25.07.2022	İngilizce	Fas	Politika Özeti	https://bit.ly/3dFZ5UP
"Gıda Sistemlerinin Gıda Güvenliğine Etkileri: Mozambik Cumhuriyeti Örneği" başlıklı politika özeti yayımlandı	Implications of Food Systems for Food Security: The case of the Republic of Mozambique	Policy Center for the New South	20.07.2022	İngilizce	Fas	Politika Özeti	https://bit.ly/3SW9QTI
"Batı Balkanlar'da Turist Sektöründe Fiyat Artışları" başlıklı analiz yayımlandı	Price Hikes Dent Tourist Industry in Western Balkans	Balkan Insight	28.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://bit.ly/3dEumHY
"Nizwa Üniversitesi ve NASA, hava kirliliğinin tehlikeleri üzerine bir araştırma projesi başlattı" başlıklı haber bildirisi yayımlandı	جامعة نزوى ووكالة (ناسا) تطلقان مشروعاً بحثياً حول مخاطر التلوث الجوي	University of Nizwa	27.07.2022	Arapça	Umman	Haber Bildirisi	https://bit.ly/3ptd03q
"MENA Bölgesinde Sosyal Ekonominin İş Yaratma Potansiyelinin Değerlendirilmesi" başlıklı analiz yayımlandı.	Assessing the Job Creation Potential of the Social Economy in the MENA Region	The West Asia-North Africa Institute	4.07.2022	İngilizce	Ürdün	Analiz	https://bit.ly/3CcYnZy
"2030 Gündemi Işığında Doğal Kaynak Yönetimi: Ürdün Azraq'ta Yeraltı Suyu Rekabeti Örneği" başlıklı makale yayımlandı.	Natural Resource Governance in Light of the 2030 Agenda: The Case of Competition for Groundwater in Azraq, Jordan	The West Asia-North Africa Institute	17.07.2022	İngilizce	Ürdün	Makale	https://bit.ly/3CmSR6y
"Çatışma bağlamında gıda güvensizliğine giden yollar: işgal altındaki Filistin toprakları örneği" başlıklı makale yayımlandı.	Pathways to food insecurity in the context of conflict: the case of the occupied Palestinian territory	Institute of Community And Public Health	6.07.2022	İngilizce	Filistin	Makale	https://bit.ly/3Px6F6C
"Gençlerin Güçlendirilmesi, Bütünsel Eğitim ve İslami Hafta Sonu Okulları" başlıklı analiz yayımlandı.	Youth Empowerment, Holistic Education, and Islamic Weekend Schools	Uluslararası İslam Düşüncesi Enstitüsü-International Institute of Islamic Thought (IIIT)	25.07.2022	İngilizce	ABD	Analiz	https://bit.ly/3A2kBLb
"Katar Çevre ve Enerji Araştırma Enstitüsü Kalibrasyon ve Test Laboratuvarları için ISO Akreditasyonu Aldı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Qatar Environment and Energy Research Institute Achieves ISO Accreditation for Calibration and Testing Laboratories	Hamad Bin Khalifa University	26.07.2022	İngilizce	Katar	Görüş yazısı	https://bit.ly/3SZxP3N
"Yanlış bilgi, halkın demokrasiye olan güvenini aşındırıyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Misinformation is eroding the public's confidence in democracy	Brookings Doha centre	26.07.2022	İngilizce	Katar	Görüş yazısı	https://brook.gs/3A4AINM
"Bütçe 2022-23: Pakistan'da Sigara Vergisi Politikası Seçeneklerinin Gelir ve Sağlık Etkileri" başlıklı politika notu yayımlandı.	Budget 2022-23: Revenue and Health Implications of Cigarette Tax Policy Options in Pakistan	Social Policy and Development Centre	17.07.2022	İngilizce	Pakistan	Politika notu	https://bit.ly/3QOBpm3
75 Yıl Pakistan: Anayasa, Kamu Temsil ve Yönetim Modeli	75 Years of Pakistan: The Constitution, Public Representation and Governance Model	Institute of Policy Studies (IPS)	15.07.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3QMDR5W
"Krizden Etkilenen Lübnan'da Gıda Güvensizliğinin Ele Alınması" başlıklı politika özeti yayımlandı.	Addressing Food Insecurity in Crisis-Stricken Lebanon	The Lebanese Center for Policy Studies	5.07.2022	İngilizce	Lübnan	Politika Özeti	https://bit.ly/3w8P7BS

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Uçlarda Mücadele: Kırsal Alanlarda İhtiyaç Odaklı Girişimciler" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Struggling on the Margins: Necessity-Driven Entrepreneurs in Rural Areas	The Lebanese Center for Policy Studies	13.07.2022	İngilizce	Lübnan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3c644hh
"Lübnan'ın Kaybetmeyi Göze Alamayacağı Bir Nesil: Kriz Zamanında Gençlerin Kaygıları ve Öncelikleri" başlıklı analiz yayımlandı.	A Generation Lebanon Cannot Afford to Lose: Youth Concerns and Priorities in a Time of Crisis (Arabic)	The Lebanese Center for Policy Studies	7.07.2022	Arapça	Lübnan	Analiz	https://bit.ly/3Cfzsof
"Çevresel Vizyon 2022" başlıklı sergi düzenlendi.	Peripheral Vision 2022	Umam Documentation & Research	30.07.2022	İngilizce	Lübnan	Sergi	https://bit.ly/3Av4dnZ
"Bir Aarada Yaşama Teolojisi Çeşitli Yöntemler ve Teorik Yaklaşımlar" başlıklı atölye çalışması düzenlenmiştir.	Coexistence Theology Various Methods and Theoretical Approches	Orient-Institut Beirut	26-27.07.2022	İngilizce	Lübnan	Atölye	https://bit.ly/3K2RTyk
"Viyana: UNODC, RAI ve GDA Bölgesi Varlık Geri Kazanımında Bölgesel Politikayı Tartışıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Vienna: UNODC, RAI and SEE Region Discussing Regional Policy in Asset Recovery	Regional Anti-Corruption Initiative	7-8.07.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A6XCOW
"Şubat-FISIP UMM Uluslararası Çevre Konularını İnceleme Konferansı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Konferensi Internasional FEB-FISIP UMM Kaji Isu Lingkungan	Muhammadiyah Movement	4.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3PM2TI7
"Birlikte Dolu Olan PCIM Malezya, 1228 Paket Kurban Eti Dağıtıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Penuh Kebersamaan, PCIM Malaysia Salurkan 1.228 Paket Daging Kurban	Muhammadiyah Movement	11.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A7KNE4
"LDII Batı Kalimantan Temizlik Faaliyetleri Düzenlemekte, Çocuk Dostu Terminaller Oluşturmaktadır" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	LDII Kalbar Galang Aksi Bersih-Bersih, Wujudkan Terminal Ramah Anak	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	3.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3pyINRr
"Bhayangkara'nın Yıldönümüne Katılan LDII Bojonegoro Başkanı Polis Gücünü Övdü" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Hadiri HUT Bhayangkara, Ketua LDII Bojonegoro Puji Kinerja Polri	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	8.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3PxLwnJ
"Palmiye Yağı Fiyatları Düştü, DPD LDII Kuantan Singingi'de Kurban Ruhu Yükseldi" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Harga Sawit Anjlok, Semangat Berkurban DPD LDII Kuantan Singingi Meningkat	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	11.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QwoTbj
"LDII Banyuwangi Gençlik Kampına Katılan MUI Başkanı, Örnek Bir Neslin Doğmasını Umuyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Hadiri Kemah Pemuda LDII Banyuwangi, Ketua MUI Berharap Lahimya Generasi Teladan	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	11.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dzMSkG
"Ağız ve Tırnak Hastalıklarının (FMD) Hakkında Bilgi veren Andara LDII PC, Kurban Keserken Kitlese Toplanmayı Kısıtlıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Menyikapi PMK, PC LDII Andara Batasi Kumpulan Massa Saat Kurban	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	11.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3T1IRhd
"CAI Kampına Katılan DPR IV. Komisyonu, Çiftçi Olmaktan Korkmayın Diyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Hadiri Camping CAI, Komisi IV DPR Berpesan Jangan Takut Jadi Petani	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	15.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3KagAck
"Panewu Anom Ngaglik, LDII'nin Müreffeh bir Toplumun Gerçekleştirilmesine Katkıda Bulunmaya Devam Etmesini Umuyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Panewu Anom Ngaglik Berharap LDII Terus Berkontribusi Wujudkan Masyarakat yang Sejahtera	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	21.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3SWA5c9

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Milyar Ciroyla Başarılı Bir Ortak İşletmeyi Yönetmek İçin İpuçları" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Kiat Sukses Pengelolaan Usaha Bersama Beromzet Miliaran	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	24.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3AtnblT
"LDII Vatandaşları, Bir Halk Ekonomisi ile Ulusun Refahında Rol Oynayabilir" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Warga LDII Mampu Berperan dalam Kesejahteraan Bangsa dengan Ekonomi Kerakyatan	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	25.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3w8PlJe
"LDII, Gıda Güvenliğini Güçlendirmek için Temel Gıdaların Çeşitlendirilmesini Teşvik Ediyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	LDII Dorong Diversifikasi Makanan Pokok untuk Perkuat Ketahanan Pangan	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	28.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3K0N60q
"KLHK: ProKlim, İklim Değişikliğinin Etkilerine Karşı Toplumun Dayanıklılığını Artırıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	KLHK: ProKlim Meningkatkan Ketahanan Masyarakat terhadap Dampak Perubahan Iklim	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	31.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3A53LeL
"Myanmar'da Uyuşturucu ve Yasadışı Ekonominin Etkisi: Gençlerden Görüşler" başlıklı analiz yayımlandı.	The Impact of Drug and Illicit Economy in Myanmar: Views from the Youth	Center for Strategic and International Relations (CSIS)	29.07.2022	İngilizce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3psUzfm
"Etkin İstihdam Öncesi Kart Programı İkili bir Misyon Yürütmektedir: Becerileri geliştirmek ve Toplumu Korumak" başlıklı	Program Kartu Prakerja Efektif Menjalankan Misi Ganda: Meningkatkan Keterampilan dan Perlindungan Masyarakat	Center for Strategic and International Relations (CSIS)	29.07.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3Au2Upa
"Omicron BA.4 ve BA.5 varyant vakaları artıyor: COVID vakaları neden yukarı ve aşağı gitmeye devam ediyor?" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Kasus varian Omicron BA.4 dan BA.5 makin meningkat: mengapa selalu berulang naik-turun kasus COVID?	The Conversation / Indonesia	20.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3wdiRh2
"Konuşan Veriler: Endonezya'daki genç erkek ve kızların çoğunluğu doğum kontrol ilacı kullanmıyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Data Bicara: mayoritas remaja laki-laki dan perempuan di Indonesia tidak gunakan alat kontrasepsi	The Conversation / Indonesia	6.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3AunXl6
"Müslüman Ülkeler için 2022 İslami Refah Endeksi'nin Uluslararası Lansmanı: Lider Olarak Maldiv Cumhuriyeti ve Yaklaşımı Alındı" başlıklı lansman gerçekleştirildi.	International Launch of the 2022 Islamic Well-Being Index for Muslim Countries: Republic of Maldives as Leader and Approach Taken	International Institute of Advanced Islamic	15.07.2022	İngilizce	Malezya	Lansman	https://bit.ly/3PvmanB
"Uluslararası Kalite Aralığı Değerlendirmesi (IQRA): İnsan Rabbani için Bütüncül ve Bütünleşik Değerlendirme" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	International Quality Range Assessment (IQRA): The Holistic and Integrated Assessment for İnsan Rabbani	International Institute of Advanced Islamic	16.07.2022	İngilizce	Malezya	Konferans	https://bit.ly/3PtDuMF
"2022 İslami Refah Endeksi ve Müslüman Ülkeler: Bir Yorum" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The 2022 Islamic Well-Being Index and Muslim Countries: A Comment	International Institute of Advanced Islamic	27.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3pptWlB
"Süt Bankası, Malezyalı bir Aile Kurma Çabalarına Paralellik Gösteriyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Bank Susu selari usaha wujudkan Keluarga Malaysia	International Islamic University Malaysia	27.07.2022	Malayca	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QPqzps
"Kraliçe, Kuantan'daki Bonda Halimatussaadia Süt Bankası'nın açılışını kutladı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Queen graces launch of Bonda Halimatussaadia Milk Centre in Kuantan	International Islamic University Malaysia	29.07.2022	İngilizce	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3c00raS

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Petrol için Açlık Yok" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	No Starvation for Oil	International Movement For A Just World	20.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3PC7LsK
"Küba, Çocuk Ölümlerini Nasıl Ortadan Kaldırıyor ve Yoksulların Hastalıklarını Nasıl Uzaklaştırıyor?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	How Cuba Is Eradicating Child Mortality and Banishing the Diseases of the Poor	International Movement For A Just World	13.07.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3T2L3gy
"Cezayir üniversite çevrelerinde uyuşturucu kullanımı: Cezayir topraklarındaki on üniversitede saha çalışması" başlıklı araştırma yayımlandı.	Drug use in Algerian university circles: field study in ten universities in the Algerian territory	Centre for Research in Social and Cultural Anthropology (CRASC)	14.07.2022	İngilizce	Cezayir	Araştırma	https://bit.ly/3dMlajN
"Cezayir'de Para Politikası: Geçmiş, Şimdiki Zaman ve Beklentiler" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	"Money Policy in Algeria: Past, Present and Prospects"	Research centre in Applied Economics for Development	3.07.2022	İngilizce	Cezayir	Konferans	https://bit.ly/3T9P6HU
"Balıkçılık ve deniz ve kıta su ürünleri yetiştiriciliği sektöründeki ekonomik operatörlerin özelliklerinin incelenmesi" projesi başlatıldı	Lancement du projet « Étude des caractéristiques des opérateurs économiques de la filière de la pêche et de l'aquaculture marine et continentale »	Research centre in Applied Economics for Development	7.07.2022	İngilizce	Cezayir	Lansman	https://www.bayancenter.org/en/2022/06/3363/
"Cezayir'de sosyal ağlarda yeni etki figürlerinin ortaya çıkması" projesi başlatıldı.	Launch of the project "The emergence of new figures of influence in social networks in Algeria"	Research centre in Applied Economics for Development	8.07.2022	İngilizce	Cezayir	Lansman	https://bit.ly/3QzUHVY
"İKT Genel Sekreterliği-SESRI: Toplumsal Kalkınmaya İlişkin Ulusal Kurumlar (NISDs) Kapasite Geliştirme Çalıştayı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC General Secretariat-SESRI: Workshop on National Institutions Concerned with Social Development's (NISDs) Capacity Building	Organization of Islamic Cooperation	28.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3PB4RV4
"İİT ve DSÖ, Sağlık Sektöründe işbirliğini güçlendirme konusunda anlaştı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC and IOM Discuss Ways and Means to Enhance Joint Cooperation	Organization of Islamic Cooperation	21.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3c6QbIL
"GRC Yıllık Stratejik İncelemesi" başlıklı rapor yayımlandı.	GRC Annual Strategic Review	Gulf Research Center	7.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://bit.ly/3Ce9yqV
"Devlet televizyonunun yalanları ve propagandası İran halkını aldatmıyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	أكاذيب التلفزيون الرسمي ودعايته لا تخدع الشعب الإيراني	RASANAHA International Institute for Iranian Studies	5.07.2022	Arapça	Suudi Arabistan	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3dDKNEu
"DSÖ: Irak Durum Raporu" yayımlandı.	WHO:Situation Report Iraq	United Nations Iraq	30.07.2022	İngilizce	Irak	Rapor	https://bit.ly/3dsRpVU
VI Model Simülasyon Programı Kırgızistan'da organize edildi.	VI Model OSCE takes place in Kyrgyzstan	OSCE Academy	23.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Eğitim Programı	https://bit.ly/3SWBRtP
"Orta Asya'da İklim Değişikliği ve Güvenlik" başlıklı eğitim programı düzenlendi.	Training on Climate Change and Security in Central Asia	OSCE Academy	12.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Eğitim Programı	https://bit.ly/3QUQImX

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Bilgi ve İletişim Teknolojisinde Yeni Gerçeklik: Eğilimler ve Beklentiler" başlıklı yuvarlak masa toplantısı organize edildi.	New Reality in Information and Communication Technology: Trends and Prospects	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The Republic of Kazakhstan	7.07.2022	İngilizce	Kazakistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3dEJ5SZ
"Hükümet yenilenebilir enerji kaynaklarına büyük yatırım yapmalı" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı.	Government should have invested heavily in renewable energy sources	Center for Policy Dialogue	8.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3K3UQP1
"RAI, EYP Sırbistan ile Ortaklaşa Gençlere İhbarcılığın Önemi ve Rolü Konusunda Eğitim Veriyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	RAI in Partnership with EYP Serbia Educates Youth About the Importance and Role of Whistleblowers	Regional Anti-Corruption Initiative	13-17.07.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Haber Yazısı	https://bit.ly/3K3UQP1
İslami Gençlik Forumu, Gençlik Organizasyonu Olan Avrupa Müslüman Gençlik ve Öğrenci Örgütü Forumu (FEMYSO) ile Toplantı Gerçekleştirdi	FRI Mirëpriti FEMYSO	Forumi Rinor Islam - Islamic Youth Forum	1.07.2022	Arnavutça	Kuzey Makedonya	Toplantı	https://bit.ly/3CfbA3W
LEGIS, Kurban Bayramı'nda 300 Aileye Et Dağıttı	Legis Distributed Meat to 300 Families during the Festive Days of Eid	LEGIS	12.07.2022	İngilizce	Kuzey Makedonya	Yardım Faaliyeti	https://bit.ly/3dzPgYG
Şitluk'ta Yenilenen Cami Açıldı	Otvorena Obnovljena Džamija u Čitluku	The Islamic Community in Serbia	30.07.2022	Boşnakça	Sırbistan	Tören	https://bit.ly/3QBW86C
Müftü Dudić Arap Camisinde Vaaz Verdi	Muftija Dudić Održao Hutbu u Arap Džamiji	The Islamic Community in Serbia	29.07.2022	Boşnakça	Sırbistan	Vaaz	https://bit.ly/3A4CSrg
"İbn Haldun ile Ahlaki Bir Ekonomi Düşünmek" Başlıklı Seminer Gerçekleştirildi	Thinking of a Moral Economy with Ibn Khaldun	Leibniz Zentrum Moderner Orient	12.07.2022	İngilizce	Almanya	Seminer	https://bit.ly/3zXURPS
"Üretim Stabilitesi: Bir Mısır Çelik Kasabasında Sınıf ve Mülkiyet" Tartışmaları Başlıklı Seminer Gerçekleştirildi	Manufacturing Stability: Class and Property Contestations in an Egyptian Steel Town	Leibniz Zentrum Moderner Orient	14.07.2022	İngilizce	Almanya	Seminer	https://bit.ly/3wcUwrP
"Finansal Muhasebe Standardı" Başlıklı Seminerini Gerçekleştirdi	Financial Accounting Standards (FASs)	Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions	25.07.2022	İngilizce	Bahreyn	Seminer	https://bit.ly/3PwVzcl
"COVID-19'un 2022'de Yaz Seyahatlerine Etkisi" Başlıklı Rapor Yayımlandı	تأثير جائحة كورونا على قرارات السفر لصيف 2022	Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions	25.07.2022	Arapça	Bahreyn	Rapor	https://bit.ly/3zZVRTM
"ISESCO ve Uzay Vakfı Uzay Bilimleri Alanında İş Birliği Hakkında" Toplantı Gerçekleştirildi	بحث آفاق التعاون بين الإيسيسكو واتحاد جامعات العالم الإسلامي ومؤسسة القضاء بأمريكا في مجال علوم الفضاء	League of Islamic Universities	24.07.2022	Arapça	Mısır	Toplantı	https://bit.ly/3T1ongD

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Mısır'da Ekonomik Reform ve Yatırım Beklentileri" Başlıklı Politika Notu Yayınlandı	الإصلاح الاقتصادي وآفاق الاستثمار في مصر	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	1.07.2022	Arapça	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3Cer7Rz
"MENA Bölgesinde COVID-19 Etkisinin Ölçülmesi: İşgücü Piyasası, Firmalar ve Hanehalklar" Başlıklı Çevrim İçi Seminer Düzenlendi	Measuring the Impact of COVID-19 in the MENA Region: Labor Market, Firms and Households	Economic Research Forum	6.07.2022	İngilizce	Mısır	Çevrim İçi Seminer	https://bit.ly/3QzmgYU
"Tunus'un Kayıt Dışı İşçilere Sosyal Korumalarının Genişletilmesi" Başlıklı Politika Notu Yayınlandı	Extending Social Protections to Tunisia's Informal Workers	Economic Research Forum	01.07.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3dyAiCd
"Ürdün'de Yetişkinliğe Geçiş Sırasında Nakit Transferleri: Hanehalkı Gıda Güvensizliği ve Gençlerin Öznel İyiliği ile İlişkiler" Başlıklı Politika Notu Yayınlandı	Cash Transfers During the Transition to Adulthood in Jordan: Associations with Household Food Insecurity and the Subjective Wellbeing of Youth	Economic Research Forum	01.07.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3A8eyEO
"COVID-19 ve Ötesi Bağlamında Mısır'da Aile Dostu İşleri ve İş Gücü Piyasası Politikalarını Teşvik Etmek" Başlıklı Politika Notu Yayınlandı	Promoting Family-friendly Jobs and Labor Market Policies in Egypt in the Context of COVID-19 and Beyond	Economic Research Forum	01.07.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3AtpyxR
"Ürdün'deki Suriyeli Mülteciler İçin Sosyal Koruma: Transferler Çok Boyutlu Yoksullara Ulaşıyor mu?" Başlıklı Politika Notu Yayınlandı	Social Protection for Syrian Refugees in Jordan: Do Transfers Reach the Multi-dimensionally Poor?	Economic Research Forum	01.07.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3Axp8h
"Irak'taki Pedagojik ve Eğitimsel Gerçek... Zorluklar ve Yüzleşme Seçenekleri" Başlıklı Analiz Yayınlandı	The Pedagogical and Educational Reality in Iraq... Challenges and Confrontation Options	Al-Bayan Center for Planning and Studies	25.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3c0P09w
"Ulusal Diyaloga Giden Bir Yol Olarak Sürdürülebilir Yerel Kalkınma" Başlıklı Analiz Yayınlandı	Sustainable Local Development as A Path to National Dialogue	Al-Bayan Center for Planning and Studies	20.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3SSiWk1
"Bulut Tohumlama" Başlıklı Araştırma Makalesi Yayınlandı	Cloud Seeding – A Review	Al-Bayan Center for Planning and Studies	4.07.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Makale	https://bit.ly/3wgHERh
"Aşırılığın Önleme ve Barış Yayma" Başlıklı Festival Düzenlendi	هذا المهرجان ساهم بتسليط الضوء على دور المرأة في قضاء البتاج	Al-Tahreer Association for Development	12.07.2022	Arapça	Irak	Festival	https://bit.ly/3AReFY0
Erbil'de Gençlerin Irak'taki Kamu Politikalarına Entegrasyonu Konusunda Çalıştay Düzenlendi	Governance Center Holds a Workshop in Erbil on Integrating Youth into Public Policies in Iraq	Governance Center for Public Policies	11.07.2022	İngilizce	Irak	Çalıştay	https://bit.ly/3K6FZ6K
"Kırgızistan'da İş-Eğitim Uyumsuzluğunun Kazanç Üzerindeki Etkisi" Başlıklı Konferans Düzenlendi	Public Lecture on Impact of Job-Education Mismatch on Earnings in Kyrgyzstan	OSCE Academy	27.07.2022	İngilizce	Kırgızistan	Konferans	https://bit.ly/3wc06sy
Kurban Bayramı İçin Resepsiyon Düzenlendi	Organizavon Svečani Prijem Povodom Kurban Bajrama	Islamic Community of Montenegro	9.07.2022	Boşnakça	Karadağ	Tören	https://bit.ly/3w98HxJ
IOM "Birinci Savunma Hattı" Başlıklı Proje Başlattı	IOM First Line of Defence (FLOD)	International Organization for Migration Kazakhstan	18.07.2022	İngilizce	Kazakistan	Proje	https://bit.ly/3wcjZBk

"Dördüncü Soru Girişimi" Başlıklı Söyleşi Düzenlendi	حواديت سؤال الرابعة	Tabah Foundation	28.07.2022	Arapça	BAE	Söyleşi	https://bit.ly/3dFSZ75
"Tasarı, Sigaranın Denormalize Edilmesinde İlk Adım" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	The bill is the first step in the denormalization of smoking	International Islamic University Malaysia	28.07.2022	İngilizce	Malezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3TOQVGQ

KÜLTÜREL FAALİYETLER

Faaliyet Başlığı	Faaliyetin Orijinal Başlığı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
"Bangladeş'te Demokrasiyi Teşvik Eden Genç Liderler projesi" atölye programı gerçekleştirildi.	Young Leaders for Promoting Democracy in Bangladesh project	Bangladesh Enterprise Institute	6.07.2022	İngilizce	Bangladeş	Atölye	https://bit.ly/3QWWhgx
"Afrika'dan bir veda: Shinzo Abe SAYONARA" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	A farewell from Africa: Shinzo Abe SAYONARA	Policy Center for the New South	20.07.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3Ta530K
"Bir zamanlar çimlerin büyüdüğü yer – Fiquig'in son göçebelere" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı.	Where grass once grew – the last nomads of Fiquig	Heinrich Böll Stiftung / Rabat	8.07.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QA9652
"Karadağ'ı Bölen Njegos Şapeli'nin Yeniden İnşa Çağrısı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Call to Rebuild Njegos Chapel Divides Montenegro	Balkan Insight	28.07.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Bildirisi	https://bit.ly/3ppVdKv
"Dr. Azezat Johnson- Anısına" başlıklı yazı yayımlandı	Dr. Azezat Johnson – In memoriam	Islamic Human Rights Comission	28.07.2022	İngilizce	İngiltere	Düşünce Yazısı	https://bit.ly/3A8ZJlg
"İlk Müslüman Evde Eğitim Çevrimiçi Konferansı" başlıklı konferans gerçekleştirildi	Inaugural first ever Muslim Home Education Online Conference	Shropshire Islamic Foundation	19.07.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://bit.ly/3A2A4L7
Popülizm nedir sorusuna yanıt olarak kitap incelemesi. yayımlandı.	مراجعة كتاب في الإجابة عن سؤال: ما الشعبوية؟	Arab Center for Research and Policy Studies	19.07.2022	Arapça	Katar	Kitap	https://bit.ly/3c4NT3U
"AIMuntaqa'nın 10. sayısı yayımlandı.	Issue 10 of AIMuntaqa Now Available	Doha Institute	28.07.2022	İngilizce	Katar	Dergi	https://bit.ly/3dsh3TV
"İbn-i Sina'cılık Bağlamında: İslam'da Klasik Sonrası Felsefe'nin Oluşumu" başlıklı atölye çalışması gerçekleştirildi.	Avicennism(s) in Context: The Formation of Post-Classical Philosophy in Islam	Orient-Institut Beirut	22-23.07.2022	İngilizce	Lübnan	Atölye	https://bit.ly/3wd6sK9
"PCIM Suudi Arabistan, Mekke'de Muhammediye Hac Büyük Toplantısını gerçekleştirdi" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	PCIM Arab Saudi gelar Temu Akbar Haji Muhammadiyah di Mekkah	Muhammadiyah Movement	6.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dFjKs4
"UAD Tarjih Muhammediye Merkezi PCIM Mısır ile işbirliği yapacak" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Pusat Tarjih Muhammadiyah UAD akan Jalin Kerja sama dengan PCIM Mesir	Muhammadiyah Movement	12.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3dD2Qur
"Uluslararası Ağı Genişleten UMM-Adelaide Üniversitesi İş Birliğini Gerçekleştirmeye Hazır" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Perluas Jaringan Internasional, UMM-University of Adelaide Siap Realisasikan Kerja Sama	Muhammadiyah Movement	28.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3zY1amG

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"LazisMu'nun Vizyonunda ve Misyonunda Yer Alan Modern Hayırseverlik" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Filantropi Modern Terkandung dalam Visi Misi LazisMu	Muhammadiyah Movement	28.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3weMwq3
"Kurban Bayramı Ulus Dindarlığını ve Bireysel Dindarlığı Üretir" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	DPP LDII: Idul Adha Bangun Kesalehan Bangsa dan Individu	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	12.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QTPQ6v
"LDII Öğrencileri 2022 Ahmad Dahlan Üniversitesi Öğrenci Ödülü'nü Kazandı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Mahasiswa LDII Raih Anugerah Kemahasiswaan Universitas Ahmad Dahlan Awards 2022	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	18.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3An9ZH5
"Orta Java Polisi-LDII İşbirliğinin Deradikalleşmesine İlişkin Sosyalleşme Mesajı: Dini Örgütler Arasındaki Kavgalara Dikkat Edin" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Pesan Sosialisasi Deradikalisasi Kerja Sama Polda-LDII Jateng: Waspadai Adu Domba Antar Ormas Keagamaan	Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)	31.07.2022	Endonezce	Endonezya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3PoZHeU
"İslami Gençlik Söylemi Serisi 2022 / 1443H" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Siri Wacana Belia Islam 2022/1443H	Muslim Youth Movement Malaysia (ABIM)	23-24.07.2022	Malayca	Malezya	Seminer	https://bit.ly/3CcgjDD
"Geleneksel Cezayir kıyafetlerinin ilk ulusal kolokyumu - Hafıza ve mevcudiyet arasındaki direniş biçimleri" başlıklı toplantı düzenlendi.	First national colloquium of traditional Algerian outfits - Forms of resistance between memory and presence	Centre for Research in Social and Cultural Anthropology (CRASC)	31.07.2022	İngilizce	Cezayir	Toplantı	https://bit.ly/3JZbiA4
"Cezayir'in tarihi referansı Bağımsız Cezayir'in tarihi referansı" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Conference: The historical reference of Algeria The historical reference of independent Algeria	Centre for Research in Social and Cultural Anthropology (CRASC)	6.07.2022	İngilizce	Cezayir	Konferans	https://bit.ly/3CkXVbA
"İİT Genel Sekreteri, Başarılı Bir 1443 Hac Sezonu İçin Suudi Liderliğini ve Halkını Tebrik Ediyor" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Secretary-General Congratulates the Saudi Leadership and People for a Successful 1443 Hajj Season	Organization of Islamic Cooperation	10.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QymBSi
"İİT Genel Sekreteri Cezayir'in Bağımsızlığının 60. Yıldönümünü Resmî Kutlamalarına Katıldı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	OIC Secretary-General Participates in the official Celebrations of the 60th Anniversary of Algeria's Independence	Organization of Islamic Cooperation	6.07.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Haber Yazısı	https://bit.ly/3ApNOB9
"Asya Avrupa No: 74" dergisi yayımlandı.	Asya Avrupa No: 74	Eurasian Research Institute	07.2022	Türkçe-Rusça-İngilizce	Kazakistan	Dergi	https://bit.ly/3AsQDRV
"Sosyal Medyanın Öğrencilerin Akademik Performansı Üzerindeki Etkileri: Mareft Lisesi Örneği" başlıklı makale yayımlandı.	The Impacts Social Media on Students' Academic Performance: A Case Study of Mareft High School	Afghanistan Economic and Legal Studies Organization (AELSO)	20.07.2022	İngilizce	Afganistan	Makale	https://bit.ly/3PqDxJ3
"Filistin Araştırmaları Dergisi, Sayı 202" yayımlandı.	Journal of Palestine Studies, Issue 202	Institute for Palestine Studies	27.07.2022	İngilizce	Lübnan	Dergi	https://bit.ly/3A6ctZV
"Mecallatü'l-Dirasatü'l-Filastiniyye, Yaz 2022" sayısı yayımlandı.	Majallat al-Dirasat al-Filastiniyya, Summer 2022	Institute for Palestine Studies	1.07.2022	Arapça	Lübnan	Dergi	https://bit.ly/3dBner8

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Oirats: İmparatorluklar Arasında" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Oirats: Between Empires	Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)	27.07.2022	İngilizce	Avustralya	Konferans	https://bit.ly/3SVJj8u
İslami Gençlik Forumu, Çanakkale'ye gezi düzenledi.	Mozaiku Rinor Vizitë Në Çanakkale	Forumi Rinor Islam - Islamic Youth Forum	05.07.2022	Arnavutça	Kuzey Makedonya	Gezi	https://bit.ly/3zVV5ac
Müftü Dudić Paris'teki Boşnak Cemaatinin Başkanı ile toplantı gerçekleştirdi.	Muftija Dudić Primio Predsjednika Džemata u Parizu	The Islamic Community in Serbia	21.07.2022	Boşnakça	Sırbistan	Toplantı	https://bit.ly/3wyJE7R
"Modern Umman'da Ulusal Kimlik İnşası ve Dil Sorunu" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	National Identity Building and the Question of Language in Modern Oman	Leibniz Zentrum Modern Orient	04.07.2022	İngilizce	Almanya	Seminer	https://bit.ly/3PqC7hH
"Geç Osmanlı Cidde'sinde İstişare Mekanizmaları ve Kurumları" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Consultative Mechanisms and Institutions in Late Ottoman Jeddah	Leibniz Zentrum Modern Orient	11.07.2022	İngilizce	Almanya	Seminer	https://bit.ly/3A0odgB
" XVIII. Yüzyıl İstanbul'unda Gece Hayatı "	Wide Awake: Nocturnal Life in Eighteenth-Century Istanbul	Leibniz Zentrum Modern Orient	19.07.2022	İngilizce	Almanya	Seminer	https://bit.ly/3prCs9k
Mustafa Karadağ 6. Çalışma Toplantısında Kültür- Kimlik hakkında bir konuşma gerçekleştirdi.	Изказване на Мустафа Карадайъ на 6-та работа среща на културните дейци	Movement for Rights and Freedoms	16.07.2022	Bulgarca	Bulgaristan	Forum	https://bit.ly/3Qyl3rs
Zagreb Şehri Boşnak Ulusal Azınlık Konseyi (VBNM) ve Boşnak Ulusal Topluluğu (BNZ) tarafından "Morglar" sergisi düzenlendi.	U Islamskom Centri Zagreb Upriličena Izložba Fotografija Armina Durguta "Mrtvare"	The Islamic Community of Croatia	07.07.2022	Hırvatça	Hırvatistan	Sergi	https://bit.ly/3A3tfcf
"Antik Mısır'da Meslekler ve El Sanatları" başlıklı eğitim programı gerçekleştirildi.	ورشة عمل: المهن و الحرف في مصر القديمة	Center for Documentation of Cultural and Natural Heritage	24.07.2022	Arapça	Mısır	Eğitim Programı	https://bit.ly/3QLheim
"Hellenistik ve Roma Zamanlarında Cenaze Arkeolojisi, Sanat ve Mimarisi" başlıklı çalıştay düzenlendi.	Funerary Archaeology, Art and Architecture in Hellenistic and Roman Times	Bibliotheca Alexandrina	3-07.07.2022	İngilizce	Mısır	Çalıştay	https://bit.ly/3AqyhRC
"Arkeoloji ve Deneysel: Bağlamlar ve Uygulamalar" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Archaeology and Experimentation: Contexts and Applications	Bibliotheca Alexandrina	06.07.2022	Arapça	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3dBUDXt
"Büyük Bozkırın Bilgeligi Abai Kunanbaiuly" başlıklı kitap yayımlandı.	The Wisdom of the Great Steppe Abai Kunanbaiuly	Eurasian Research Institute	02.07.2022	İngilizce	Kazakistan	Kitap	https://bit.ly/3CtuPHt
"Doğumunun 80. Yıldönümünde Kazakistan Halk Yazarı Muhtar Şahanov" başlıklı panel düzenlendi.	Doğumunun 80. Yıldönümünde Kazakistan Halk Yazarı Muhtar Şahanov Paneli	Eurasian Research Institute	08.07.2022	Türkçe	Kazakistan	Panel	https://bit.ly/3CdHcqP

Bültende Yer Alan Kurumlar

Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions

1991 yılında kurulan ve merkezi Bahreyn'de bulunan AAOIFI, uluslararası kâr amacı gütmeyen bir organizasyondur. İslami finans kurumları ve uluslararası İslam finansı uygulamaları üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<http://aaoifi.com/?lang=en>

Afghanistan Analysts Network

2009 yılında kurulan Afganistan Analistler Ağı (AAN) bağımsız ve kâr amacı gütmeyen bir politika araştırma organizasyonudur. Afganistan merkezli çalışmalar üreten kurum ülkenin insan hakları, ekonomisi ve tarihi hakkında analizler ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://www.afghanistan-analysts.org/>

Afghanistan Economic and Legal Studies Organization (AELSO)

Afganistan Ekonomik ve Hukuki Araştırmalar Kurumu (AELSO) 2009 yılında Afganistan'da kurulmuştur. Afganistan'ın politik ve sivil yaşamının yeniden inşa edilmesini sağlayan etkinlikler düzenlemektedir.

<https://aelso.org/>

Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies

ACPSS, 1968 yılında Al Ahram Vakfı bünyesinde bağımsız bir araştırma birimi olarak kurulmuştur. Mısır toplumunun ve Arap toplumunun sosyopolitik incelemelerini yapmakta ve uluslararası gündem hakkında görüş yazıları yayımlamaktadır.

<https://acpss.ahram.org.eg/>

Al-Bayan Center for Planning and Studies

El-Bayan Planlama ve Çalışmalar Merkezi kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu olarak Bağdat'ta kurulmuştur. Irak'ta ve Orta Doğu'da meydana gelen toplumsal ve siyasal dönüşümler olmak üzere birçok alanda görüş yazısı yayımlamaktadır.

<https://www.bayancenter.org/en/>

Al-Haq Defending Human Rights

İşgal Altındaki Filistin Topraklarında (OPT) insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü korumak ve teşvik etmek amacıyla 1979'da kurulan örgütün, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nde özel danışma statüsü bulunmaktadır.

<https://www.alhaq.org/>

Aljezeera Center for Studies

El-Cezire Araştırma Merkezi, El-Cezire Medya Ağına bağlı olarak 2006 yılında kurulmuştur. Medya organizasyonunun jeopolitik ve stratejik gelişmeler odaklı araştırma kurumudur. Orta Doğu ve uluslararası alandaki birçok gelişme hakkında analizler yayımlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://studies.aljazeera.net/en>

Al-Tahreer Association for Development

2003'te Musul'da kurulan El-Tahrir Kalkınma Derneği Irak'ta adalet ve barışın hüküm sürdüğü özgür, demokratik bir toplum inşa etmek için çalışmaktadır. Sivil toplumu güçlendirmek için eğitim programları düzenlemektedir.

<https://altahreer.org/index.html>

Arab Center for Research and Policy Studies

2010 yılında kurulan Arab Araştırma ve Politika Çalışmaları Merkezi; Arap ülkelerinde sosyal gelişmeyi sağlamak için ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda akademik çalışmalar yürütmektedir. Özellikle Hamas, Gazze, Siyonist düşünce üzerine odaklanmaktadır. Kurumun bir diğer bağlı kuruluşu Doha Enstitüsü'dür.

<https://www.dohainstitute.org/en/Pages/index.aspx>

Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)

Arap ve İslam Araştırmaları Merkezi 1994 yılında Avustralya Milli Üniversitesine bağlı olarak kurulmuştur. Merkez, Orta Doğu ve Orta Asya'nın çağdaş siyaseti, tarihi, kültürü, politik ekonomisi ve İslam ve küresel düzen üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<https://cais.cass.anu.edu.au/about-us>

Balkan Investigative Reporting Network

Balkan Araştırmacı Raporlama Ağı Güney ve Doğu Avrupa'da konuşma özgürlüğü, insan hakları ve demokratik değerleri destekleyen bir sivil toplum kuruluşları ağıdır. Balkan Insight kuruluşun yayın organıdır. Kuruluşun Arnavutluk, Bosna-Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan'da yerel örgütleri bulunmaktadır.

<https://birn.eu.com/>

Balkan Studies Center

Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'ne (IUS) bağlı olarak kurulmuştur. Enstitü Balkan tarihi, politik ekonomi, kültür, edebiyat, sanat ve mimari, dış politika ve güvenlikle ilgili akademik araştırma ve politika analizleri hazırlamaktadır. Ayrıca hazırladıkları programlarla genç akademisyenleri desteklemektedir.

<https://bsc.ius.edu.ba/>

Bangladesh Enterprise Institute

2000 yılında kurulan Bangladeş Girişim Enstitüsü; iş dünyası, ticaret birlikleri, hükümet yetkilileri, akademisyenler olmak üzere birçok kesimi bir araya getirmektedir. Kurum Bangladeş'in küresel pazara eklenmesini ve kurumlarda şeffaflık ilkesinin uygulanmasını hedeflemektedir.

<https://bei-bd.org>

Bangladesh Institute of Peace and Security Studies

2007 yılında kurulan Bangladeş Barış ve Güvenlik Araştırmaları Enstitüsü (BIPSS), Güney ve Güneydoğu Asya öncelikli olmak üzere dünyadaki barış ve güvenlik meselelerini ele almakta ve radikalleşme, aşırıcılık, strateji ve birçok konuda analiz yayımlamaktadır.

<https://bipss.org.bd/bctr/>

BRAC Institute of Governance and Development

2005 yılında kurulan BRAC Yönetişim ve Kalkınma Enstitüsü ekonomik kalkınma ve büyüme, cinsiyet ve sosyal dönüşüm, yönetişim ve siyaset, dijital teknoloji olmak üzere birçok toplumsal problem üzerine nitel ve nicel çalışmalar yürütmekte ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://bigd.bracu.ac.bd/about/what-we-do/>

Bibliotheca Alexandrina

Mısır'da yer alan İskenderiye Kütüphanesi Mısır kültürünü ve Arap toplumunu dünyaya tanıtmayı amaçlamaktadır ve bu bağlamda seminerler, konferanslar ve sergiler düzenlemektedir. Kültürel ve Doğal Miras Belgeleme Merkezi (Center for Documentation of Cultural and Natural Heritage) İskenderiye Kütüphanesi'ne bağlı bir kurumdur.

<https://www.bibalex.org/en/default>

Brookings Doha centre

Washington merkezli Brookings Enstitüsü'nün Doha'daki merkezidir. Enstitü, Ortadoğu'da uluslararası ilişkiler, bölgesel güvenlik ve iç istikrar, kapsamlı büyüme ve fırsatların eşitliği, yönetişim reformları ve devlet-toplum ilişkileri üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://www.brookings.edu/>

Cairo Instute for Human Rights Studies

1993 yılında kurulan Kahire İnsan Hakları Araştırmaları Enstitüsü (CIHRS) bölgedeki insan hakları ve demokrasi ilkelerini destekleyen bağımsız bir bölgesel sivil toplum kuruluşudur. Kurum uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasında karşılaşılan zorluklar hakkında yayınlar üretmektedir.

<https://cihrs.org/>

Center for Arab Unity Studies

1975 yılında Lübnan'da kurulan Arap Birliği Çalışmaları Merkezi Arap birliği, demokrasi, ekonomik kalkınma, sosyal adalet, Arap medeniyetinin yeniden canlandırılması ve hem ulusal hem de bölgesel düzeyde tam bağımsızlık ilkeleri doğrultusunda uluslararası ve yerel sorunlar üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://caus.org.lb/en/mission-vision/>

Center for Policy Dialogue

Politika Diyalogu Merkezi (CPD); eşitlik, adalet, hakkaniyet ve iyi yönetişime dayalı kapsayıcı bir toplum yaratma vizyonu ile 1993 yılında kurulmuştur. Tarım, yoksulluk, eşitsizlik ve sosyal mali politikalar, iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<https://cpd.org.bd/>

Center for Research & Security Studies

2007 yılında kurulan Araştırma ve Güvenlik Çalışmaları Merkezi (CRSS) bir düşünce kuruluşu ve aynı zamanda savunuculuk merkezidir. Bir savunuculuk merkezi olarak CRSS Pakistan hükümetinin güvenlik politikaları, aşırılıkçılık ve hukuk üstünlüğü üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://crss.pk/about-crss/>

Centre for Research in Social and Cultural Anthropology (CRASC)

1992 yılında kurulan Sosyal ve Kültürel Antropoloji Araştırma Merkezi tarih, şehir ve eğitim alanlarında çalışmalar ortaya koymaktadır. Cezayir edebiyatı, antropolojik yapılar ve temsilleri gibi projelerin yanı sıra dezavantajlı grupların problemlerini çözümlenmeye yönelik çalışmalar da üretilmektedir.

<https://www.crasc.dz/>

Center for Strategic and International Relations (CSIS)

1971 yılında kurulan Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi (CSIS) Jakarta'da bağımsız ve kâr amacı gütmeyen kuruluştur. İngilizce ve Endonezce olmak üzere uluslararası ve toplumsal meseleler hakkında kitap ve monografiler, periyodik dergiler, analiz ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://www.csis.or.id>

Citizen's Platform for SDGs, Bangladesh

SKH Vatandaş Platformu, Bangladeş sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmeyi destekleyen bir platformdur. Platform resmi olarak 18 Haziran 2016'da başlatıldı. Platform 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda paydaşlara bu süreçte politikalarını gerçekleştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

<https://bdplatform4sdgs.net/>

Cooperation and Development Institute

2000 yılında kurulan İş Birliği ve Kalkınma Enstitüsü (CDI) Tiran – Arnavutluk merkezli bir düşünce kuruluşudur. Arnavutluk ve Batı Balkanlar bölgesi üzerine çalışmalar yürüten kurum iyi yönetim, gençlik ve AB ile ilişkiler üzerine yayınlar üretmektedir.

<https://cdinstitute.eu/>

Council on America Islamic Relations (CAIR)

Amerika İslam İlişkileri Konseyi (CAIR) amacını İslam anlayışını geliştirmek, sivil hakları korumak, adaleti teşvik etmek ve Amerikalı Müslümanları güçlendirmek olarak tanımlamaktadır. Amerika'da İslam ve Müslümanlar'a yönelik projeler yürütmekte ve yayınlar yapmaktadır.

<https://www.cair.com/>

Defender Center for Human Rights

2016 yılında Fransa'da kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür. Uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasındaki zorlukları analiz etmeyi, bölgedeki farklı kültür grupları arasında insan hakları kültürünü sağlamayı hedeflemektedir. Özellikle Libya'daki insan hakları ihlallerine dair çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.defendercenter.org/>

East London Mosque

Doğu Londra Camii 1910 yılında oluşturulan Londra Cami Fonu ile 1941 yılında açılmıştır. Londra Müslüman Merkezi ve Meryem Merkezi Doğu Londra Camii'ye bağlı kuruluşlardandır.

<https://www.eastlondonmosque.org.uk/>

Economic Research Forum

1993 yılında Mısır'da kurulan Ekonomik Araştırma Forumu Arap ülkeleri, İran ve Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamayı amaçlayan bir platformdur. Kalkınma, yoksulluk, eşitsizlik, Küresel Güney, dijitalleşme olmak üzere ekonomik gelişmeler üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://erf.org.eg/contact-us/>

Emirates Policy Center

Emirlikler Politika Merkezi, Arap Baharı sonrasında BAE'ne yönelik iç ve dış tehlikeleri araştırmak ve jeopolitik gelişmeler ve değişimleri Körfez bölgesi özelinde takip etmek amacıyla 2013 yılında Abu Dabi'de kurulmuş bir düşünce kuruluşudur.

<https://www.epc.ae/en/about-us/about-epc>

Eurasian Research Institute

Avrasya Araştırma Enstitüsünün Türkiye ve Kazakistan iş birliğinde kurulan Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin bir araştırma merkezidir. Avrasya Bölgesinde yaşayan Türk Dili konuşan Devlet ve Topluluklara ilişkin yayınlar yapmakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://www.eurasian-research.org/>

Forumi Rinor Islam - Islamic Youth Forum

İslami Gençlik Forumu, Makedonya'da bulunan bağımsız bir sivil toplum kuruluşudur. Avrupa'da da organize olan kurum gençlik, eğitim ve İslam üzerine çalışmalar yürütmektedir. Kurum çok sayıda gençlik projesi yürütmektedir.

<https://fri.org.mk/>

Governance Center for Public Policies

Irak'ta kurulan Kamu Politikaları Yönetişim Merkezi kalkınma, özgürlük, medya, yönetim ve Irak siyasetine odaklanmaktadır. Merkez bu konular hakkında politika notları, raporları yayımlamakta ve seminerler ve eğitim programları düzenlemektedir.

<https://www.iqgcpp.org/about-center/>

Gulf Research Center

2000 yılında Abdülaziz Sager tarafından kurulan Körfez Araştırmalar Merkezi, İran, Irak ve Yemen de dahil olmak üzere Körfez, Orta Doğu ve dünyadaki gelişmeler hakkında analizler sunmaktadır.

<https://www.grc.net/>

Hamad Bin Khalifa University

Hamad Bin Halife Üniversitesi, Katar Eğitim, Bilim ve Toplum Geliştirme Vakfı (QF)'na bağlı olarak 2010 yılında kurulmuştur. Yapay zekâ, sürdürülebilirlik, enerji, siyaset, hukuk ve birçok alanda seminerler ve konferanslar düzenlemektedir.

<https://www.hbku.edu.qa/en>

Heinrich Böll Stiftung / Rabat

Almanya merkezli olan kurum Rabat'taki ofisini 2014 yılında açmıştır. Fas'ta ekoloji ve sürdürülebilir kalkınma, demokrasi ve insan hakları ve göç ve hareketlilik alanlarındaki problemlere odaklanmakta ve yayınlar hazırlamaktadır.

<https://ma.boell.org/fr/apropos-de-nous>

Indonesian Islamic Da'wah Institute (LDII)

Endonezya İslami Dava Enstitüsü Kur'an ve hadis üzerine çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur. 15 milyon üyesi bulunan hareket eğitim, gençlik, aile, İslam üzerine sosyal etkinlikler ve seminerler düzenlemektedir.

www.ldii.or.id

Institute for Palestine Studies

1963 yılında Beyrut'ta kurulan Filistin Çalışmaları Enstitüsü İsrail-Filistin meselesi ve Filistin toplumunun tarihi ve kültürü üzerine odaklanmaktadır. İngilizce, Arapça ve Fransızca dillerinde kitap, monografi ve makale yayımlamaktadır.

<https://www.palestine-studies.org/>

Institute of Community And Public Health

Toplum ve Kamu Sağlığı Enstitüsü (ICPH) Filistin'de 1970'lerin sonunda kurulması kararlaştırılmıştır ve 1998 yılında resmî bir üniversite birimi olarak kurulmuştur. Filistin toplumunun ve diasporadaki Filistinlilerin sağlığının korunmasını hedeflemekte ve projeler yürütmektedir.

<http://icph.birzeit.edu/research>

Institute of Contemporary Islamic Thought

Çağdaş İslam Düşüncesi Enstitüsü, İslami hareketin sosyal ve politik fikirlerini geliştirmeyi hedefleyen dünyanın her yerinden katılan bireysel aktivistlerden, gazetecilerden ve akademisyenlerden oluşan bir platformdur. Kur'an, İslam, siyaset olmak üzere birçok konuda yayınları bulunmaktadır.

<https://www.icit-digital.org/abouticit>

Institute of Policy Studies (IPS)

Pakistan'da kurulan İslamabat Politika Çalışmaları Enstitüsü Pakistan siyaseti, uluslararası ilişkiler, İslam ve Batı, liderlik toplum, yönetim, bilim ve teknoloji alanlarında seminerler, konferanslar ve yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirmektedir.

<https://www.ips.org.pk/>

Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia

1983 yılında kurulan Malezya Strateji ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü dış politika ve güvenlik çalışmaları, Güneydoğu Asya siyaseti ve askeri konular, ekonomi, ticaret ve bölgesel entegrasyon, bankacılık ve finans, teknoloji ve sürdürülebilirlik araştırma konularına odaklanmaktadır.

www.isis.org.my

Institute of Strategic Studies Islamabad

1973 yılında kurulan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Islamabad uluslararası barış ve güvenliği etkileyen bölgesel ve küresel meselelerin analizlerini yapmaktadır. Nükleer faaliyetler, terörizm ve silahlı yapılanmalar, ekonomik ve sosyal alanlara özgü araştırmalar yapmaktadır.

<https://issi.org.pk/>

Institute of Regional Studies Islamabad

İslamabad Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü, 1982 yılında Pakistan'da kurulan kâr amacı gütmeyen bir düşünce kuruluşudur. İslamabad Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü çatışma çözümü, dini çatışmalar, barış, demokrasi ve insan güvenliği alanlarında araştırmalar yapmaktadır.

<http://www.irs.org.pk/>

Institute of World Economics and Politics

Nursultan Nazarbayev Vakfı'na bağlı olarak 2003 yılında kurulan Dünya Ekonomisi ve Siyaseti Enstitüsü (IWEPE) ekonomi ve uluslararası ilişkiler alanlarına odaklanmaktadır. Yayınlarının dili Rusça, İngilizce ve Kazakçadır.

www.iwep.kz

International Institute of Advanced Islamic Studies

Uluslararası İleri İslam Araştırmaları Enstitüsü, Malezya hükümetinden alınan hibe ile 2007 yılında Kuala Lumpur'da kurulmuştur. Enstitü, Malezya'da İslam Medeniyetini yenileme kavramını merkeze alarak yayım faaliyetleri ve programlar düzenlemektedir.

<https://iais.org.my/>

International Islamic University Malaysia

1983 yılında Malezya'da kurulan Uluslararası İslam Üniversitesi bir devlet üniversitesidir. , İslam Bankacılık ve Finans ile Uluslararası Müslüman Birliği enstitülerinde İslami araştırmalar gerçekleştirmektedir. Psikoloji, iklim değişikliği ve gençlik gibi birçok alanda görüş yazısı yayımlamaktadır.

www.iiu.edu.my

International Movement For A Just World

Uluslararası Adil Bir Dünya Hareketi (JUST) adil bir dünyaya olan inanç ve ihtiyaç yaklaşımdan yola çıkılarak 1 Ağustos 1992'de kurulmuştur. Küresel sistemdeki adaletsizliklere ve eşitsizliklere odaklanan hareket uluslararası ilişkiler alanında görüş yazıları yayımlamaktadır.

<https://just-international.org/articles/>

International Organization for Migration Kazakhstan

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) 2 Aralık 2002'de Kazakistan'da kurulmuştur. Göç ve kalkınma üzerine raporlar hazırlayan kurum Orta Asya'daki göçün koordinasyonunu ve göçün düzenli ve insancıl yönetimini sağlamayı hedeflemektedir.

<https://kazakhstan.iom.int/iom-kazakhstan>

IPRI Islamabad Policy Research Institute

1999 yılında Pakistan'da kurulan İslamabat Politika Araştırma Enstitüsü (IPRI) Pakistan'daki uluslararası ilişkiler, stratejik çalışmalar, yönetim, kamu politikası, hukuk ve ekonomi dahil olmak üzere birçok konuda politika notları yayımlamaktadır.

<https://ipripak.org>

Islamic Community of Montenegro

Karadağ İslam Cemaati toplumsal ve dini meseleler, İslam, medeniyet hakkında görüş yazıları yayımlamaktadır. İslami Okulların kurulmasına yardım eden cemaat Karadağ'daki Müslüman öğrencilere eğitim imkânı sunmaktadır.

<https://www.monteislam.com/>

Islamic Human Rights Comission

İslami İnsan Hakları Komisyonu 1997 yılında İngiltere'de kurulmuştur. Kurumun savaş suçları, nefret suçu, ayrımcılık, insan haklarının doğası gibi konularda araştırma makaleleri üretmektedir. İslamofobi ile mücadele teması altında etkinlikler düzenlemektedir.

<https://www.ihrc.org.uk>

Justice and Development Party

Fas Adalet ve Kalkınma Partisi (PJD), 2011-2021 yılları arasında iktidar olan İslamcı bir partidir. Parti; ideolojisi, Fas siyaseti, uluslararası ilişkiler ve Fas ekonomisi hakkında görüş yazıları yayımlamaktadır ve röportajlara yer vermektedir.

<https://www.pjd.ma/>

Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan

Kazakistan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'na bağlı olarak 1993 yılında kurulmuştur. Kazakistan'ın iç ve dış politikası ve Orta Asya güvenliği hakkında seminerler ve toplantılar düzenlemektedir.

<https://kisi.kz/>

League of Islamic Universities

İslam Dünyası Üniversiteler Federasyonu, İslam İşbirliği Teşkilatı Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi'nin önerisi üzerine 1987 yılında kurulmuştur. Eğitim, yapay zeka ve teknoloji odaklı uluslararası toplantılar yapmakta ve konferanslar düzenlemektedir.

<http://www.fumi-fuiw.org/>

Leibniz Zentrum Moderner Orient

Almanya'da yer alan Leibniz-Zentrum Moderner Orient (ZMO); Ortadoğu, Afrika, Avrasya, Güney ve Güneydoğu Asya'nın kültürü, toplumu ve tarihi üzerine araştırmalar yapmakta ve araştırmalarında Müslüman toplumların etkileşimi ve Müslüman olmayan toplumlarla ilişkilerine odaklanmaktadır.

<https://www.zmo.de/ueber-uns>

LEGIS

Kuzey Makedonya'da yer alan LEGIS, mültecilere, sığınmacılara, düzensiz ve tutuklu göçmenlere ve ihtiyaç sahibi kişilere gerekli insani yardımı ulaştıran kâr amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşudur.

<https://legis.mk/who-are-we/>

Movement for Rights and Freedoms

1990 yılında Bulgaristan'da kurulan Hak ve Özgürlükler Hareketi siyasi bir örgüttür. Parti dış politikasında Balkanlarda barışı sağlamayı ve Bulgaristan'ın Avrupa'ya entegrasyonunu sağlamayı hedeflemiştir.

Muhammadiyah Movement

Muhammediyeh Hareketi, 1912 yılında Yogyakarta şehrinde Ahmed Dahlan tarafından reformist bir sosyo-dini hareket olarak kurulmuştur. Muhammediyye hareketi eğitim, teknoloji, kadın, aile ve tarih olmak üzere birçok konuda seminerler düzenlemektedir.

<https://muhammadiyah.or.id>

Muslim Youth Movement Malaysia (ABIM)

Malezya Müslüman Gençlik Hareketi 1971'de Malezya Kebangsaan Üniversitesi İslami Araştırmalar Fakültesi öğrencileri tarafından başlatılmıştır. Hareket yardım çalışmalarına katkı sunmakta ve İslami çalışmalar, eğitim ve teknoloji üzerine seminerler düzenlemektedir.

<http://www.abim.org.my/>

NGO AKTIV

NGO AKTIV, 2009 yılında Mitrovica'da kurulmuştur. Kosova'nın siyasi ve toplumsal problemleri, Balkanlardaki diğer toplumlarla ilişkisi ve AB ile ilişkisi üzerine seminerler düzenlemekte ve raporlar yayımlamaktadır.

<http://ngoaktiv.org/>

OSCE Academy

OSCE Academy 2002 yılında Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ve Kırgızistan hükümetinin iş birliğiyle kurulmuş bir üniversitedir. Orta Asya, Güneydoğu Asya, dış politika, iklim değişikliği, olmak üzere birçok alanda politika notu yayımlamaktadır.

<http://www.osce-academy.net>

Organization of Islamic Cooperation

25 Eylül 1969 yılında Suudi Arabistan'da kurulan İslam İş Birliği Teşkilatı (İİT) Filistin ve Kudüs, yoksulluk, terörizm, gıda güvenliği, kadının güçlendirilmesi, insan hakları, iyi yönetim, İslamofobi konularına odaklanmakta ve toplantılar düzenlemektedir.

<https://www.oic-oci.org/>

Orient-Institut Beirut

Lübnan'da 1961 yılında kurulan Beyrut Şark Enstitüsü, Max Weber Vakfına bağlı bir akademik araştırma enstitüsüdür. İslam ve Arap çalışmaları, Orta Doğu tarihi ve antropolojisi, Lübnan siyaseti alanlarında çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.orient-institut.org/>

Policy Center for the New South

2014 yılında kurulan Yeni Güney Politika Merkezi (PCNS) Fas'ta faaliyetlerini sürdüren bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Yeni Güney söylemi etrafında araştırmalarını inşa eden kurum AB, Mağrib ülkeleri, çevre, ekonomi ve strateji üzerine araştırmalar yapmaktadır.

<https://www.policycenter.ma>

RASANAH International Institute for Iranian Studies

RASANAH Uluslararası İran Araştırmaları Enstitüsü 2016 yılında Suudi Arabistan'da kurulmuştur. İran'ın iç ve dış meseleleri ve İran'ın komşu ülkelerinin siyaseti, güvenlik anlayışı ve toplumu hakkında araştırmalar yürütmektedir.

<https://rasanah-iiis.org/>

Regional Anti-Corruption Initiative

Bölgesel Yolsuzlukla Mücadele Girişimi (eski adıyla İstikrar Paketi Yolsuzlukla Mücadele Girişimi – SPAI) yolsuzlukla mücadeleyi amaçlamaktadır. Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Moldova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan'ın yer aldığı bu girişim hükümetler arası bir bölgesel kuruluştur.

<https://rai-see.org/who-we-are/about-us/>

Research Centre in Applied Economics for Development

1985 yılında Cezayir'de kurulan Kalkınma için Uygulamalı Ekonomi Araştırma Merkezi (CREAD) devlete bağlı bir araştırma kurumudur. Kalkınma ekonomisi, eğitim ekonomisi, doğal kaynaklar ve çevre ekonomisi olmak üzere birçok alanda araştırmalarını sürdürmektedir.

<https://www.cread.dz/>

Shropshire Islamic Foundation

Shropshire İslam Vakfı (SIF) Birleşik Krallık'ta çoğunluğu Hint alt kıtasından gelen aileler tarafından kurulmuştur. Telford Islamic Academy adlı okullarıyla bölgedeki halka İslami eğitim imkânı sunmakta ve çocuklara ve gençler için etkinlikler düzenlemektedir.

<https://www.telfordcentralmosque.com/>

Social Policy and Development Centre

1995 yılında Pakistan'da kurulan Sosyal Politika ve Kalkınma Merkezi (SPDC) bir politika araştırma enstitüsüdür. Yoksulluk ve eşitsizlik, yönetim, cinsiyet ve iklim konularına odaklanmakta ve savunuculuk yoluyla Pakistan'ın politika oluşturmalarına katkı sağlamaktadır.

<https://spdc.org.pk/>

Sustainable Development Policy Institute

1992 yılında Pakistan'da kurulan Sürdürülebilir Kalkınma Politika Enstitüsü (SDPI) araştırmacı ve savunuculuk rolüne sahip bir kurumdur. Çevre enerji, gıda güvenliği ve ekonomi olmak üzere birçok alanda yayın üretmekte ve yayınlarıyla araştırmacılara katkı sunmaktadır.

<https://sdpi.org/>

Tabah Foundation

Tabah Vakfı, 2005 yılında Birleşik Arap Emirlikleri'nin başkenti Abu Dabi'de Habib Ali al-Jifri tarafından kurulan ve yönetilen kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Çağdaş İslami söylemi geliştirmeyi amaçlayan kurum gençlik ve eğitim alanında etkinlikler düzenlemektedir.

<https://www.tabahfoundation.org/>

The Association of Muhammadiyah Scholars

Vakıf ve araştırma Merkezi olarak faaliyetlerini sürdüren Muhammediyye Alimler Derneği Fas devlet yapısının ve toplumunun sorunları hakkında çalışmalar ve araştırmalar yapmaktadır. Eğitim, İslam, tarih, medeniyet, edebiyat, tercüme, hadis alanlarında blog yazısı yayımlamaktadır.

<https://www.arrabita.ma/>

The Conversation / Indonesia

2011 Avustralya merkezli bir medya kuruluşu olan The Conversation, Endonezya'nın tarihi, toplumsal ve siyasal sorunları hakkında analizler yayımlamaktadır. Bu analizlere genellikle katkı sunanlar Endonezya'daki araştırmacılar ve üniversite çalışanlarıdır.

<https://theconversation.com/>

The International Institute of Islamic Thought (IIIT)

Uluslararası İslam Düşünce Enstitüsü 1981 yılında İsmail al Faruki ve Enver İbrahim tarafından ABD'de kurulmuştur. "Bilginin İslamlaştırılması" perspektifi üzerinden eğitim, gençlik ve İslamofobi üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://iiit.org/en/home/>

The Islamic Community in Serbia

1993'te kurulan Sırbistan İslam Cemaatinin kadın derneği ve Müslüman gençlik kulübü bulunmaktadır. İslami eğitim imkânı sunan cemaat sergi ve gezi olmak üzere gençlere yönelik kültürel faaliyetler düzenlemektedir.

<https://mesihat.org/>

The Lebanese Center for Policy Studies

1989'da kurulan Lübnan Politika Araştırmaları Merkezi Lübnan ve Arap bölgesinde yönetişimi iyileştiren politikalar üretmek ve savunmak için kurulmuş kâr amacı gütmeyen, hükümet dışı bir düşünce kuruluşudur. Lübnan toplumu ve sorunları üzerine yayınlar üretmektedir.

<https://www.lcps-lebanon.org/about.php>

The Middle East Research Institute (MERI)

2014 yılında Irak'ta kurulan Orta Doğu Araştırma Enstitüsü uluslararası politika, göç ve insan hakları alanlarında çalışmalar yürütmektedir. Ortadoğu'da ulus inşası ve demokratikleşme sürecine dair konferanslar düzenlemektedir.

The Omani Centre for Human Rights

Birleşik Krallık merkezli olan Umman İnsan Hakları Merkezi Umman'daki insan hakkı ihlalleri üzerine raporlar ve görüş yazıları yayımlamakta ve yayınlarını Arapça ve İngilizce olarak sunmaktadır.

<https://ochroman.org/eng/>

The Sana'a Center for Strategic Studies

2014 yılında kurulan Sana'a Stratejik Çalışmalar Merkezi Yemen'in tarihi ve kültürü üzerine incelemeler yapmakta ve Yemen'deki sosyal ve politik konular hakkında raporlar ve analizler yayımlamaktadır.

<https://sanaacenter.org/>

The Tunisian Forum for Economic and Social Rights

Tunus Ekonomi ve Sosyal Haklar Forumu 2011 yılında ulusal ve uluslararası düzeyde Tunus'un ekonomik ve sosyal haklar savunuculuğunu yapmak için kurulmuştur. İşçi, kadın, çevre ve göçmen hakları, kentsel ve kırsal kalkınma alanlarında raporlar yayımlamaktadır.

<https://ftdes.net/en/qui-sommes-nous/>

The West Asia-North Africa Institute

2009 yılında Ürdün'de kurulan Batı Asya-Kuzey Afrika (WANA) Enstitüsü kâr amacı gütmeyen bir politika düşünce kuruluşudur. Batı Asya ve Kuzey Afrika'nın karşı karşıya olduğu kalkınma sorunları üzerine araştırmalar yapmaktadır.

<http://wanainstitute.org/>

Umam Documentation & Research

UMAM Dokümantasyon ve Araştırma (UMAM D&R) 2005 yılında Lübnan'da kuruldu. Özellikle Arap Baharı'nın ortaya çıkmasından sonraki ürettiği çalışmalarında bölgesel meselelere de yer vermeye başladı.

<https://www.umam-dr.org/>

UK Islamic Mission

Birleşik Krallık merkezli olan UK Islamic Mission Birleşik Krallık'a yeni göç etmiş Müslümanların adaptasyon sürecine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Dünyadaki birçok göçmen Müslüman mülteciye temel ihtiyaçlarını ulaştırmakta ve eğitim merkezleri kurmaktadır.

<https://www.ukim.org/>

University of Nizwa

Nizwa Üniversitesi 2004 yılında Umman'da kurulmuştur. Doğa ve tıp bilimleri üzerine yayın yapmanın yanı sıra Al-Khalil bin Ahmed Al-Farahidi Arap Araştırmaları Merkezi'nde edebiyat üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://www.unizwa.edu.om/>

United Nations Iraq

BM'nin Irak bölgesinde yer alan kuruluşudur. Kurum, Irak hükümetine ve halkına bir dizi konuda tavsiyelerde bulunmayı ve Irak'taki kalkınma ve insan hakları konusunda raporlar yayımlamaktadır.

<https://iraq.un.org/>

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East

UNRWA Filistinli mültecilere yardım desteği için 1949 yılında kurulmuş ve 1950 yılında faaliyete başlamıştır. Filistin mülteci sorununa bir çözüm bulunamaması nedeniyle BM Genel Kurulu kurumun faaliyet süresini 30 Haziran 2023'e kadar uzatmıştır.

<https://www.unrwa.org/>

United Nations Support Mission in Libya

UNSMIL, çatışma sonrası dönemde ülkenin yeni otoriteye geçiş sürecini desteklemek için Libya resmi makamlarının talebi üzerine, 2009 BM Güvenlik Konseyi kararıyla 16 Eylül 2011'de kurulmuştur. Libya'daki siyasi süreç hakkında bilgilendirmelerde bulunmaktadır.

<https://unsmil.unmissions.org/>

Yemeni Journalists Syndicate

Yemen Gazeteciler Sendikası 1976 yılında gazetecilerin haklarını, düşünce ve ifade özgürlüğünü savunmak amacıyla kurulmuş Yemenli bir sivil toplum örgütüdür. Medya çalışanlarının hakları ve uğradıkları hak ihlalleri hakkında yayınlar üretmektedir.

<https://www.yemenjs.net/>

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, İLKE Vakfı Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi tarafından Müslüman Toplumlarında Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Proje kapsamında her ay 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor ve bültende değerlendiriliyor. Müslüman dünyanın gündemine dair oluşturulan bu envanter ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

İLKE
ilim kültür eğitim vakfı

todam
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul

Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr/todam